

การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีเพื่อส่งเสริมความสามารถด้าน
การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีเพื่อส่งเสริม
ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF SUPPLEMENTARY READING BOOKS BY USING
PHETCHABURI PROVINCE LOCAL INFORMATION TO ENHANCE
COMPREHENSIVE READING ABILITY OF PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education TEACHING THAI LANGUAGE
Department of Curriculum and Instruction
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัด เพชรบุรีเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โดย	นางสาวยุพาพรรณ มากมูล
สาขาวิชา	การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมฟุ้ง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากจ้อย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมฟุ้ง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร. เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม)

620620092 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2

คำสำคัญ : หนังสือส่งเสริมการอ่าน, ข้อมูลท้องถิ่น, การอ่านจับใจความ

นางสาว ยูพาพรรณ มากมูล: การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมพุ่ม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแคม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 26 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี 2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี 3) แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบค่าที่ แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t -test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.67/83.97

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

620620092 : Major TEACHING THAI LANGUAGE

Keyword : SUPPLEMENTARY READING BOOKS, LOCAL INFORMATION, COMPREHENSIVE READING

MISS Yuparpun MARKMOON : THE DEVELOPMENT OF SUPPLEMENTARY READING BOOKS BY USING PHETCHABURI PROVINCE LOCAL INFORMATION TO ENHANCE COMPREHENSIVE READING ABILITY OF PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS Thesis advisor : Associate Professor Cholticha Homfung, Ph.D.

The purposes of this research were 1) to develop the supplementary reading books by using local information to enhance comprehensive reading ability of Prathomsuksa 6 students to be efficient standard criterion of 80/80 2) to compare the ability of reading comprehension for Prathomsuksa 6 students before and after study with supplementary reading books by using local information, and 3) to study the opinions of Prathomsuksa 6 students toward learning by supplementary reading books by using local information. The sample of this research was 26 Prathomsuksa 6 students of Banbookham School, Cha-am District, Phetchaburi Province in the second semester of the academic year 2023, selected by cluster random sampling.

The research instruments were supplementary reading books by using local information, lesson plans, a comprehensive reading ability test and a questionnaire on the students' opinions towards the supplementary reading books by using local information. The data were analyzed by mean, standard deviation, and dependent samples t-test.

The results of this research were as follows:

1. The supplementary reading books by using local information to enhance the ability of reading comprehension for Prathomsuksa 6 students had the efficient standard criterion of 81.67/83.97.
2. The students' comprehensive reading ability after using the supplementary reading books by using local information was significantly higher than before using the supplementary reading books by using local information at a .05 level.
3. The students' overall opinions towards the supplementary reading books by using local information were at the highest agreement level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ ความเมตตากรุณา และช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ชลธิชา หอมพุ่ม และรองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ สนับสนุนในการพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิจัย จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มที่ถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.อภิมาส มากจ้อย ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ ดร.เขมณัฐ มิ่งศิริธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ สมพร ร่วมสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวรี ญาณปรีชา เศรษฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สง่า วงศ์ไชย ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

วิจัย ให้คำปรึกษา แนะนำในการปรับแก้ไขเครื่องมือในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแคม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ ขอขอบคุณคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านต่าง ๆ คอยห่วงใยและเป็นกำลังใจให้โดยตลอด และขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ ผู้ที่มีพระคุณอันยิ่งใหญ่ และเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จทุกด้านในชีวิตของลูก ผู้เป็นแบบอย่างที่ดี ดูแลเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และส่งเสริมด้านการศึกษาตลอดมา ส่งผลให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

ความสำเร็จและคุณค่าที่ดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแต่บิดามารดาและครอบครัวของผู้วิจัย ตลอดจนคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและคอยให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการทำวิจัยจนสำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี

ยุพาพรรณ มากมูล

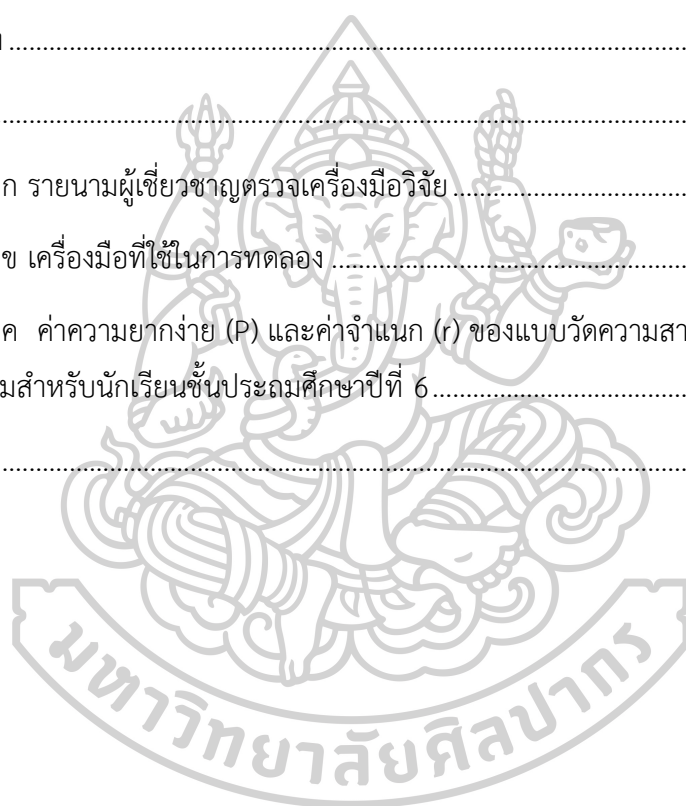
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
คำถามการวิจัย	8
วัตถุประสงค์การวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	9
2. ตัวแปรที่ศึกษา	10
3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง	10
4. ระยะเวลา	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่ได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแถม	13

1.1	โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	
	ตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแถม พุทธศักราช 2566.....	13
2.	เอกสารเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ	16
2.1	ความหมายของการอ่านจับใจความ	16
2.2	จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ	17
2.3	ความสำคัญของการอ่านจับใจความ	18
2.4	ขั้นตอนในการอ่านจับใจความ.....	19
2.5	ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ.....	21
2.6	การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ	23
3.	หนังสือส่งเสริมการอ่าน.....	25
3.1	ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน	25
3.2	ความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน.....	26
3.3	วัตถุประสงค์ของหนังสือส่งเสริมการอ่าน	27
3.4	ประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่าน	27
3.5	ลักษณะที่ดีของหนังสือส่งเสริมการอ่าน.....	28
3.6	การจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน.....	32
4.	เอกสารเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่น	38
4.1	ความหมายของข้อมูลท้องถิ่น.....	38
4.2	ประเภทของข้อมูลท้องถิ่น.....	41
4.3	ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี	43
4.3.1	สภาพภูมิศาสตร์.....	44
4.3.2	ลักษณะภูมิประเทศ	45
4.3.3	ลักษณะภูมิอากาศ	45
4.3.4	การประกอบอาชีพ	46

4.3.5 พัฒนาการประวัติศาสตร์.....	48
4.3.6 เอกลักษณ์ของท้องถิ่น.....	50
4.3.7 โครงการในพระราชดำริจังหวัดเพชรบุรี.....	52
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
5.1 งานวิจัยในประเทศ.....	53
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
1. ขั้นเตรียมการ.....	56
1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
2. ขั้นสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	57
2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย.....	57
2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	57
3. ขั้นดำเนินการวิจัย.....	71
3.1 รูปแบบการทดลอง.....	71
3.2 การดำเนินการทดลอง.....	71
4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	73
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี.....	74
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี.....	75

บทที่ 5 สรุปลผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปลผลการวิจัย	80
อภิปรายผล.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	82
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	82
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	83
รายการอ้างอิง	84
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย.....	89
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	91
ภาคผนวก ค ค่าความยากง่าย (P) และค่าจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถการอ่านจับ ใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	127
ประวัติผู้เขียน.....	130

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 โครงสร้างรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2..	13
ตารางที่ 2 การหาประสิทธิภาพแบบรายบุคคล	58
ตารางที่ 3 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก	59
ตารางที่ 4 หาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม	59
ตารางที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความ ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูล ท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี	60
ตารางที่ 6 วิเคราะห์ข้อสอบ	68
ตารางที่ 7 การแปลผลค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัด เพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. 70	70
ตารางที่ 8 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านจับใจความ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัด เพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	73
ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี.....	74
ตารางที่ 10 แสดงผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการ เรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถใน การอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	75
ตารางที่ 11 ค่าความยากง่าย (P) และค่าจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	128

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	8
ภาพที่ 2 แผนที่จังหวัดเพชรบุรี	44

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคข้อมูลข่าวสารทำให้มีวิทยาการใหม่เกิดขึ้นตลอดเวลา การรับส่งข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างง่ายดาย และรวดเร็วมากขึ้นส่งผลให้คนไทยในสังคมต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยการอ่านเพื่อให้เข้าใจ และสื่อความหมายกันได้ถูกต้อง ดังนั้น การอ่านจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต เป็นเครื่องมือช่วยให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต สิ่งที่ได้จากการอ่านช่วยพัฒนาความคิด อารมณ์ จิตใจ หรือแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ดังพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ความว่า

การศึกษาและการอ่านออกเขียนได้นี้เป็นประโยชน์มาก การอ่านออกเขียนได้จะช่วยให้มีโอกาสนับรู้วิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ต่าง ๆ ได้อย่างมากมายและความรู้ความเข้าใจในสิ่งเหล่านี้สามารถนำมาใช้ในทางสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ตามที่ต้องการได้เป็นอย่างดี

การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญในการเรียนรู้ เนื่องจากในการศึกษาเรื่องต่าง ๆ ต้องใช้ทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจ ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และเพื่อให้นักเรียนสามารถฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอจนมีทักษะการอ่านที่ดี ซึ่ง (แวมมยุรา เหมือนนิล, 2556: 17) กล่าวอย่างสอดคล้องว่า การอ่านจับใจความเป็นที่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านและยังเป็นพื้นฐานในการอ่านระดับสูงต่อไปอีกด้วย และ (ศรีวิไล พลมณี, 2545: 122) ซึ่งก็กล่าวในแนวทางเดียวกันว่าการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการอ่านเรื่องต่าง ๆ เพราะจะทำให้ผู้อ่านรับสารจากผู้เขียนได้อย่างครบถ้วน

กระทรวงศึกษาธิการเล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีทักษะการอ่านและประโยชน์ของการอ่านจับใจความ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงกำหนดการอ่านไว้เป็นหนึ่งในสาระที่นักเรียนทุกระดับชั้นต้องศึกษา โดยกำหนดให้นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องมีความสามารถในการแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านและวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น ดีความ สรุปความ หาคำสำคัญในเรื่องที่อ่านและใช้แผนภูมิ

รูปภาพ หรือแผนภาพความคิดพัฒนาความสามารถในการอ่านนำความรู้ความคิดจากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน, 2552: 15)

ถึงแม้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มการเรียนรู้ภาษาไทยจะกำหนดให้นักเรียนต้องเรียนการอ่านจับใจความแต่นักเรียนก็ยังมีปัญหาด้านการอ่านจับใจความอยู่กล่าวคือ นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่านและไม่ชอบอ่าน อ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ ไม่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ไม่สามารถสรุปหรือจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาคือ นักเรียนไม่ได้รับการปลูกฝังให้มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากผู้ปกครองหรือครูอาจารย์ที่ไม่ได้ฝึกมาตั้งแต่ต้นทำให้เกิดผลตามมา คือ นักเรียนไม่ชอบอ่านหรืออ่านหนังสือน้อยมาก หรืออ่านแต่สิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ ทำให้ไม่ได้พัฒนาการอ่าน ดังนั้นครูทุกคนควรตระหนักและเห็นความสำคัญในเรื่องการอ่านของนักเรียน

โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแหมม สังกัดเทศบาลเมืองชะอำ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนจำนวน 370 คน ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแหมมพบว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่เกี่ยวกับความสามารถด้านภาษามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 48.20 นอกจากนี้การประเมินผลกลุ่มงานวิชาการของโรงเรียนได้ประเมินความรู้ด้านการอ่านผลการประเมินพบว่าร้อยละของนักเรียนที่อยู่ในระดับพอใช้คิดเป็นร้อยละ 30.00 และอยู่ในระดับปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 19.74 ส่วนการประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียนในปี 2564-2565 พบว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ปลายภาคเรียนที่ 2 ร้อยละ 62.30 และ 63.25 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ที่ร้อยละ 80 และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยโรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแหมม (พรวิภา สุขมี, 2565) ด้านการอ่านจับใจความ พบว่า นักเรียนบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านไม่ได้ ตอบคำถามไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน อ่านไม่คล่อง ไม่ชอบอ่านหนังสือทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และจากประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของผู้วิจัยพบว่า ปัญหาการอ่านของนักเรียนส่วนใหญ่ที่พบคือ อ่านได้ช้า แบ่งวรรคตอนไม่ถูกต้องทำให้ผิดความหมาย เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องไม่ได้ ไม่เข้าใจความหมายของเรื่อง ไม่สามารถสรุปเรื่องราวหรือจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ อีกทั้งไม่สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ นักเรียนไม่สนใจใฝ่รู้ไม่รักการอ่าน ขาดการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เต็มมนา รุ่งวิริยะ, 2559: 314) ที่กล่าวว่านักเรียนอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ ไม่สามารถสรุปหรืออ่านจับใจความได้ จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นอาจมีสาเหตุมาจากทั้งด้านตัวครูผู้สอนและด้านผู้เรียน (อภิเชษฐ์ เทศเล็ก, 2558: 8) ได้กล่าวถึงสาเหตุของปัญหาด้านการอ่านที่มาจากครูผู้สอน คือ ครูไม่เข้าใจวิธีการสอนเรื่องการอ่าน อย่างแท้จริง ส่วนมากจะให้นักเรียนอ่านเรื่องโดยไม่มีวัตถุประสงค์ในการอ่านครูมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการสอนอ่านไม่เพียงพอ

เช่น ไม่รู้จักวิทยาการอ่าน การวิเคราะห์ระดับความสามารถด้านการอ่าน และวิธีการสอนอ่าน ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะ รวมถึงครูขาดความสนใจในการเลือกใช้วิธีการสอนอ่านที่หลากหลายแต่ยังคงใช้วิธีการสอนแบบบรรยายแบบเดิม อีกทั้งไม่จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการอ่าน จับใจความ ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องมีความรอบรู้ทั้งด้านเนื้อหาวิชาและจะต้องรู้ถึงกลวิธีในการถ่ายทอด ความรู้ให้กับนักเรียนอีกด้วยนอกจากครูผู้สอนแล้วนักเรียนก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งของปัญหาด้านการอ่าน

(สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545: 2) กล่าวถึงสาเหตุของปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนมากจับใจความไม่ได้ ไม่สามารถค้นหาแนวคิดและข้อคิดจากเรื่องทีอ่านนอกจากนั้น นักเรียนยังมีประสบการณ์ทางภาษาน้อย ทำให้อ่านไม่คล่องรวมถึงมีสื่อในการอ่านน้อย นอกจากนี้ สิ่งที่ควรพัฒนาให้เกิดขึ้นควบคู่ไปกับกับพัฒนาความสามารถในการอ่าน คือ เจตคติ เพราะเจตคติ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านเลือกที่จะอ่านหรือจะหลีกเลี่ยงการอ่าน และจำเป็นในการสร้าง แรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับผู้อ่านและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผล ต่อความสามารถในการอ่าน หรือผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนด้วย ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่จะ พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนนั้นครูผู้สอนจำเป็นจะต้องพัฒนาวิธีการสอน สื่อนวัตกรรม หรือเทคนิคการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อให้การเรียนการสอน สัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหวังของหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับนักเรียน ยึดหลักผู้เรียนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ซึ่งมีวิธีการจัดการเรียนรู้และเทคนิคการสอนหลายวิธีที่จะพัฒนานักเรียน ให้เกิดทักษะการอ่านที่มีประสิทธิภาพ

การอ่านจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ต้องอาศัยการจัดการกระบวนการเรียนการสอนโดยอาศัย เทคโนโลยีการศึกษาหรือสื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางในการเผยแพร่และให้ความรู้ ดังที่ (เอก วิทย์ แก้วประดิษฐ์, 2545: 238) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางที่ใช้ในการสื่อ ความหมาย เป็นตัวกลางที่ใช้ในการถ่ายทอดเรื่องราว เหตุการณ์ ความรู้ ข้อเท็จจริง แนวความคิด ความรู้สึก ซึ่งเป็นข้อดีที่ทำให้การถ่ายทอดความรู้ทางด้านภูมิปัญญาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นแต่ใน ปัจจุบันสื่อการเรียนการสอนได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ตามการพัฒนาของเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์หรือยุคโลกไร้พรมแดน รูปแบบของสื่อการเรียนการสอนเปลี่ยนไปในลักษณะที่ทันสมัยมากขึ้นอยู่ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อดิจิทัลมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อที่ตอบสนองความ ต้องการในการใช้คอมพิวเตอร์ ที่มีมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยสื่อเหล่านี้จะเน้นไปในด้านของความสะดวก ความรวดเร็วและทันสมัยแต่ยังมีสื่อการเรียนการสอนอีกชนิดหนึ่งที่มีความเป็นอมตะมีความเป็น สื่อร่วมสมัย คือ ไม่ว่าจะเปลี่ยนแปลงไปยุคใดสมัยใด สื่อชนิดนี้ก็ยังสามารใช้ได้และเข้ากับทุกยุค ทุกสมัยสื่อชนิดนี้ก็คือ หนังสือ

หนังสือเป็นแหล่งรวมสรรพศาสตร์ความรู้ทุกสาขาที่เราสามารถเข้าถึงได้ด้วยการอ่านหนังสือ จึงเป็นสื่อเชื่อมโยงเรากับแหล่งความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างมหาศาล เซลล์สมองที่ได้รับกระตุ้นจากการอ่าน จะงอกงามแตกแขนงเชื่อมโยงไปสู่ศาสตร์ต่าง ๆ ก่อรูปร่างเป็นองค์ความรู้ใหม่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เหมาะสมกับยุคสมัยอยู่เสมอหนังสือจึงเป็นปัจจัยสำคัญในด้านความเจริญเติบโตทางความคิดสติปัญญา เช่นเดียวกับอาหารเป็นปัจจัยสำคัญด้านการเจริญเติบโตของร่างกาย และหนังสือยังมีส่วนร่วมในการกระตุ้นอัจฉริยภาพของมนุษย์ให้ปรากฏออกมารับใช้เพื่อนมนุษย์จะเห็นได้ว่าร่องรอยแห่งสติปัญญาและอัจฉริยภาพที่ยิ่งใหญ่เป็นคุณประโยชน์แก่มวลมนุษย์ล้วนถูกบันทึกไว้ในรูปแบบของหนังสือ (ชุตินา สัจจามันท์, 2546: 31)

การศึกษาหาความรู้จำเป็นต้องพึ่งพาหนังสือและหนังสือเป็นสื่อที่สำคัญและมีคุณค่าต่อการศึกษหาความรู้ซึ่งจะต้องอาศัยทักษะในการอ่านที่ดี การมีทักษะในการอ่านหนังสือที่ดีจะต้องเริ่มมาจากการอ่านหนังสือที่ดี หนังสือที่ดีนั้นจะต้องเป็นหนังสือที่ส่งเสริมการอ่านที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ และเห็นความสำคัญในการอ่าน (รังสิมันต์ ฉิมรักษ์, 2550: 8) กล่าวหาหนังสือที่ดีจะสามารถส่งเสริมให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่าน โดยรูปแบบของหนังสือก็มีส่วนสำคัญ ทั้งองค์ประกอบภายนอกที่มีความสวยงาม องค์ประกอบภายในที่มีการเสนอแนวความคิดต่าง ๆ ที่ดี

หนังสือมีหลายชนิดแต่หนังสือที่เหมาะสมจะให้นักเรียนอ่านคือหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่ง (จินตนา ไบกาชุย, 2545: 27-28) กล่าวถึงหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ว่า คือ หนังสือที่มีองค์ประกอบดี มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน สามารถสอดแทรกความรู้และคุณธรรมได้อย่างแยบคาย สามารถทำให้อ่านมีความคิดที่คล้อยตามและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

ในการสร้างนิสัยรักการอ่าน หนังสือส่งเสริมการอ่านนับเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถช่วยได้ นอกจากจะเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านแล้วนั้น ยังสามารถช่วยในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของผู้อ่านได้อีกด้วย นอกจากนี้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีการนำเสนอความคิดที่ดี ยังสามารถช่วยในการปลูกฝังคุณธรรมด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้อ่านได้อีกด้วย ดังที่ (อรอนงค์ โชคสกุล, 2544: 60) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่านทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความคิดจากหนังสือมากมายความสนุกสนานเพลิดเพลินและความสุขกับการอ่านหนังสือ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการให้ต้องคิด ทำให้เด็กเป็นคนที่มีความรสนิยมแจ่มใสไม่สับสนวุ่นวาย นอกจากนี้ยังทำให้เด็กเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งรู้จักวิธีการแก้ปัญหาจากเรื่องที่อ่าน และทราบถึงความเป็นจริงรอบ ๆ ตัว ทั้งมีประสบการณ์กว้างไกล รู้จักค้นหาเรื่องราวของชีวิตมากขึ้น สามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาและได้รับความสนุกสนานร่วมกัน ทั้งนี้การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านให้มีความน่าสนใจและมีเนื้อหาที่สร้างสรรค์ ควรนำข้อมูลที่เป็นเรื่องที่เป็นเอกลักษณ์หรือเป็นจุดเด่นของท้องถิ่นมาให้นักเรียนศึกษา เพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวควรรู้และเมื่อได้ศึกษาแล้วจะเกิดความรู้ภูมิใจในท้องถิ่นของตน

จังหวัดเพชรบุรี เป็นชุมชนเก่าแก่แห่งหนึ่งมาตั้งแต่บรรพกาล มีชื่อปรากฏตั้งแต่สมัยสุโขทัย อยุธยา มาจนสมัยแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งอยู่ในภาคตะวันตกของไทย ทิศเหนือติดกับอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ทิศใต้ติดกับอำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทิศตะวันออกจดอ่าวไทย ตั้งแต่ปากอ่าวบางตะบูนจนถึงสนามบินบ่อฝ้าย อำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทิศตะวันตกติดกับเทือกเขาตะนาวศรีซึ่งเป็นพรมแดนระหว่างไทยกับประเทศสหภาพพม่า ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดเพชรบุรีจำนวนสองในสามของพื้นที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาดลูกคลื่นลอนชันและพื้นที่ภูเขาส่วนพื้นที่ราบมีอยู่ประมาณหนึ่งในสามของพื้นที่ ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดเพชรบุรี มีการวางตัวเป็นผืนยาวอยู่ในแนวเหนือใต้โดยมีพื้นที่ราบอยู่ทางชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดอยู่ตอนกลาง ส่วนพื้นที่ลูกคลื่นลอนชันและพื้นที่ภูเขาอยู่ทางด้านตะวันตก ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดเพชรบุรี สืบเนื่องมาจากจังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดชายทะเลที่มีอากาศอบอุ่นไม่ร้อนจัดและไม่หนาวจัด เหมาะแก่การอยู่อาศัยหรือพักผ่อนตากอากาศ ทั้งนี้จังหวัดเพชรบุรีมีพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำจำนวน 2 แห่ง คือ ที่ราบลุ่มแม่น้ำตอนกลาง และพื้นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกที่ราบลุ่มแม่น้ำตอนกลางเป็นที่ราบซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนแม่น้ำเพชรบุรีที่มีความอุดมสมบูรณ์จึงมีความสำคัญเปรียบได้กับเส้นชีวิตของชาวเพชรบุรี ส่วนพื้นที่ราบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกติดกับทะเลอ่าวไทยบริเวณพื้นที่นี้จะมีวัตถุที่ถูกพัดพาจากทะเลมาทับถมเสมอจะมีหาดทรายต่อเนื่องลงไปตั้งแต่หาดเจ้าสำราญจนถึงหาดชะอำทางตอนใต้มีการทับถมของเปลือกหอยขนานไปกับชายฝั่ง (สมบุญ แก่นตะเคียน, 2544: 1-6) จังหวัดเพชรบุรีมีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของคนในจังหวัดเพชรบุรีตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยสภาพภูมิประเทศที่มีความสมบูรณ์ จึงก่อให้เกิดความเจริญทางสังคมวัฒนธรรมมาช้านาน ประกอบกับอาชีพของประชากรส่วนใหญ่ คือ เกษตรกรรมจึงส่งผลให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดเพชรบุรีมีลักษณะสอดคล้องและรองรับกับความต้องการทางด้านเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เช่น การทำน้ำตาลโตนด การทำนา การทำนาเกลือ การปลูกชมพู่เพชร เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับเกษตรกรรมแล้วจังหวัดเพชรบุรียังมีภูมิปัญญาด้านอื่น ๆ ที่ถือได้ว่าเป็นภูมิปัญญาที่สมควรจะอนุรักษ์ไว้เพื่อเป็นเอกลักษณ์และส่งเสริมด้านภูมิปัญญาของจังหวัดเพชรบุรี

งานช่างฝีมือของจังหวัดเพชรบุรีได้รับปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ จนทำให้เป็นภูมิปัญญาที่ควรค่าแก่การศึกษา ได้แก่ ปัจจัยทางด้านคติและความเชื่อ การอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน การประกอบอาชีพวิถีชีวิตและภูมิปัญญา โดยมีระดับฝีมืองานช่างปรากฏเช่น เมรุเมืองเพชร ปูนปั้นเมืองเพชร ช่างทองเมืองเพชร หม้อตาลเมืองเพชร เกรียนเมืองเพชร เรือนไทยเพชรบุรี นอกจากนี้ยังมีภูมิปัญญาด้านอื่น ๆ ที่ถือได้ว่าเป็นภูมิปัญญาที่สมควรจะอนุรักษ์ไว้เพื่อเป็นเอกลักษณ์และส่งเสริมด้านภูมิปัญญาของจังหวัดเพชรบุรี

สิ่งหนึ่งที่ทำให้ภูมิปัญญาเหล่านี้ยังคงอยู่คือ การช่วยอนุรักษ์และเผยแพร่รวมไปจนถึงการนำภูมิปัญญาเหล่านี้เข้ามาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยอาศัยเทคโนโลยีการศึกษาหรือสื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางในการเผยแพร่และให้ความรู้ ดังที่ (เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์, 2545: 238) ได้กล่าวถึง สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางที่ใช้ในการสื่อความหมาย เป็นตัวกลางที่ใช้ในการถ่ายทอดเรื่องราว เหตุการณ์ ความรู้ ข้อเท็จจริง แนวความคิดความรู้สึก ซึ่งเป็นข้อดีที่ทำให้การถ่ายทอดความรู้ทางด้านภูมิปัญญา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวจะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ เกิดความสนใจในการศึกษาเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านและการใช้ข้อมูลท้องถิ่น พงงานวิจัยของ (อภิเชษฐ์ เทศเล็ก, 2558: 92-99) ที่ได้พัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน พบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และงานวิจัยของ (เต็มนภา รุ่งวิริยะ, 2559: 97) ที่ใช้ข้อมูลท้องถิ่นมาทำบทอ่านมัลติมีเดียเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน จากการศึกษาพบว่านักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจสูงขึ้นและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมาก

จากการศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่าน พบว่าการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน และการใช้ข้อมูลท้องถิ่นสามารถพัฒนาการอ่านจับใจความได้ ผู้วิจัยจึงสนใจนำเรื่องราวและข้อมูลที่เกี่ยวกับท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรีมาทำเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเล่าเรื่องย่อและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้มีความสนใจรักการอ่านและรักท้องถิ่นมากขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ สื่อที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพการอ่าน ที่สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความสนใจการอ่านมากยิ่งขึ้น ดังที่ (ถวัลย์ มาศจรัส, 2549: 2-3) ได้กล่าวว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านสร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่าน และส่งเสริมทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน สอดคล้องกับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 23) ที่กล่าวว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นสื่อที่

สามารถใส่ข้อมูลต่าง ๆ จากการเรียนรู้และข้อมูลตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ดังนั้นผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

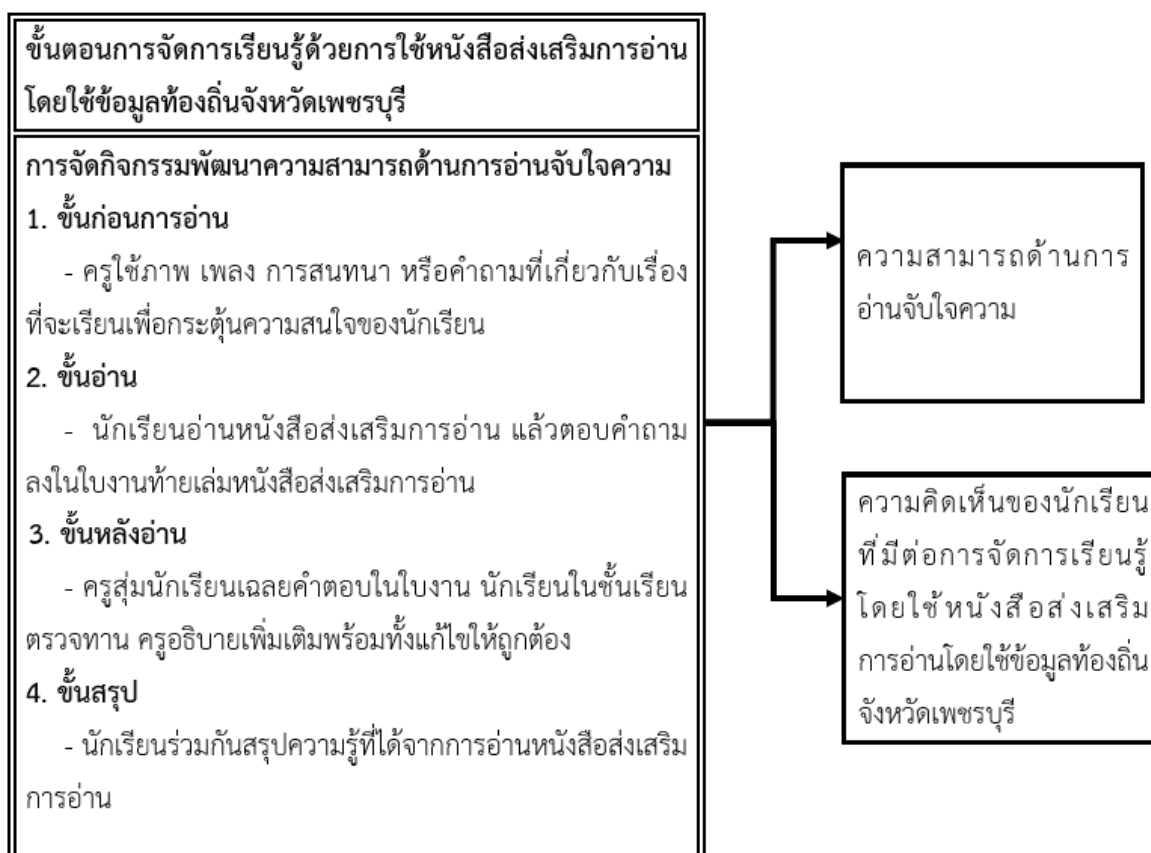
2. ข้อมูลท้องถิ่น

ข้อมูลท้องถิ่น คือ ข้อมูลที่เป็นสิ่งพิมพ์ เอกสารต้นฉบับ และโสตทัศนวัสดุที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นที่ตั้ง (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน, 2556: 2) กล่าวถึงความหมายของข้อมูลท้องถิ่นไว้ดังนี้ ข้อมูลท้องถิ่น (Local Information) หมายถึง เรื่องราว ข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ข้อเท็จจริงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นมีการประมวลผลแล้วจัดบันทึกไว้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งวัสดุตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ที่เผยแพร่เพื่อถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลไปยังบุคคลอื่นนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านการศึกษาหรือทางด้านอื่นซึ่งข้อมูลท้องถิ่นมีความสำคัญที่ทำให้เห็นภาพสะท้อนของชีวิตจิตใจของผู้คนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน มีเรื่องราว ประวัติศาสตร์ ความเป็นอยู่และการทำมาหากินเป็นอย่างไร ด้วยเหตุนี้ความรู้เรื่องท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อการรับรู้ความเป็นไปของท้องถิ่นและการพัฒนาชาติบ้านเมือง

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความดังนี้

1. ขั้นก่อนการอ่าน คือ ครูใช้ภาพ เพลง การสนทนา หรือคำถามที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน
2. ขั้นอ่าน คือ นักเรียนอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน แล้วตอบคำถามลงในใบงานท้ายเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน
3. ขั้นหลังอ่าน คือ ครูสุ่มนักเรียนเฉลยคำตอบในใบงาน นักเรียนในชั้นเรียนตรวจทาน ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง
4. ขั้นสรุป คือ นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน

จากหลักการข้างต้นสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

คำถามการวิจัย

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือไม่
2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้หรือไม่
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชะอำ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 สังกัดเทศบาลเมืองชะอำจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 9 โรงเรียนดังนี้

1. โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านชะอำ	จำนวน 117 คน
2. โรงเรียนเทศบาล 2 วัดไทรย้อย	จำนวน 29 คน
3. โรงเรียนเทศบาล 3 วัดเนรัญชรา	จำนวน 21 คน
4. โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแหลม	จำนวน 26 คน
5. โรงเรียนเทศบาล 5 บ้านห้วยทรายใต้	จำนวน 36 คน
6. โรงเรียนเทศบาล 6 บ้านห้วยทรายเหนือ	จำนวน 32 คน
7. โรงเรียนเทศบาล 7 บ้านหนองตาพุด	จำนวน 16 คน
8. โรงเรียนเทศบาล 8 สวนสนชะอำ	จำนวน 48 คน
9. โรงเรียนเทศบาล 9 บ้านสามพระยา	จำนวน 22 คน

รวมนักเรียนทั้งหมด 347 คน ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกัน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 26 คน โรงเรียนเทศบาล 4 บำบ่อแคม สังกัดเทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น การจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

2.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

ได้แก่ การอ่านจับใจความ ซึ่งตรงกับตัวชี้วัด ป.6/3อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยใช้ข้อมูลดังนี้ 1) ประวัติเมืองพริบพรี 2) นิทานเมืองเพชร 3) ท่องเที่ยวเมืองพริบพรี 4) งานช่างและศิลปกรรมเมืองเพชร 5) การละเล่นเมืองเพชร 6) ขนมหวานเมืองเพชร 7) วิถีชีวิตของคนเมืองเพชร และ 8) โครงการการเกษตรเมืองเพชรของในหลวงรัชกาลที่ 9

4. ระยะเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 8 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงนิยามความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี หมายถึง เอกสารที่นำข้อมูลเรื่องราวของจังหวัดเพชรบุรีในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ประวัติเมืองพริบพรี 2) นิทานเมืองเพชร 3) ท่องเที่ยวเมืองพริบพรี 4) งานช่างและศิลปกรรมเมืองเพชร 5) การละเล่นเมืองเพชร 6) ขนมหวานเมืองเพชร 7) วิถีชีวิตของคนเมืองเพชร และ 8) โครงการการเกษตรเมืองเพชรของในหลวงรัชกาลที่ 9 เป็นเรื่องราวที่เรียบเรียงโดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย มีภาพประกอบจัดทำเป็นรูปเล่มที่สวยงาม

2. การจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นสื่อในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนโดยมีชั้นการสอน ดังนี้ ชั้นก่อนการอ่าน ชั้นอ่าน ชั้นหลังอ่าน และขั้นสรุป

3. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ หมายถึง การที่นักเรียนอ่านเรื่องแล้วบอกใจความสำคัญ เรียงลำดับเหตุการณ์ บอกจุดประสงค์ของผู้แต่ง บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่านและบอกการนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน และด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่กำลังศึกษา อยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแหม ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี สังกัดเทศบาลเมืองชะอำ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความให้สูงขึ้น
2. ครูผู้สอนได้หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี มาใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
3. โรงเรียนได้สื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยนำเสนอเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแถม
 - 1.1 โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแถม พุทธศักราช 2566
2. เอกสารเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ
 - 2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
 - 2.2 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ
 - 2.3 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
 - 2.4 ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ
 - 2.5 การวัดและประเมินผลผลการอ่านจับใจความ
3. เอกสารที่เกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน
 - 3.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
 - 3.2 ความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
 - 3.3 จุดประสงค์ของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
 - 3.4 ประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
 - 3.5 ลักษณะที่ดีของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
 - 3.6 การจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน
4. เอกสารเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่น
 - 4.1 ความหมายของข้อมูลท้องถิ่น
 - 4.2 ประเภทของข้อมูลท้องถิ่น
 - 4.3 ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแคม

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 4 ปีพุทธศักราช 2566 ได้จัดทำรายวิชาพื้นฐานโดยอ้างอิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช 251 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแคม พุทธศักราช 2566

โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแคม ได้จัดทำโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกำหนดให้นักเรียนเรียนวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ภาคเรียนละ 80 ชั่วโมง หรือ 1.5 หน่วยกิต ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โครงสร้างรายวิชาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา/ ชั่วโมง	น้ำหนัก/ คะแนน
1	เห่จ้บระบำ	ท 1.1 ป.6/1 ป.6/3 ป.6/4 ป.6/5 ท 5.1 ป.6/1 ป.6/3	การอ่านวรรณกรรมเรื่อง เห่จ้บระบำ และ เห่กล่อมพระบรรทม : เห่เรื่องจ้บระบำ จะต้องอ่าน ออกเสียงให้ถูกต้องตาม หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบท ร้อยกรอง สามารถแยกข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น แสดงความคิดเห็นเพื่ออธิบาย ความรู้และข้อคิดในการนำไป ประยุกต์ใช้ ในชีวิตจริง	10	5
2	การเดินทาง ของพลาญงาม	ท 1.1 ป.6/1 ป.6/5 ท 5.1 ป.6/1 ป.6/3 ป.6/4	การศึกษาบทร้อยกรอง เสภาเรื่องขุนช้าง ขุนแผน ตอน กำเนิดพลาญงาม จะต้อง อ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามหลักการอ่าน ออกเสียงบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง และ อธิบายคุณค่าเรื่องี่อ่านเพื่อนำมา แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและท่องจำบท อาขยานที่มีคุณค่า	10	5

ตารางที่ 1 โครงสร้างรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา/ ชั่วโมง	น้ำหนัก/ คะแนน
3	จดแล้วจำ	ท 1.1 ป.6/1 ป.6/3 ป.6/4 ป.6/5 ท 5.1 ป.6/1 ป.6/3	การอ่านวรรณกรรม เรื่อง จดแล้วจำ และ บท ร้อยกรองเรื่อง ความจำ จะต้องอ่าน ออกเสียงให้ถูกต้องตามหลักการอ่านออก เสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ตอบ คำถามเกี่ยวกับเรื่อง พร้อมแยกแยะ ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน สามารถแสดงความคิดเห็น และนำความรู้ ข้อคิด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	8	5
4	นักสืบทองอิน	ท 1.1 ป.6/3 ป.6/4 ป.6/5 ท 5.1 ป.6/1 ป.6/3	การอ่านนิทานทองอิน ตอน นากพระ โขนงที่สอง จะต้องตอบคำถามเกี่ยวกับ เรื่อง พร้อมแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และแสดงความคิดเห็น เพื่ออธิบายการนำ ความรู้ และข้อคิดมาใช้ในการแก้ปัญหา และประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงอย่างถูกต้อง และเหมาะสม	8	5
5	ศึกไมยราพ	ท 1.1 ป.6/1 ป.6/3 ป.6/5 ท 5.1 ป.6/1 ป.6/3	การอ่านวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน ศึกไมยราพ จะต้องอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง ตามหลักการอ่านออกเสียงเป็นทำนอง เสนาะ สามารถแสดงความคิดเห็น เพื่อ อธิบายความรู้ และข้อคิดในการนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	14	10

ตารางที่ 1 โครงสร้างรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา/ ชั่วโมง	น้ำหนัก/ คะแนน
6	สุภาชิตสอนจิต เตือนใจ	ท 1.1 ป.6/1 ป.6/3 ท 5.1 ป.6/1 ป.6/3	การอ่านวรรณกรรมเรื่อง สุภาชิตสอนจิต เตือนใจ และวรรณคดีเรื่อง โคลงสุภาชิตนฤ ทุมนาการ จะต้องอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง ตามหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ บทร้อยกรอง สามารถจับใจความสำคัญ แสดงความคิดเห็น เพื่ออธิบายความรู้ และ ข้อคิดในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	10	5
7	กำเนิดมะกะโท	ท 1.1 ป.6/1 ป.6/3 ท 5.1 ป.6/1 ป.6/3	การอ่านวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท จะต้องอ่านออกเสียงตาม หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว สามารถ จับใจความสำคัญ แสดงความคิดเห็น เพื่อ อธิบายคุณค่าและนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม	12	5
8	อ้อลา ออสัย	ท 1.1 ป.6/1 ป.6/3 ป.6/5 ท 5.1 ป.6/1 ป.6/3 ป.6/4	การอ่านวรรณกรรมเรื่อง สุภาชิตสอนจิต เตือนใจ และวรรณคดีเรื่อง โคลงสุภาชิต นฤทุมนาการ จะต้องอ่านออกเสียงให้ ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียงบทร้อย แก้วและบทร้อยกรอง สามารถจับใจความ สำคัญ แสดงความคิดเห็น เพื่ออธิบาย ความรู้ ข้อคิดในการนำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตจริง	8	10
รวม				80	50

จากข้อมูลในตารางที่ 1 ผู้วิจัยเลือกการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 กำเนิดมะกะโท โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่นำข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ดังนี้ 1) ประวัติเมืองพริบพรี 2) นิทานเมืองเพชร 3) ท่องเที่ยวเมืองพริบพรี 4) งานช่างและศิลปกรรมเมืองเพชร 5) การละเล่นเมืองเพชร 6) ขนมหวานเมืองเพชร 7) วิถีชีวิตของคนเมืองเพชร และ 8) โครงการการเกษตรเมืองเพชรของในหลวงรัชกาลที่ 9

2. เอกสารเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ

2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ เพราะช่วยให้ผู้อ่านทราบสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการบอก นอกจากนี้ทักษะการอ่านจับใจความยังสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการหาความรู้ หาประประสพการณ์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีนักวิชาการให้ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ ดังนี้

(แววมยุรา เหมือนนิล, 2556: 12) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านเพื่อให้ทราบถึงความเป็นมา ความสำคัญ และแนวคิดของเรื่องที่อ่าน

(บันลือ พฤกษ์วัน, 2557: 29-35) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องที่กำลังถึงอะไร มีเหตุการณ์สำคัญอะไรบ้าง โดยจะมุ่งเน้นให้เข้าใจถึงเหตุการณ์ในเรื่องหรือแนวคิดสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อ

(สุภัสสร วัชรคุปต์, 2557: 66) กล่าวถึงการอ่านจับใจความว่า เป็นการอ่านเพื่อให้เข้าใจถึงเนื้อเรื่องและสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน

(กองทัพ เคลือบพินิจกุล, 2558: 119) กล่าวว่า การอ่านจับใจความคือการอ่านโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบถึงประเด็นสำคัญของข้อความในแต่ละย่อหน้า

(สุปราณี พัดทอง, 2559: 23) กล่าวว่า การอ่านจับใจความคือการอ่านเพื่อให้ทราบถึงเหตุการณ์และประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสาร

จากการศึกษาความหมายของการอ่านจับใจความที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ สามารถสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความคือการอ่านเพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเหตุการณ์ของเรื่อง ประเด็นสำคัญตลอดจนแนวคิดสำคัญของเรื่องของผู้เขียนที่ต้องการสื่อสาร

2.2 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านแต่ละประเภทมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันออกไป โดยการอ่านจับใจความก็เป็นการอ่านประเภทหนึ่งที่มีจุดประสงค์ในการอ่านเพื่อเข้าใจเรื่องทีอ่าน จากการศึกษาพบว่า มีนักวิชาการที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

(วรรณิ โสมประยูร, 2553: 128) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีจุดมุ่งหมาย 7 ประการดังนี้

1. สามารถใช้เวลาในการอ่านน้อยและบอกเหตุการณ์จากเรื่องได้
2. สามารถพัฒนาทักษะการอ่าน และฝึกสมาธิในการอ่าน
3. สามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
4. สามารถนำการอ่านไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ
5. สามารถบอกประโยชน์ของการอ่านและรักการอ่านหนังสือ
6. สามารถส่งเสริมให้เด็กรู้จักหาความหมายของคำศัพท์โดยใช้หนังสืออ้างอิงจาก

พจนานุกรมหรือพทานุกรม

7. สามารถส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ในสิ่งแวดล้อมและสนใจปัญหาและเหตุการณ์ประจำวันโดยใช้การอ่าน

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 189) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านจับใจความดังนี้

1. เพื่อให้รู้จักใจความสำคัญของเรื่องว่าเรื่องที่อ่านมีเหตุการณ์อย่างไร และมีกรลำดับเหตุการณ์อย่างไร
2. เพื่อนำใจความสำคัญไปถ่ายทอดได้อย่างถูกต้องครบถ้วน
3. เพื่อสรุปเนื้อเรื่องที่ได้อ่านไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545: 42) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายในการอ่านจับใจความไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. เพื่อเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
2. เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน
3. เพื่อเสริมสร้างการอ่านที่ต้องใช้การคิดขั้นสูง
4. เพื่อให้สามารถเลือกอ่านบทอ่านได้หลากหลาย
5. เพื่อฝึกการอ่านในกรณีที่มีเวลาอ่านจำกัด

(ศิริพร ลิ้มตระการ, 2547: 99-100) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความดังนี้

1. การอ่านจับใจความที่ผู้อ่านต้องการทราบรายละเอียดของเรื่อง เป็นการอ่านที่ต้องการทราบรายละเอียดต่าง ๆ ของเรื่อง โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความเร็วในการอ่าน แต่เป็นการอ่านเพื่อทราบรายละเอียดของเรื่องเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในเรื่องต่าง ๆ

2. การอ่านจับใจความที่ผู้อ่านต้องการอ่านเพื่อทบทวนความรู้และประสบการณ์ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านไม่ต้องอ่านโดยละเอียด แต่เป็นการอ่านคร่าว ๆ เพื่อทบทวนต่อยอดจากความรู้ และประสบการณ์เดิม

3. การอ่านจับใจความที่ผู้อ่านต้องการอ่านเพื่อต้องการทราบความหมายของคำต่าง ๆ โดยอาศัยบริบทของเรื่องในการทำความเข้าใจ ซึ่งผู้อ่านจะใช้ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในการอ่านเนื้อหาในงานวิชาการในระดับสูง

4. การอ่านจับใจความที่ผู้อ่านต้องการอ่านเพื่อพัฒนาความคิด เป็นการอ่านที่ต้องอ่านอย่างละเอียด เพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากนั้นนำไปวิเคราะห์และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

5. การอ่านจับใจความที่ผู้อ่านต้องการอ่านเพื่อเน้นความเร็วในการอ่าน เป็นการอ่านที่ผู้อ่านมีเวลาจำกัดในการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน

6. การอ่านจับใจความที่ผู้อ่านต้องการอ่านเพื่อศึกษาเรื่องใหม่ ที่ผู้อ่านไม่มีพื้นฐานความรู้เดิม ผู้อ่านจึงต้องใช้วิธีการสำรวจเนื้อหาคร่าว ๆ ครั้งหนึ่ง และอ่านอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

จากจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสามารถสรุปได้ว่า เป็นการฝึกให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้อย่างรวดเร็ว เข้าใจในเนื้อความที่อ่านได้เป็นอย่างดีรวมถึงส่งเสริมให้ผู้อ่านได้เรียนรู้และค้นคว้ากับคำศัพท์ใหม่ ๆ ตลอดจนเพื่อพัฒนาความคิดของผู้อ่านให้ก้าวไกลและสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ต่อไป

2.3 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะทางภาษาที่จำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอ และไม่มีวันสิ้นสุดสามารถฝึกได้เรื่อย ๆ ตามวัยและประสบการณ์ของผู้อ่านจึงมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

(สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545: 159-162) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่าการอ่านจับใจความมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาด้วยการพัฒนาความรู้ของตนเองพัฒนาเศรษฐกิจ ด้วยการนำความรู้มาพัฒนาอาชีพและระบบการใช้จ่ายการพัฒนาด้านสังคมด้วยการนำความรู้มาพัฒนาคุณภาพชีวิตในครอบครัว

(ศิวพร โกศิยะกุล, 2546: 13) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความว่าการอ่านจับใจความสำคัญเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ทำให้ได้รู้จักโลกที่กว้างขึ้น ช่วยในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ ตลอดเวลา

(จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทยัน อิมสำราญ, 2547: 42) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญในฐานะเครื่องมือในการรับสารในปัจจุบัน และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองจากการอ่านบทอ่านที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

(เบญจรัตน์ ปิ่นเวหา, 2549: 29) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่ให้ความรู้และความบันเทิงจากเรื่องที่อ่าน โดยผู้อ่านต้องทำความเข้าใจบทอ่าน เพื่อใช้ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน และสามารถพัฒนาทักษะการอ่าน ตลอดจนจนสามารถนำทักษะการอ่านไปประยุกต์ใช้ต่อไป

(บันลือ พฤกษ์วัน, 2557: 13) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการอ่านทั่วไป การอ่านที่ถูกต้องวิธีจะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนและเกิดความเข้าใจเรื่องที่จะอ่าน ทำให้ได้รับความคิดความบันเทิง

(ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล, 2561: 76) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญเป็นหัวใจหลักของการอ่านไม่ว่าจะมีรูปแบบหรือเนื้อหาอย่างไร เพราะหากจับใจความสำคัญไม่ได้ก็ย่อมไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน หากต้องใช้ประโยชน์จากการอ่านนั้นก็จะต้องกลับมาอ่านกันใหม่ทำให้เสียเวลา บางครั้งผู้อ่านได้ไปอ่านเอกสารในที่ที่อาจจะไม่ได้กลับไปอ่านซ้ำอีก ก็เลยยิ่งเสียประโยชน์ไปหากอ่านแล้วจับใจความไม่ได้ จำไว้ได้หรือบันทึกไว้ได้ ก็จะใช้ประโยชน์ได้ทันทีและใช้ได้นาน

จากความสำคัญของการอ่านจับใจความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ เป็นทักษะที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการอ่านเนื้อเรื่องให้เข้าใจ และถือว่าเป็นหัวใจของการอ่านทั่วไป รวมถึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2.4 ขั้นตอนในการอ่านจับใจความ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนหรือวิธีการจับใจความไว้ ดังนี้

(กรมวิชาการ, 2545: 189) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการอ่านจับใจความเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ ดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน เพื่อที่จะได้วางแผนการอ่านได้อย่างเหมาะสม
2. สืบหาหนังสือจากองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ชื่อเรื่อง หรือคำนำ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านในเบื้องต้น
3. ทำความเข้าใจประเภทของหนังสือ ซึ่งการเข้าใจประเภทของหนังสือที่อ่านจะสามารถกำหนดแนวทางในการจับใจความได้
4. แปลความหมายของคำและประโยคต่าง ๆ อย่างรวดเร็วจากความสามารถทางด้านภาษาและประสบการณ์เดิม

5. อ่านโดยอาศัยความรู้หรือประสบการณ์เดิมจะทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว
ยิ่งขึ้น

(แวมมยุรา เหมือนนิล, 2556: 26) ได้กล่าวถึงวิธีปฏิบัติในการอ่านจับใจความให้เข้าใจง่าย
และรวดเร็ว ดังนี้

1. สรุปรวบรวมประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆ เพราะส่วนประกอบของหนังสือ เช่น
ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจง การใช้หนังสือ ก็มีส่วนทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือได้อย่าง
กว้างขวาง

2. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน การกำหนดเป้าหมายในการอ่านหนังสือ
ทุกครั้งว่าเราจะอ่านเพื่ออะไร

3. มีความสามารถทางภาษาคือ ต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์เป็นเบื้องต้นก่อน
หากไม่เข้าใจความหมายของคำย่อไม่สามารถจับใจความได้เลย

4. มีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ย่อมทำให้เข้าใจและจับใจความ
เรื่องที่อ่านง่ายขึ้น

5. ความเข้าใจลักษณะของหนังสือ หนังสือแต่ละประเภทมีรูปแบบการแต่งและ
เป้าหมายของเรื่องแตกต่างกัน เช่น สารคดี ตำรา มุ่งให้ความรู้หรือความคิดแก่ผู้อ่านมากกว่าอย่างอื่น
ลักษณะรูปแบบของหนังสือ ตลอดจนต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน ซึ่งครูควรแนะนำแนวปฏิบัติ
ในการอ่านก่อนเสมอ นอกจากนี้

(บันลือ พลฤกษ์วัน, 2557: 128-129) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านเพื่อจับใจความ คือ

1. ฝึกอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อเป็นการสำรวจหาสิ่งที่สนใจหรือสิ่งที่ต้องการ
 - 1.1 ให้อ่านเรื่องราวอย่างรวดเร็วโดยอ่านข้ามๆ ลวกๆ ไปก่อน เพื่อจะได้รู้ว่าเรื่อง
นั้นมีขอบเขตหรือกล่าวถึงอะไร
 - 1.2 ให้อ่านเฉพาะหัวข้อย่อย หัวข้อใดหัวข้อหนึ่งให้ละเอียด เพื่อทราบทัศน
ข้อเสนอแนะเจตนาของผู้แต่งโดยมากจะเสนอแนะให้อ่านคำนำ หรืออารัมภบท
 - 1.3 อ่านทั้งเรื่องเพื่อประเมินดูว่าเรื่องนั้นให้ประโยชน์ทางใด มีจุดเด่นตรงไหน
 - 1.4 อ่านแล้วพิจารณาตรวจสอบเรื่องราวโดยส่วนรวมว่า เป็นเรื่องยากหรือเรื่อง
ง่ายเหมาะกับวัยของผู้เรียนที่จะใช้ความคิดของตนประเมินได้เพียงใด
 - 1.5 หากเป็นบทประพันธ์ร้อยกรองลองอ่านสัก 2-3 หน้า เพื่อดูว่ามีคุณค่า
น่าสนใจมากน้อยเพียงใด ไพเราะหรือไม่ เทคนิคการอ่านแบบคร่าวๆ เป็นการอ่านโดยใช้การกวาด
สายตาอย่างรวดเร็วเพื่อค้นหาสิ่งที่ตนสนใจ ปมเรื่องจุดเด่น หรือสิ่งที่ผู้อ่านติดใจ หรือผูกคิด

2. ฝึกอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ เป็นวิธีการที่จะนำไปสู่การย่อความ
 - 2.1 เมื่อให้ผู้เรียนอ่านนิทานแล้วเล่าเรื่องย่อ เรื่องราวความเป็นมาและใจความย่อว่าอย่างไร
 - 2.2 ครูตั้งคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นสำคัญของเรื่องที่กล่าวไว้แล้ว เช่น ใครกับใคร พฤติกรรมเป็นอย่างไร อื่นๆ
 - 2.3 การตรวจคำตอบ ครูจำเป็นต้องเน้นให้ ตอบปัญหาให้ตรงประเด็นในการฝึกในห้องเรียนให้ชัดเจน (เป็นส่วนหนึ่งของความพร้อมในการอ่านในใจ)
3. นำผลของคำตอบหรือการตั้งชื่อเรื่องมาอภิปราย ตรวจสอบโดยการอ่านออกเสียงเพื่อให้ฟังแล้วตอบคำถามหรือบอกชื่อเรื่องให้ถูกต้อง
4. ให้ผู้เรียนนำผลของคำตอบในข้อ 3 มาตรวจสอบว่าชื่อเรื่องนั้นตรงกับประโยคใดหรือประโยคบอกชื่อเรื่อง หรือประโยคใดบอกใจความสำคัญของอนุเรื่องที่อ่าน ให้ผู้เรียนขีดเส้นใต้ที่ประโยคบอกใจความนั้น ๆ
5. เรียงประโยคบอกใจความแต่ละอนุเรื่องตามลำดับ โดยเพิ่มคำเชื่อมและเกลาภาษาให้ได้ความต่อเนื่องอาจสลับตอนก็ได้ (ถ้าได้ความดีกว่า)
6. อ่านทบทวนโดยการอ่านออกเสียงเพื่อใช้ในการฟังตรวจสอบใจความสำคัญ (เรื่องย่อ) นั้นโดยกลุ่ม หากเป็นงานรายบุคคลให้ใช้ การอ่านในใจตรวจสอบเอง
7. ตั้งชื่อเรื่องบอกแหล่งที่มาของเรื่องให้ชัดเจน รวมทั้งผู้เขียนหรือสำนักพิมพ์แล้วแต่กรณี

จากการศึกษาขั้นตอนหรือวิธีการอ่านจับใจความจากนักวิชาการต่าง ๆ สรุปได้ว่า ในการอ่านจับใจความ ผู้อ่านต้องกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านเป็นลำดับแรก จากนั้นจึงทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของหนังสือ และอ่านโดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมช่วยในการอ่าน เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้รวดเร็วขึ้น

2.5 ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

ความสามารถในการอ่านจับใจความนั้นจะต้องอาศัยทักษะในการอ่านเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้จึงมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสามารถด้านการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

(ละออ เพชรรัตน์, 2547: 6-7) กล่าวถึงความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ ดังนี้

1. ภูมิหลังของผู้อ่าน เพราะเป็นพื้นฐานที่ที่จะช่วยให้เข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้เร็วกว่าผู้ที่ขาดประสบการณ์
2. ระดับสติปัญญาของผู้อ่าน การอ่านต้องอาศัย ความสามารถในการจดจำ การจำแนกสิ่งที่คล้ายคลึงกับสิ่งที่แตกต่างกัน การเชื่อมโยงความคิด การเข้าใจเรื่องราวที่เป็นนามธรรม การอ่าน

ต้องอาศัยการคิด วิเคราะห์ ประเมินคุณค่า เพื่อนำไปสู่การยอมรับหรือปฏิเสธเรื่องที่อ่าน ผู้ที่มีสติปัญญาสูงกว่าจึงอ่านได้ดี

3. การพัฒนาทางร่างกาย การมีสุขภาพดีทำให้อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน อยู่ในสภาพที่พร้อมจะอ่าน ในทางตรงข้ามหากผู้อ่านมีปัญหาเรื่องสุขภาพ ล้วนมีผลทำให้ประสิทธิภาพของการอ่านลดลง

4. ความสามารถเชิงภาษา การอ่านต้องอาศัยความเข้าใจ ผู้อ่านต้องเข้าใจความหมายของถ้อยคำและสารที่อ่าน ทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จึงจะเข้าใจเนื้อหาของสารที่ได้ตรงตามผู้เขียนต้องการ

5. เข้าใจกลวิธีการแต่ง เนื่องจากวิธีการนำเสนอเรื่องราว มีข้อแตกต่างกันไปตามลักษณะ หากผู้อ่านไม่เข้าใจกลวิธีการแต่งก็จะทำให้ไม่ได้รับอรรถรสในการอ่าน

6. การมีสมาธิ การอ่านต้องใช้สายตาและสมองทำงานร่วมกันและสัมพันธ์กันในขณะที่สายตามองผ่านข้อความ ถ้าสมองคิดเรื่องอื่น ๆ จะไม่เกิดการรับรู้ ผู้อ่านจึงต้องรวบรวมความคิดและพลังสมองให้จดจ่ออยู่ที่ข้อความที่กำลังอ่าน

7. รู้จักวิธีอ่าน วิธีการอ่านหนังสือแต่ละประเภทไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการอ่านของผู้อ่านแต่ละคนว่าต้องการอ่านเพื่ออะไร และเลือกใช้วิธีอ่านที่เหมาะสม

(มณีรัตน์ สุโกศลรัตน์, 2548: 54-57) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านจับใจความไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. การอ่านตามตัวอักษร (Literal Reading) ผู้อ่านสามารถชี้คำสรรพนามที่ใช้แทนนามหาประโยคสำคัญ ตั้งหัวข้อเรื่อง การเก็บใจความสำคัญ การหาความจริงจากเรื่อง การดำเนินการตามคำสั่ง เรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน สามารถเปรียบเทียบและเข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและผล รวมถึงการชั่งน้ของบุคคลในเรื่อง

2. การตีความ (Interpretative Reading) เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้ระบุไว้ในบทอ่าน จากการวิเคราะห์สำนวนภาษา หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการเปรียบเทียบเหตุและผลจากบทอ่าน

3. การอ่านใช้วิจารณ์ (Critical Reading) เป็นความสามารถในการจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ตลอดจนการพิจารณาเหตุผลและการประเมินค่าของบทอ่าน

(ชวาล แพร์ตกุล, 2552: 134) ได้กล่าวถึงความสามารถที่แสดงออกด้วยพฤติกรรม 3 ประการ คือ

การแปลความ (Translation) คือ สามารถบอกความหมายของข้อความหรือสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นความหมายโดยตรงและโดยนัย

การตีความ (Interpretation) คือ การเข้าใจบทอ่านจากบริบทต่าง ๆ ของเรื่องจนสามารถนำมาสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้

การขยายความ (Extrapolation) คือ การเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ของเรื่องในบริบทที่กว้างออกไป หรือบริบทที่นอกเหนือจากตัวบทอ่าน

มิลเลอร์ (Miller W. H, 1990: 1) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. มีความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง (Literal or Factual Comprehension) สามารถบอกใจความสำคัญ รายละเอียดของเรื่องทั้งรายละเอียดที่สำคัญและไม่สำคัญ ตลอดจนเรียงลำดับเหตุการณ์และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะได้

2. มีความสามารถในการตีความ หรือสรุปลงความเห็น (Literal or Factual Comprehension) สามารถตอบคำถามด้วยกรตีความ สรุปความ เข้าใจจุดประสงค์และอารมณ์ของผู้เขียน และสามารถย่อความ และสรุปใจความสำคัญจากสิ่งที่อ่านได้

3. มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Critical Reading) สามารถประเมินตัดสินเรื่องจากเกณฑ์ที่ผู้อ่านกำหนดขึ้น เช่น ความสามารถในการจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น สามารถประเมิน เปรียบเทียบสิ่งที่อ่าน และบอกสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารได้

4. มีความสามารถในการนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ (Creative Reading) สามารถนำความรู้หรือข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

จากการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านจับใจความข้างต้น สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ คือ การที่ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องได้จากประสบการณ์หรือความรู้เดิม หรือการตีความ ให้ความหมายสิ่งที่อ่าน แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ตลอดจนสามารถสังเคราะห์ข้อคิดที่ได้รับและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.6 การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นกระบวนการอ่านเพื่อทำความเข้าใจความหมายของข้อความหรือเนื้อเรื่องเพื่อระบุใจความ ส่วนประกอบของเรื่องและจัดลำดับเหตุการณ์เรื่องได้ถูกต้อง ดังนั้น การประเมินการอ่านจับใจความ จำเป็นต้องประเมินผลความเข้าใจในการอ่านเรื่องของนักเรียนด้วย

(จีเรียง บุญสม, 2543: 26) ได้กล่าวถึงการวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กระทำได้ด้วยวิธีต่าง ๆ หลายวิธี การจะใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายเป็นสำคัญ ที่นิยมใช้มี 2 วิธี คือ

1. แบบสอบมาตรฐาน (standardized test) ข้อสอบนี้นำไปให้นักเรียนทำเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ (norm) แบบสอบนี้ ประกอบด้วยข้อความเป็นตอน ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบ เรียงจากเรื่องง่าย ๆ ไปหาเรื่องยาก จำกัดเวลา นักเรียน

จะได้คะแนนตามความสามารถตามความเข้าใจในการอ่าน แบบทดสอบ คะแนนจะออกมาเป็น คะแนนดิบ (raw score) เปอร์เซ็นไทล์ (percentile) หรือระดับ (grade-equivalent)

2. แบบสอบตามชนิดอิงเกณฑ์ (criterion-referenced test) ลักษณะของแบบสอบนี้คล้ายกับแบบสอบแรก คือ มีข้อความเป็นตอน ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ นักเรียนอ่านและเลือกตอบ แต่ไม่เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติหรือกับนักเรียนกลุ่มอื่น คะแนนของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์การอ่าน เกณฑ์ที่ถือว่านักเรียนมีความสำเร็จอยู่ระหว่าง เกณฑ์ร้อยละ 80

(สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545: 148-150) ได้กล่าวถึงการประเมินการอ่านจับใจความ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานพิจารณาเนื้อเรื่องที่ผู้อ่านจับใจความมี 2 วิธี คือ

1. การใช้เครื่องมือเป็นแบบทดสอบ ผู้อ่านต้องตอบคำถามได้ร้อยละ 70 ขึ้นไป การยึดเกณฑ์นี้ นักการศึกษา มีความเห็นว่าผู้อ่านได้พลาตเนื้อเรื่องบางตอนไปร้อยละ สามสิบแล้ว หากยึดเกณฑ์ประเมินที่ต่ำกว่านี้จะทำให้ความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเหตุการณ์ความสำคัญของเรื่อง นักการศึกษาบางคนกำหนดเกณฑ์แตกต่างกันไป Kress and John (1965: 81-89) โดยเสนอแนะเกณฑ์ในการประเมินการอ่านจับใจความ ดังนี้

1.1 ผู้อ่านที่สามารถเล่าเรื่องราวหรือตอบคำถามได้ถูกต้องในขอบเขตร้อยละ 90-100 มีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับที่ 1

1.2 ผู้อ่านที่ตอบคำถามหรือเล่าเรื่องราวได้ถูกต้องร้อยละ 75-89 มีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับที่ 2

1.3 ผู้อ่านที่ตอบคำถามหรือเล่าเรื่องราวได้ถูกต้องต่ำกว่าร้อยละ 75 แสดงว่า ยังมีข้อบกพร่องในการอ่านจับใจความ พลาตประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่อง ควรมีการอ่านทบทวน

ลักษณะการประเมินการอ่านจับใจความของภาษาไทยควรใช้เกณฑ์การอ่านจับใจความได้ ร้อยละ 70 เป็นอย่างน้อย แล้วใช้หลักส่งเสริมให้ผู้อ่านพัฒนาการในการจับใจความให้มากขึ้น ควบคู่กับการพัฒนาอัตราเร็วในการอ่าน

2. การใช้แบบประเมินค่า โดยใช้ระดับอักษรแล้วตีค่าออกมาเป็นคะแนน เช่น เมื่อผู้อ่านประเมินการอ่านจับใจความของตนแล้วรวมคะแนนทั้งหมดในแต่ละช่อง “มาก” ทุกช่องจะได้รับคะแนนเต็ม 80 คะแนนที่ได้มีขอบเขตดังนี้

$$72-80 = 4 \text{ ดี}$$

$$52-71 = 3 \text{ ค่อนข้างดี}$$

$$32-51 = 2 \text{ พอใช้}$$

$$0-31 = 1 \text{ ปรับปรุง}$$

ผู้อ่านที่ประเมินการอ่านจับใจความของตนเองแล้ว หากรวมคะแนนแล้วอยู่ในระดับ 4 และ 3 แสดงว่ามีความสามารถในการอ่านจับใจความที่น่าพอใจ แต่ถ้าผลที่ได้อยู่ในระดับ 2 หรือ 1 ผู้อ่านควรปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพการอ่านจับใจความให้ดีขึ้น

จากการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ สามารถกล่าวโดยสรุป คือ การประเมินการอ่านจับใจความสามารถทำได้หลายวิธี และมีเกณฑ์ในการประเมินที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกประเมินผลการอ่านจับใจความโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก

3. หนังสือส่งเสริมการอ่าน

3.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านมีวัตถุประสงค์ในการจัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและเห็นความสำคัญในการอ่าน พยายามพัฒนาการอ่าน อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน นักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน และได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

(รังสิมันต์ ฉิมรักษ์, 2550: 8) กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งต้องมีรูปเล่ม ภาพประกอบที่น่าสนใจ และมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและมีการสอดแทรกคุณธรรมหรือข้อคิดต่าง ๆ ที่ดี

(สนม ครูทเมือง, 2550: 123) กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นสื่อที่จัดทำโดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ซึ่งอาจมีการใช้ข้อมูลท้องถิ่น หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถบูรณาการกับเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้อง

(สุคนธ์ สิ้นธพานนท์, 2551: 136) กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ สิ่งที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่าน และเป็นสื่อที่สามารถช่วยให้ผู้อ่านมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ซึ่งสามารถจัดทำได้โดยใช้ข้อมูลที่น่าสนใจ มีการสอดแทรกข้อคิด หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้อ่าน

จากความหมายที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน สามารถใช้ในการส่งเสริมทักษะการอ่าน และช่วยให้ผู้อ่านมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาที่เหมาะสม สามารถโน้มน้าวให้ผู้อ่านมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นได้

3.2 ความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่าน อีกทั้งยังสามารถสอดแทรกเนื้อหาสาระต่าง ๆ ให้กับผู้อ่านได้ ดังที่นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

(จินตนา ไบกาชุย, 2545: 27-28) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ 4 ประการ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่าน เนื่องจากมีเรื่องราวที่น่าสนใจ
2. ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความคิดสร้างสรรค์
3. ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของเด็กให้เป็นไปตามช่วงวัย
4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม แนวคิด ที่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กได้
5. ช่วยให้เด็กใช้หนังสือเป็นแหล่งในการค้นคว้าหาความรู้
6. ช่วยพัฒนาให้ผู้อ่านมีอารมณ์ และความรู้สึกที่ดี

(อรอนงค์ โชคสกุล, 2544: 60) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

1. ทำให้ได้รับความรู้จากการอ่าน
2. ทำให้ได้รับความจรรโลงใจจากการอ่าน
3. สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
4. สามารถช่วยพัฒนาอารมณ์

นอกจากนี้ยังทำให้เด็กเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังนี้

1. เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา
2. ได้รับสารเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
3. ได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการอ่าน
4. สามารถนำความรู้ที่ได้มาประกอบการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน
5. ได้รับความสนุกสนานหากอ่านร่วมกันหลายคน

จากความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่านข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับนักเรียน เพราะนอกจากจะช่วยให้ความรู้ ความคิดกับนักเรียนแล้ว ยังช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียนด้วย

3.3 วัตถุประสงค์ของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้ (สุนีย์ ชุ่มจิต, 2542: 61) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านของนักเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นการสร้างภูมิปัญญาให้กับเด็ก
2. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมที่ดีให้กับเด็ก
3. เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. เพื่อให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน
5. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก

(สมศรี รอดทอง, 2547: 6) กล่าวถึงวัตถุประสงค์การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน
2. เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
3. เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน
4. เพื่อตอบสนองความสนใจและต้องการของเด็กหลาย ๆ ด้าน

จากที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสรุปได้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน เพื่อให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งยังเกิดความจรรโลงใจแก่ผู้อ่าน

3.4 ประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาเรื่องประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่าน และได้กล่าวถึงประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังต่อไปนี้

(วินัย รอดจ่าย, 2540: 9) กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีด้วยกัน 3 ประเภท ได้แก่

1. หนังสือบันเทิงคดี โดยมีเนื้อหามุ่งเน้นความบันเทิง เช่น การ์ตูน นิทาน เรื่องสั้น
2. หนังสือสารคดี มีเนื้อหาแสดงข้อเท็จจริง เช่น ได้แก่ สารคดีชีวประวัติ สารคดีท่องเที่ยว
3. หนังสือร้อยกรอง คือ บันเทิงคดีที่ถ่ายทอดผ่านบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ

(นพวรรณ ศิริเวชกุล และปานบุญ ศิริเวชกุล, 2546: 10) ได้กล่าวถึงหนังสือส่งเสริมการอ่านถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ บันเทิงคดีและสารคดี ซึ่งเป็นการแบ่งอย่างกว้าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน แต่หากพิจารณาให้ละเอียดไปตามอายุของผู้อ่าน ประเภทของหนังสือนี้จะต้องมีความแตกต่างกันในเรื่องของเนื้อหาภาษาและการนำเสนอที่มีระดับความซับซ้อนของเรื่อง จึงมีการแบ่งประเภทหนังสือสำหรับเด็กไว้หลายลักษณะด้วยกัน โดยยึดวิธีการเขียนหรือรูปแบบของหนังสือและวัยของเด็กเป็นหลัก และหากยึดตามหลักการนี้จะแบ่งหนังสือสำหรับเด็กได้ 3 ประเภท คือ

1. หนังสือบันเทิงคดี
2. หนังสือสารคดี
3. หนังสือภาพ

(สมศรี รอดทอง, 2547: 9) ได้แบ่งประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

1. หนังสือภาพ ซึ่งใช้ภาพต่าง ๆ ในการเล่าเรื่อง
2. หนังสือนิทานภาพ
3. บทกลอนกล่อมเด็ก
4. หนังสือสารคดีหรือความรู้ทั่วไป
5. หนังสือนิทาน เช่น นิทานพื้นบ้าน นิทานไม่รู้จบ
6. หนังสือการ์ตูน
7. หนังสือนวนิยายสำหรับเด็ก
8. หนังสืออ้างอิงสำหรับเด็ก
9. วารสารและหนังสือพิมพ์

จากที่นักการศึกษาได้แบ่งประเภทหนังสือส่งเสริมการอ่านสามารถแบ่งไว้หลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการแบ่ง เช่น แบ่งตามลักษณะเนื้อเรื่อง แบ่งตามลักษณะวิธีการเขียนเรื่อง เป็นต้น

3.5 ลักษณะที่ดีของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีคุณภาพจะต้องยึดหลักเกณฑ์ในการจัดทำซึ่งมีองค์ประกอบหลายประการ ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

(บันลือ พุกษะวัน, 2537: 83-88) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ทั่วไปในการพิจารณา ลักษณะที่ดีของหนังสือไว้ 7 ด้าน แต่ละด้านมีรายละเอียดชัดเจนดังนี้

1. ลักษณะรูปเล่ม
 - 1.1 การเย็บเล่ม เข้าปก ควรมั่นคงทนต่อการใช้
 - 1.2 การจัดหน้าในต้องกระจ่างชัด มีช่องว่างเว้นดูสวยงาม
 - 1.3 ความผิดพลาดด้านการพิมพ์ต้องไม่มีเลย
2. ลักษณะของหนังสือ
 - 2.1 ต้องมีภาพประกอบเพื่อล่อให้สนใจ
 - 2.2 ต้องมีสีสันสวยงาม
 - 2.3 การวางโครงเรื่อง
 - 2.3.1 ต้องติดต่อสืบเนื่องเป็นเรื่องราว ชวนให้ผู้อ่านติดตามเรื่อง
 - 2.3.2 โครงเรื่องต้องมีเหตุผล

2.3.3 เรื่องราวนั้น ๆ เด็กอ่านแล้วต้องเข้าใจนึกตามเรื่องได้

2.3.4 สิ่งที่ย่านั้นบ่งบอกความรู้สึกเกิดอารมณ์ร่วม

2.3.5 ปมของเรื่องควรมีเรื่องตลกขบขันและความร่าเริงสอดคล้อง

3. การใช้ภาษา

3.1 ระดับของภาษาเหมาะสมกับวัย

3.2 เป็นภาษาที่นิยมใช้ในสังคม

3.3 ตรงกับบุคลิกลักษณะของตัวละคร

3.4 สอดแทรกอารมณ์ขัน

4. ภาพ

4.1 บอกเนื้อเรื่อง อธิบายเรื่องได้แจ่มชัด

4.2 การวางภาพเป็นไปในลักษณะสวยงาม มีช่องว่าง

4.3 แสดงอาการเคลื่อนไหวเข้ากับเนื้อหา

4.4 ควรเป็นภาพสีจะชวนให้สนใจมากขึ้น

5. เนื้อเรื่อง

5.1 วางจุดมุ่งหมายจะให้อะไรกับผู้อ่าน

5.2 ให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดจากเรื่องและตัวละคร

5.3 ประโยชน์ที่ได้รับแฝงคุณธรรม

6. ข้อควรระวังเพิ่มเติม

6.1 โครงเรื่องเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

6.2 สอนความต้องการของเด็ก

6.3 เป็นเรื่องราวกระตุ้นอารมณ์ ปลุกฝังทัศนคติที่ดีต่อผู้อ่าน

6.4 เป็นเรื่องราวที่มีความตลก สอดแทรกอารมณ์ขัน

6.5 ภาพกับเนื้อเรื่องมีความตรงกัน

6.6 พยายามใช้ภาษาเข้าใจง่ายได้ประโยชน์กว้างขวางต่อการอ่าน

6.7 มีการซ้ำคำ และจังหวะเพียงพอเพื่อช่วยเสริมให้อ่าน

6.8 ลักษณะของตัวละครมีบุคลิกประจำให้เป็นที่จดสนใจ

6.9 อ่านแล้วเข้าใจ จัดกิจกรรมประกอบง่าย

(วินัย รอดจ่าย, 2540: 9-10) กล่าวถึงลักษณะหนังสือที่มี 3 ประการ คือ

1. การจัดพิมพ์ภาพและตัวอักษรต้องชัดเจน ดึงดูดความสนใจของเด็ก
2. เนื้อหาน่าสนใจ มีความสนุกสนาน ความยากง่ายเหมาะสมกับวัยเนื้อหายาวหรือสั้นให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก อ่านแล้วได้ประโยชน์และแง่คิดจากการอ่าน

3. ภาพประกอบมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาของเรื่อง และมีความน่าสนใจ

(จินตนา ไบกาชุยี, 2545: 10-19) ได้กล่าวถึงหนังสือสำหรับเด็กที่ดีว่าควรมีลักษณะทั่วไป ดังนี้

1. เนื้อเรื่องมีแก่นเรื่องสำคัญเพียงประเด็นเดียว
2. เนื้อหาต้องมีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของผู้อ่าน
3. แนวการเขียนเรื่องหรือการนำเสนอเนื้อหาต้องเหมาะสมกับประเภทของหนังสือ และวัตถุประสงค์ของเรื่อง

4. การจัดวางภาพประกอบกับเนื้อเรื่องต้องมีความสัมพันธ์กัน

5. ใช้คำที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน

6. ควรเลือกใช้ขนาดอักษรที่เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป

(กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์, 2545: 84-85) กล่าวว่าลักษณะหนังสือที่ดีและเหมาะสมสำหรับเด็กจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ทำให้เด็กและผู้ใหญ่เกิดความสนุกสนาน
2. กระตุ้นจินตนาการของเด็ก
3. ช่วยให้เด็กเข้าใจตนเองและรู้สึกว่าได้เรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ทำให้เด็กได้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นต้องเหมือนกับตัวเขา
5. เปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นหาและใช้ภาในหลาย ๆ ทาง
6. เปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจ ค้นหาความเป็นไปของสิ่งทีอาจไม่ได้เกิดขึ้นใน Space และ Time ทีเขารู้จักมาก่อน

7. ให้ข้อมูลข่าวสารแก่เด็ก

8. เป็นช่องทางให้เด็ก ๆ ได้หลีกหนีความซ้ำซากจำเจในชีวิตประจำวัน

9. ถ้าเรื่องเน้นความจริงและเหตุการณ์จริงควรวาดภาพความจริงในประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง

10. ดึงความสนใจของเด็กลงไปสู่รายละเอียด เช่น ภาพวาดคู่กับเนื้อหา มีคำร้องคู่กับดนตรีเป็นต้น

11. เป็นวรรณกรรมที่ดีทั้งโครงเรื่อง/ลักษณะที่เด่นชัดของตัวละคร/การใช้ภาษาสร้างสรรค์และมีลักษณะเป็นเรื่องที่ไม่ตาย Timelessness

12. ดึงดูดใจด้วยความงดงาม

13. กล่าวถึงอารมณ์ของมนุษย์อย่างระมัดระวัง เสนอแนะวิธีการที่สร้างสรรค์แก่เด็ก
ในการเผชิญความลำบากต่าง ๆ

14. ไม่ควรสร้างความขบขันบนความเจ็บปวดของคนอื่น

15. อย่าใช้ภาษาหรือปฏิบัติต่อเด็กในเชิงตำหนิติเตียนดูหมิ่น

(สมศรี รอดทอง, 2547: 8) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีไว้ดังนี้

1. เนื้อหาตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็กแต่ละเพศ แต่ละวัยซึ่งผู้เขียน
จะต้องศึกษาจิตวิทยาของเด็กก่อนที่จะเขียน

2. รูปเล่มกะทัดรัดไม่ใหญ่เกินไป ถ้าเป็นหนังสือเด็กเล็กควรมีรูปร่างแปลก ๆ

3. รูปภาพสวยงาม ชัดเจน มีศิลปะถ้าเป็นหนังสือเด็กเล็กควรมีภาพมากและเป็นภาพ
สีสดใส เด็กสนใจภาพทางขวามากกว่าภาพทางซ้าย

4. ตัวหนังสือโต ชัดเจน เหมาะสมกับสายตาของเด็กแต่ละวัย โดยทั่วไปเด็กชั้น
ประถมศึกษาตอนปลาย ใช้ขนาดตัวอักษร 18-20 พอยต์

5. ภาษาที่ใช้เป็นภาษาง่าย ๆ เป็นภาษาเดียวกับวัย

6. ตัวสะกดการันต์ถูกต้อง

7. จำนวนหน้าไม่มากนัก

8. เนื้อหานอกจากให้ความบันเทิงแล้วควรให้ความรู้ช่วยให้เด็กมีจินตนาการและ
ความคิดสร้างสรรค์ก่อให้เกิดความเข้าใจในตนเอง

9. ตัวละครอยู่ในวัยเดียวกับเด็ก

(สนม ครุฑเมือง, 2550: 123) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือส่งเสริมการอ่าน สามารถ
สรุปได้ดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมการอ่าน และสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก

2. เนื้อหาสาระของหนังสือไม่ขัดต่อประเพณี วัฒนธรรม และศีลธรรมอันดีงาม

3. รูปแบบงานเขียนอาจเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ส่งเสริมความรู้ ความคิด
ปรัชญาในการดำเนินชีวิต และสร้างความบันเทิง

4. เนื้อหาสาระในหนังสือ ช่วยสนับสนุนในรายวิชาที่เรียน หรือครูผู้สอนอาจใช้
ประกอบการจัดการเรียนรู้

5. มีเนื้อหาสาระที่ดี มีภาพประกอบที่ทำให้เรื่องราวน่าสนใจ สนุกสนาน

6. คำโครงเรื่องไม่ซับซ้อน อาจเน้นบทบาทของตัวละคร มากกว่าความนึกคิด

7. เรื่องราวในหนังสือสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ผู้เขียนจะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าจะเขียนรูปแบบใด จากนั้นวางแผนของเรื่องให้ชัดเจน การเขียนเรื่องควรมีข้อคิด คติเตือนใจ เนื้อเรื่องและขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับผู้อ่าน วาดภาพประกอบให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ในตอนสุดท้ายของหนังสืออาจมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและมีความสัมพันธ์กับหนังสือ จากนั้นมี การทำกิจกรรมหลังจากที่อ่านหนังสือส่งเสริมเสร็จทุกครั้ง

3.6 การจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีประสิทธิภาพจะต้องดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่ ถูกต้อง ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

(จินตนา ไบกาชุย, 2545: 51-54) กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดทำหนังสือไว้ 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นวางแผนการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก

1. สำรวจแรงบันดาลใจในการเขียนว่ามีความประสงค์จะเขียนหนังสือ สำหรับเด็กเพื่ออะไร

2. ศึกษาลักษณะหนังสือสำหรับเด็กในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องต่อไปนี้

2.1 มีวัตถุประสงค์หรือแก่นเรื่องที่ชัดเจน ไม่ซับซ้อน ไม่ยากเกินวัยเพียง หนึ่งเรื่อง

2.2 มีเนื้อหาเหมาะสมตามวัย ระดับชั้น ความสนใจและภูมิหลังของ ผู้อ่าน

2.3 มีสำนวนภาษาซึ่งง่ายหรือมีประโยค-คำที่เหมาะสมกับวัยและ ระดับของผู้อ่าน

2.4 มีแนวการเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาและประเภทของหนังสือ

2.5 มีโครงเรื่องที่สนุกชวนให้ติดตามอ่าน

2.6 มีรูปเล่มที่เหมาะสม มีภาพประกอบ มีการจัดหน้าที่ดึงดูดความ สนใจของผู้อ่าน

2.7 มีความสอดคล้องกับจิตวิทยาในการอ่านของเด็กตามระดับวัย

3. กำหนดองค์ประกอบในการเขียน ซึ่งสิ่งที่จะต้องกำหนดมี ดังนี้

3.1 กำหนดประเภทของหนังสือ เลือกประเภทที่ตนมีความถนัดมากที่สุดประเภทหนังสือที่นิยมเขียนให้เด็กอ่าน เช่น สารคดี บันเทิงคดี นิทาน ร้อยกรองการ์ตูน หนังสือภาพ เป็นต้น

3.2 กำหนดผู้อ่านเลือกกลุ่มผู้อ่านว่าจะเขียนเรื่องให้เด็กกลุ่มใดอ่าน

3.2.1 วัยอนุบาล (อ่านไม่ได้ ดูได้แต่ภาพ และฟังเรื่อง)

- 3.2.2 วยประมัตัน (อ่านออกแต่ไม่คล่อง)
- 3.2.3 วยประมปลาย (อ่านเป็น อ่านได้คล่อง)
- 3.2.4 วยรุ่นตอนต้น – มัธยมต้น (อ่านเก่ง อ่านได้อรธรส)
- 3.2.5 วยรุ่นตอนปลาย – มัธยมปลาย (เลือกอ่านตามปรารณ)
- 3.3 กำหนดหัวข้อเรื่อง / เนื้อหา เลือหาหัวข้อเรื่องหรือเนื้อหา
ของเรื่องที่จะนำมาเขียนมีข้อพิจารณาจาก
- 3.3.1 หลักสูตรทุกระดับในกลุ่มวิชาต่าง ๆ
- 3.3.2 ชุมชนรอบตัว ปัญหาใกล้ตัว สังคมบ้านเมือง ชุมชน สิ่ง
รอบตัวเด็ก
- 3.3.3 ความสนใจในการอ่านของเด็กตามวัย ความนิยมใน
ท้องถิ่น
- 3.4 ศึกษาข้อมูลของหัวเรื่องหรือเนื้อหา และอ่านหนังสือที่เกี่ยวข้อง
ดังนี้
- 3.4.1 กำหนดข้อมูล เตรียมหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น
หนังสือ วารสาร พงศาวดาร รายงานการวิจัย ฯลฯ
- 3.4.2 สำนวจหนังสือที่มีเนื้อหานั้น หรือในแนวนั้นที่มีอยู่ใน
ท้องถิ่น ในห้องสมุด
- 3.4.3 ศึกษาหนังสือสำหรับเด็ก หรือหนังสือที่ชนะการประกวด
- 3.5 วางจุดประสงค์ หรือแก่นเรื่อง หรือแนวคิดหลักของเรื่อง โดยเน้นให้
มีลักษณะดังนี้
- 3.5.1 มีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ
- 3.5.2 มีแก่นเรื่องเพียงแก่นเดียว หรือถ้ามีหลายเรื่องควรเกี่ยวโยง
เชื่อมต่อกันเป็นแนวเรื่องเดียวกัน
- 3.6 วางโครงสร้าง เนื้อหาหรือโครงเรื่อง (Plot) โครงสร้างของหนังสือ
แนวสารคดี และหนังสือบันเทิงคดีมีความแตกต่างกันจึงต้องทำให้ถูกต้อง
- 3.6.1 หนังสือสารคดี ทำขอบข่ายหรือโครงสร้างขอบเนื้อหาที่จะ
เขียนโดยกำหนดเป็นหัวข้อเรื่อง หัวข้อเรื่องรอง บทนำเรื่อง บทเนื้อเรื่อง และ
บทสรุปหรือบทท้ายเรื่อง
- 3.6.2 หนังสือบันเทิงคดี สร้างโครงเรื่อง (Plot) ของเรื่องที่จะเขียน
โดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง (Story Mapping) ดังนี้

โครงเรื่องหนังสือบันเทิงคดี

ตอนต้นเรื่อง

- เปิดฉาก
- แนะนำตัวละคร
- ปัญหาตัวละคร

ตอนกลางของเรื่อง

- ปัญหาของตัวละครส่งผลกระทบต่อให้เกิดเรื่องราวต่าง ๆ ขึ้นหลายเรื่อง (เน้นแก่นเรื่อง)

ตอนปลายเรื่อง

- แก้ไขปัญหา
- นำไปสู่ตอนจบอย่างสร้างสรรค์
- มีจุดสะเทือนใจ / จุดตื่นเต้น โดยเน้นเหตุการณ์ ที่เคลื่อนไหว

3.7 เลือกแนวการเขียนกำหนดแนวการเขียน หรือกลวิธีในการเขียนเรื่องทั้ง แนวบันเทิงคดีเพื่อสร้างสรรค์จรโลงใจหรือสารคดี เพื่อนำเสนอเนื้อหารายละเอียดซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.7.1 แนวสารคดี เน้นการให้ความรู้และความคิด ใช้แนวการเขียนแบบ

- อรรถาธิบายโวหาร (อธิบายความ)
- บรรยายโวหาร
- พรรณนาโวหาร
- ความเรียงร้อยแก้ว
- คำสัมภาษณ์ บทสนทนาของตัวละคร

3.7.2 แนวบันเทิงคดี เน้นการให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและสอดแทรก คติเตือนใจเหมาะสมกับประเภทหนังสือ ดังนี้

- นิทาน นิทานพื้นเมือง ตำนาน เรื่องเล่าต่อมา
- นิยาย นวนิยาย เรื่องสั้นสมัยใหม่ บทละครพูด โดยใช้รูปแบบ วรรณศิลป์
- นิยายวิทยาศาสตร์

3.8 เลือกสรรสำหรับหนังสือบันเทิงคดี รสนิยมที่ใช้ในการเขียนเรื่องสำหรับเด็ก เช่น อัจฉาวิชา รังแก กลั่นแกล้ง โศกเศร้า สะเทือนใจ ร้องไห้ ตลกขบขัน หัวเราะ ลีกลับ สนุกเพลิดเพลิน ตื่นเต้น หวาดเสียว รักระจุ่มระจิม เสียสละ กล้าหาญ ให้อภัย ภูมิใจ ชกต่อย โหดเหี้ยม ฆ่าฟัน เป็นต้น

3.9 กำหนดวรรณศิลป์อื่น ๆ ในการเขียนเรื่องแนwbันเทิงคดี ซึ่งจะต้องกำหนด องค์ประกอบของวรรณศิลป์ เช่น ตัวละคร บทสนทนา ฉาก

3.10 ตั้งชื่อเรื่อง เป็นเรื่องที่สำคัญมากในการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก โดยเฉพาะเรื่องแนwbันเทิงคดีจะต้องให้สั้นกะทัดรัด สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง สะดุดตา

3.11 กำหนดความยากง่ายของภาษา หรือสำนวนที่ใช้เขียนเรื่องต้องกำหนด ความยากง่ายของภาษาที่จะใช้เขียนโดยพิจารณาจากกลุ่มผู้อ่าน

3.12 ออกแบบหนังสือ ควรกำหนดรูปลักษณะของหนังสือที่จะเขียน (ไว้ในใจ) ล่วงหน้า โดยกำหนดเรื่องต่อไปนี้เป็น ขนาดรูปเล่ม ส่วนหน้า ส่วนกลาง และส่วนท้ายของหนังสือ ภาพประกอบในเรื่องและภาพปก จำนวนหน้าทั้งหมด

ชั้นลงมือการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก

หลังจากได้วางแผนการจัดทำไว้เรียบร้อยแล้วถึงชั้นลงมือการจัดทำหนังสือ โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ซึ่งมี 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นแรก

1.1 เขียนประเภทหนังสือให้ชัดเจนว่าจะเขียนรูปแบบใด นิทาน นิยาย รวมสมัย เรื่องสั้น ฯลฯ โดยเน้นความบันเทิงหรือสาระความรู้ หรือคติสอนใจ เรื่องใดเรื่องหนึ่ง กำหนดให้ แน่นอนและบันทึกไว้

1.2 เขียนแก่นเรื่อง (Theme) อย่างชัดเจนเพียงเรื่องเดียว สำหรับหนังสือแนwbันเทิงคดี และเขียนวัตถุประสงค์หรือแนวคิดหลักของเรื่องของหนังสือ

1.3 เขียนโครงสร้างเนื้อหาสำหรับหนังสือแนวสารคดี หรือหนังสือแนววิชาการ

1.4 เขียนโครงเรื่อง (Plot) อย่างคร่าว ๆ สำหรับหนังสือบันเทิงคดีโดยมีเหตุการณ์ ที่น่าสนใจในตอนต้นเรื่อง ตอนกลางของเรื่อง และตอนปลายของเรื่อง

1.5 เขียนโครงเรื่องย่อ ๆ ลงในกระดาษ อ่านทบทวนดูโครงเรื่องให้ถูกใจ ผู้เขียน กำหนดวิธีการเขียน บทนำเรื่อง หรือการขึ้นต้นเรื่อง การดำเนินเรื่องตอนกลางและตอนปลายของเรื่อง ซึ่งนำไปสู่ตอนจบอย่างละเอียด โดยดูว่าสนองความพอใจของผู้เขียนหรือไม่

1.6 สร้างตัวละครและอุปนิสัยให้ชัดเจน โดยเฉพาะตัวละครเอก

1.7 สร้างรายละเอียดของฉากซึ่งได้แก่บ้าน สถานที่ ถนนหนทาง บริเวณ เรื่องราวที่เกิดขึ้น ระยะเวลา และฤดูกาล รวมทั้งเสื้อผ้าที่ตัวละครแต่งให้ถูกต้องตามยุคสมัยด้วย

1.8 ทบทวนดูว่าโครงเรื่องสนุกเป็นที่น่าสนใจหรือไม่แล้วนำไปเล่าให้เด็ก 2-3 คนฟัง เพื่อดูว่าเด็กสนุกในการฟังหรือไม่

1.9 ตรวจสอบตราดูว่าแก่นเรื่องที่แทรก หรือพรรณนะ หรือคุณธรรมตามที่ กำหนดไว้ ยังคงอยู่ในโครงเรื่องอย่างชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจหรือไม่

1.10 ตรวจสอบดูว่าโครงเรื่องมีการเคลื่อนไหวดีหรือไม่ ตัวละครสำคัญ เป็นผู้ดำเนินเรื่องอย่างราบรื่นหรือไม่ เหตุการณ์ต่าง ๆ สอดคล้องรับกันดี มีเหตุผลดีหรือไม่

1.11 กำหนดความยาวของเรื่อง จะใช้ประมาณกี่หน้า

2. ขั้นที่สอง

2.1 ลงมือเขียนเรื่องอย่างละเอียดตามที่กำหนดไว้ในขั้นแรก แล้ว ตั้งชื่อเรื่อง

2.2 ทบทวนดูว่าชื่อเรื่องเหมาะสมกับเรื่องหรือไม่ เนื้อเรื่องน่าเชื่อถือ หรือไม่ค่อย ๆ ดำเนินไปอย่างเหมาะสมหรือไม่ ตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบมีความสัมพันธ์กันหรือไม่

2.3 เขียนเรื่องด้วยลายมืออ่านง่าย เก็บเอาไว้สักกระยะหนึ่งแล้วนำมา อ่านใหม่ จนกว่าจะพอใจโดยไม่ปรับปรุงแก้ไขอีกแล้ว จากนั้นนำไปให้เพื่อนที่สนิทอ่านเพื่อให้ความ คิดเห็น ต่อจากนั้นนำไปให้เด็กอ่าน 2- 3 คน เพื่อดูว่าอ่านเข้าใจเรื่องโดยตลอด มีคำยากที่ไม่เข้าใจ ของเรื่อง หรือไม่ และสามารถสรุปเรื่องในตอนจบได้หรือไม่ จากนั้นปรับปรุงจนพอใจ

3. ขั้นที่สาม

3.1 อ่านทบทวนเรื่องโดยตลอดอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ และ ความกลมกลื่นของเรื่อง

3.2 ลงมือเขียนเรื่องด้วยลายมือที่ชัดเจน

3.3 ถ้าจัดทำต้นฉบับเรื่องที่เป็นหนังสือการ์ตูนจะต้องจัดทำเป็นบท สคริปต์ ละคร มีคำพูดโต้ตอบและคำบรรยายเรื่องและคำพูด

3.4 ถ้าจัดทำต้นฉบับเรื่องที่เป็นหนังสือภาพสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน หรือหนังสือภาพประกอบสำหรับเด็กในระดับประถมศึกษา ซึ่งมีรูปภาพประกอบทุกหน้าควรจัดทำ ต้นฉบับ ในลักษณะดัมมี่ ซึ่งเป็นรูปเล่มจำลอง (คล้ายเล่มที่จัดพิมพ์จริง) กำหนดเนื้อเรื่องลงในแต่ละ หน้าพร้อมเลขหน้า

3.5 เมื่อจัดทำต้นฉบับเรียบร้อยแล้วอ่านทบทวนต้นฉบับอีกครั้งหนึ่ง เป็นครั้งสุดท้าย เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยของทุกอย่างในต้นฉบับ โดยเฉพาะตัวสะกดและวรรคตอน

3.6 ลงมือวาดภาพประกอบ

(สมศรี รอดทอง, 2547: 12) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการเขียนไว้ตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก โดยอาจศึกษาหนังสือที่
ชนะการประกวด เข้าฟังการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก
2. เลือกเนื้อหาที่จะนำมาเขียน ซึ่งอาจมาได้หลายทาง เช่น นำเนื้อเรื่องมาจาก
หลักสูตร หรือจากสภาพท้องถิ่น ความสนใจ และความต้องการของเด็กวัยต่าง ๆ
3. เขียนโครงเรื่อง (Plot) โดยจัดทำย่อ ๆ ให้เห็นชัดเจนตลอดเรื่อง เริ่มที่การวาง
เป้าหมายหรือแก่นของเรื่องก่อนแล้วจึงผูกเป็นโครงเรื่อง
4. การเขียนบทสคริปต์ (Script) เป็นการนำเรื่องราวที่ได้จากโครงเรื่อง หรือเนื้อเรื่อง
ย่อมาเขียนบอกขั้นตอนของเนื้อเรื่องและรูปภาพ โดยบอกว่าแต่ละหน้าของหนังสือจะมีภาพ และคำ
บรรยายอะไรบ้างและมีกี่หน้า
5. การทำดัมมี่ (Dummy) คือ การทำหนังสือจำลองของหนังสือที่จะทำขึ้นเป็นการ
ทดลองทำก่อนที่จะพิมพ์เป็นรูปเล่ม
6. การทำรูปเล่ม (Format) คือการเลือกใช้ขนาดกระดาษ ขนาดตัวอักษรที่
เหมาะสม โดยขนาดของลูกเล่มควรเป็นขนาดที่มีความพอดี หยิบง่าย เปิดง่าย ไม่หนาจนเกินไป
7. การตั้งชื่อเรื่อง ควรตั้งให้มีความน่าสนใจ ทำให้เดาได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวนที่เด็กติดใจ เกิดภาพพจน์

จากขั้นตอนในการเขียนที่นักวิชาการกล่าวไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดทำหนังสือส่งเสริมการ
อ่านที่มีประสิทธิภาพ จะต้องดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้อง ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 2 ขั้นตอน
คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผนการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยสำรวจจุดประสงค์ ในการจัดทำ
สำรวจประเภทของหนังสือที่ต้องการเขียน และกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นลงมือจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยกำหนดประเภทของหนังสือ กำหนดโครง
เรื่อง จากนั้นลงมือเขียนเรื่องอย่างละเอียดตามโครงเรื่องที่วางไว้พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่อง และวาด
ภาพประกอบให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ทำรูปเล่ม ให้สามารถนำไปใช้สอนได้จริง โดยมีขั้นตอนการ
สอนคือ ขั้นนำ ขั้นก่อนอ่าน ขั้นอ่าน ขั้นหลังอ่าน และขั้นสรุป

4. เอกสารเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่น

4.1 ความหมายของข้อมูลท้องถิ่น

(ชาตรี สำราญ, 2545: 5) กล่าวว่าสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่น ซึ่งเป็นวิถีชีวิต เป็นวัฒนธรรมประจำถิ่น เป็นประเพณี เป็นสิ่งของมรดกพื้นบ้านที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ แต่ละท้องถิ่นก็ไม่เหมือนกัน ซึ่งเยาวชนรุ่นใหม่ต้องเรียนรู้ และควรรู้

(คณะทำงานท้องถิ่นช่วยงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค, 2549: 5) คณะทำงานท้องถิ่นกล่าวถึงความหมายของข้อมูลท้องถิ่นไว้ว่า ข้อมูลท้องถิ่น หมายถึง เรื่องราว ข่าวสาร ความรู้ ข้อเท็จจริงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นมีการประมวลผลแล้วนำมาจัดบันทึกไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งวัสดุสิ่งพิมพ์ เช่น โสตทัศนวัสดุ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ ซึ่งเผยแพร่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการถ่ายทอดความรู้ข้อมูลไปยังบุคคลอื่น สำหรับนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการศึกษาหรือทางอื่น ๆ ต่อไป

(ถวัลย์ มาศจรัส, 2549: 52) ได้กล่าวถึงข้อมูลท้องถิ่นโดยกำหนดเป็นกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. สาระด้านภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อมและสังคม ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมประชากร การปกครอง การศึกษา
2. สาระด้านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น ได้แก่ การตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการทางประวัติศาสตร์
3. สาระด้านมรดกทาง ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น มรดกทางธรรมชาติ ได้แก่ พื้นที่ป่า พืชพรรณไม้สัตว์นานาชนิด แร่ธาตุและรัตนชาติ ดินน้ำ ลำธารและแหล่งน้ำสำคัญ มรดกทางวัฒนธรรม ได้แก่ โบราณวัตถุโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ อุทยานประวัติศาสตร์ นครประวัติศาสตร์ ย่านประวัติศาสตร์ แหล่งอุตสาหกรรม สถาปัตยกรรมดีเด่น รูปปั้นอนุสาวรีย์ สิ่งสำคัญคู่บ้านคู่เมือง
4. สาระด้านศิลปหัตถกรรมและงานช่างท้องถิ่น ได้แก่ ประติมากรรม จิตรกรรม สถาปัตยกรรม เครื่องจักสาน เครื่องถมและเครื่องปั้นดินเผา
5. สาระด้านภาษาและวรรณกรรม ได้แก่ ภาษา จารีก ตำนาน ตำนานต่าง ๆ วรรณกรรมพื้นบ้านทั้งที่เป็นมุขปาฐะและวรรณกรรมลายลักษณ์อักษร
6. สาระด้านการละเล่นพื้นบ้านและนาฏศิลป์ ได้แก่ การละเล่นของเด็ก การละเล่นของผู้ใหญ่ เช่น มหรสพ ดนตรี เพลงพื้นบ้าน กีฬา นาฏศิลป์ การแสดงต่าง ๆ
7. สาระด้านศาสนา ความเชื่อ พิธีกรรม ได้แก่ ศาสนบุคคล เช่น หมอผี หมอตำแย พระสงฆ์ผู้นำศาสนาต่าง ๆ เป็นต้น ศาสนธรรม เช่น หลักธรรมคำสอน ปรัชญา คำสอนที่สืบทอดต่อกันมา เป็นต้น ศาสนสถานเช่น วัด หรือสถานที่ประกอบพิธีกรรมศาสนกิจของศาสนาต่าง ๆ

เป็นต้น ศาสนพิธี เช่น พิธีกรรมทางศาสนาความเชื่อต่าง ๆ เป็นต้น ศาสนสมบัติ เช่น รูปเคารพ ปูชนียวัตถุ อาคารและที่ดิน เป็นต้น

8. สาระด้านขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ได้แก่ การแต่งกาย การกินอยู่ กิริยามารยาท ประเพณีที่คนในท้องถิ่นยึดถือปฏิบัติ เป็นต้น

9. สาระด้านภูมิปัญญาชาวบ้านและเทคโนโลยีท้องถิ่น

10. สาระด้านเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ได้แก่ สิ่งที่ตั้งงามอันแสดงลักษณะพิเศษที่ปรากฏอย่างเด่นชัด เช่น เอกลักษณ์ทางธรรมชาติ พันธุ์ไม้ และทรัพยากรอื่น ๆ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เช่น หัตถกรรมทางช่างฝีมือ ศิลปกรรม วัฒนธรรมอาหารการกิน ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาถิ่น เป็นต้น

11. สาระด้านบุคคลสำคัญในท้องถิ่น ได้แก่ บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ บุคคลสำคัญทางวัฒนธรรม บุคคลที่มีคุณงามความดีสร้างเกียรติภูมิให้ท้องถิ่น เป็นต้น

12. สาระด้านพระมหากษัตริย์คุณในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำ สร้างชลประทาน ฝายน้ำ พัฒนาทางด้านการเกษตรและการส่งเสริมอาชีพ การสาธารณสุขและสาธารณสุขโรค การพัฒนาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

(ดวงกลม สิ้นเพ็ง, 2553: 53) กล่าวถึงความหมายของข้อมูลท้องถิ่น คือ องค์ความรู้เกี่ยวกับในด้านต่าง ๆ เช่น สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ตลอดจนสภาพปัญหาในชุมชนสังคมนั้น ๆ

(ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน, 2556: 2) กล่าวถึงความหมายของข้อมูลท้องถิ่นไว้ ดังนี้ ข้อมูลท้องถิ่น หมายถึง เรื่องราว ข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ข้อเท็จจริง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นมีการประมวลผลแล้วจัดบันทึกไว้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งวัสดุตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ที่เผยแพร่ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลไปยังบุคคลอื่นนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านการศึกษาหรือทางด้านอื่น

สารสนเทศท้องถิ่น หมายถึง ข้อมูล สื่อหรือวัสดุบันทึกที่เป็นองค์ความรู้ ภูมิปัญญา อาชีพ สังคม เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว เป็นต้น หรือแหล่งสารสนเทศท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น กระบวนการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น ตลอดจนการบริการและการเผยแพร่สารสนเทศท้องถิ่น เพื่อเห็นความสำคัญในการใช้สารสนเทศแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นได้เหมาะสมให้สอดคล้องกับสภาพบริบทสังคมในแต่ละยุคสมัย

ความรู้ท้องถิ่น หรือความรู้ดั้งเดิม หมายถึง ความรู้ในอดีตที่มีการถ่ายทอดความรู้ภายในท้องถิ่นผ่านทางรูปแบบที่แตก ๆ เช่น เรื่องเล่า ตำนานของท้องถิ่น พิธีกรรม และเพลงพื้นบ้าน โดยความรู้ท้องถิ่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ความรู้ และความสามารถต่าง ๆ ที่นำมาประกอบกันเป็นองค์ความรู้ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ สำหรับใช้ในการดำเนินชีวิต และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และมีการพัฒนาสืบต่อกันมาจนเป็นที่แพร่หลายในท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาพื้นบ้าน หมายถึง กระบวนการคิด ความเชื่อ และผลผลิตทางปัญญาที่เกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ ของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งมีการปรับปรุง พัฒนามาตามบริบทของท้องถิ่น

ทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น หมายถึง สื่อหรือวัสดุที่บันทึกองค์ความรู้ของท้องถิ่นไว้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้และเผยแพร่ความรู้แก่คนในท้องถิ่น มีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น

ศิลปะชาวบ้าน หมายถึง ผลงานสร้างสรรค์แต่ละท้องถิ่นที่มีลักษณะความงดงามทางวัฒนธรรม โดยชาวบ้านหรือประชาชนที่เป็นศิลปินได้รับแรงบันดาลใจมาจากวัฒนธรรมที่สืบต่อกันมาแต่โบราณจนเป็นงานศิลปะที่เฉพาะหรือความเรียบง่าย

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หมายถึง ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและสังคมที่เกี่ยวกับความเป็นมาของคนในท้องถิ่นที่อาศัยและที่อยู่พักพิงสืบต่อกันมา โดยมีตำนานเป็นตัวเชื่อมประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและสังคม

อุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรม หมายถึง กระบวนการผลิต การสร้างมูลค่าที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ประโยชน์การสร้างความมั่นคงและสร้างงานได้อย่างเป็นระบบจนกลายเป็นอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ส่งผ่านจากรุ่นเก่าหรือรุ่นใหม่ด้วยความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา จึงมีผลทำให้เกิดการบริโภคที่เหมือนกัน

สารสนเทศชุมชน หมายถึง ข่าวสารที่สนองต่อความต้องการของมนุษย์ที่อาศัยในท้องถิ่นหนึ่ง ซึ่งเป็นข่าวสารช่วยให้เกิดการใช้สารสนเทศท้องถิ่นเพื่อการดำเนินชีวิตและแก้ปัญหา โดยจะยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้ดีขึ้น เช่น เด็ก วัยรุ่น ผู้สูงอายุ การเงิน การศึกษา เป็นต้น

ปราชญ์ชาวบ้าน หมายถึง บุคคลในท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านและนำภูมิปัญญาไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพจนสำเร็จ และสามารถถ่ายทอดเชื่อมโยงองค์ความรู้ในอดีต สู่ปัจจุบันโดยได้รับการยอมรับเป็นอย่างดี

(วนิดา นเรธรณ์, 2558: 3-4) ได้กล่าวถึงความหมายของข้อมูลท้องถิ่นหรือสารสนเทศท้องถิ่น คือความสัมพันธ์และความใกล้เคียงกัน ซึ่งข้อมูลท้องถิ่น หมายถึง ข้อมูลสำคัญจากภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่นที่คนควรรู้ เป็นข้อมูลเพื่อประกอบอาชีพ การประชาสัมพันธ์ และข้อมูลที่นำไปใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น

จากความหมายของข้อมูลท้องถิ่นข้างต้นสรุปได้ว่า เป็นฐานข้อมูลสำคัญที่บรรจุ ข้อมูลของแต่ละท้องถิ่นที่คนควรรู้ และเป็นข้อมูลที่นำไปใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น เช่น

ข้อมูลทางสังคมและเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัด วัฒนธรรม ข้อมูลทางการท่องเที่ยว ประเพณี เป็นต้น ซึ่งมุ่งเน้นความรู้ในเชิงวัฒนธรรม ที่สะสมจากการปฏิบัติจริง โดยเป็นสื่อที่จัดบันทึกจัดพิมพ์หรือเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ

4.2 ประเภทของข้อมูลท้องถิ่น

ข้อมูลท้องถิ่นที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ดังที่นักวิชาการได้จัดประเภทของข้อมูลท้องถิ่นไว้ ดังนี้

(ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน, 2556: 14) ได้กล่าวถึงการจำแนกข้อมูลท้องถิ่นตามเกณฑ์ได้เป็น 3 เกณฑ์ โดยจำแนกตามลักษณะของสื่อ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่อดิจิทัล และสื่อบุคคล จำแนกตามเนื้อหา ได้แก่ สาขาศิลปกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้าน สาขาอาหาร สาขาการแพทย์ แผนไทย สาขาเกษตร และจำแนกตามแหล่งข้อมูล เช่น แหล่งข้อมูลท้องถิ่นประเภทสถาบัน แหล่งข้อมูลท้องถิ่นประเภทบุคคล แหล่งข้อมูลท้องถิ่นประเภทบนอินเทอร์เน็ตมีรายละเอียดดังนี้

1. ประเภทที่จำแนกตามลักษณะสื่อ ได้แก่

1.1 สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นข้อมูลท้องถิ่นที่อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์ขึ้นเป็นกระดาษหรือวัสดุใดด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร นิตยสาร จดหมายข่าว วิทยานิพนธ์ แผ่นปลิว เป็นต้น

1.2 สื่อโสตทัศน์ เป็นข้อมูลท้องถิ่นที่อยู่ในรูปของวัสดุที่สื่อสารโดยผ่านประสาทหูและตา ได้แก่ ซีดีรอม แผนที่ลูกโลก เป็นต้น

1.3 สื่อดิจิทัล เป็นข้อมูลท้องถิ่นที่อยู่ในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือวงจรที่สร้างขึ้นมาทดแทน ได้แก่ ไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ ฐานข้อมูล เป็นต้น

1.4 สื่อบุคคล เป็นข้อมูลท้องถิ่นที่อยู่ในรูปของการสนทนา อภิปราย บรรยาย สาธิต ประชุม คำพูด ได้แก่บุคคล เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน พระและบุคคลที่ได้รับการยอมรับ เป็นต้น

1.5 สื่อพื้นบ้าน เป็นข้อมูลท้องถิ่นที่อยู่ในรูป ของสื่อมีชีวิตมีการสื่อสารโดยผ่านทาง การแสดง คำบอกเล่า ได้แก่ การละเล่น บทเพลง ดนตรีหัตถกรรม สถาปัตยกรรม ภาพวาด เป็นต้น

1.6 วัสดุจริง ข้อมูลท้องถิ่นที่อยู่ในรูปสิ่งของหรือวัตถุใดด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ของปลอมและสัมผัสได้ ได้แก่ เกรียงมือ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องเคลือบ แก้ว ดีบุก เหล็ก เป็นต้น

2. ประเภทที่จำแนกตามเนื้อหาที่มีการจำแนกเนื้อหาของข้อมูลท้องถิ่นหลายองค์การสารสนเทศและหลายรูปแบบ ในที่นี้ได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาข้อมูลท้องถิ่นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรีได้แบ่งเป็น 10 สาขา เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระในการจัดการศึกษา ได้แก่

2.1 สาขาเกษตรกรรม ข้อมูลท้องถิ่นที่เป็นการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะและเทคนิคเกษตรกับเทคโนโลยี เช่น การแก้ไขโรคและแมลง การจับสัตว์น้ำการทำนาเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาด้านการผลิต เป็นต้น

2.2 สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ข้อมูลท้องถิ่นที่เป็นการรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เช่น กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มโรงงานกลุ่มทอผ้า เป็นต้น

2.3 สาขาแพทย์แผนไทย ข้อมูลท้องถิ่นที่เป็นการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของมนุษย์เช่น ยาสมุนไพร การนวด การอบ การประคบ การบำรุงแม่และทารก เป็นต้น

2.4 สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อมูลท้องถิ่นที่เป็นการอนุรักษ์โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า เช่น การเคารพแม่น้ำ การบวชป่า การสืบชะตาแม่น้ำ การทำแนวปะการังเทียม การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น

2.5 สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน ข้อมูลท้องถิ่นที่เป็นการสะสมและบริหารกองทุนและธุรกิจชุมชนอาจเป็นเงินตราและโภคทรัพย์ เช่น กองทุนสหกรณ์ออมทรัพย์กองทุนชุมชน สหกรณ์ชุมชน เป็นต้น

2.6 สาขาสวัสดิการข้อมูลท้องถิ่นที่เป็นการจัดการสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของมนุษย์ เช่น กองทุนสวัสดิการรักษายาบาล กองทุนสวัสดิการชุมชน สวัสดิการสุขภาพชุมชน เป็นต้น

2.7 สาขาศิลปกรรม ข้อมูลท้องถิ่นที่เป็นการผลิตผลงานหรือชิ้นงานทางศิลปะ เช่น การหล่อ การแกะสลัก จิตรกรรม นาฏศิลป์ ดนตรี การละเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น

2.8 สาขาภาษาและวรรณกรรม ข้อมูลท้องถิ่นที่เป็นการสร้างผลงานทางด้านภาษาและวรรณกรรม ทั้งภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา เช่น คำประพันธ์ประเภทร้อยแก้วและร้อยกรอง กลอนพื้นบ้าน กวีนิพนธ์พื้นบ้าน ปริศนาพื้นบ้าน เป็นต้น

2.9 สาขาศาสนาและประเพณีข้อมูลท้องถิ่นที่เป็นการประยุกต์ และการปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีให้เกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น พิธีกรรม พิธีสู่ขวัญข้าว คำสอน การบวชป่า การบวช ประเพณี งานบุญ เป็นต้น

2.10 สาขาโภชนาการข้อมูลท้องถิ่นที่เป็นการเลือก การผลิต และการปรุงแต่งให้เหมาะสมกับความต้องการของมนุษย์ เช่น อาหารพื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น เครื่องดื่มสมุนไพร อาหารพื้นเมือง เป็นต้น

3. ประเภทที่จำแนกตามแหล่งข้อมูล เช่น แหล่งข้อมูลประเภทสถาบัน แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล และแหล่งข้อมูลประเภทบนอินเทอร์เน็ต ดังนี้

3.1 แหล่งข้อมูลประเภทสถาบัน ประกอบด้วย ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สถานศึกษา ศาสนสถาน ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์กีฬาและนันทนาการ ศูนย์ศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์ศึกษาการเกษตร และสถานที่สำคัญในท้องถิ่น ได้แก่

3.1.1 ห้องสมุด ศูนย์ข้อมูลท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สื่อการเรียนรู้ที่อยู่ในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่อดิจิทัล

3.1.2 ศูนย์วัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์ เช่น โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ปูนูนียสถาน โบราณสถาน เป็นต้น

3.1.3 ศูนย์ข้อมูลเฉพาะด้านในสื่อมวลชน และท้องถิ่น ได้แก่ รายการโทรทัศน์ วิทยุ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของท้องถิ่น การถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น

3.2 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการท้องถิ่นรวมถึงบุคคล ที่เป็นผู้นำท้องถิ่น ครู พระ ปราชญ์ชาวบ้าน ศิลปินแห่งชาติ และผู้บริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการนำศักยภาพของคนในท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์ พัฒนาคนให้สืบทอด และต่อยอดองค์ความรู้

3.3 แหล่งข้อมูลประเภทบนอินเทอร์เน็ต ได้แก่ ฐานข้อมูลท้องถิ่นและเว็บไซต์ข้อมูลท้องถิ่น เป็นการจัดทำในระดับหน่วยงานและใช้ร่วมกันในลักษณะเครือข่าย เช่น ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ

จากการจำแนกประเภทข้อมูลท้องถิ่นของนักวิชาการข้างต้นสรุปได้ว่า ประเภทของข้อมูลท้องถิ่นที่จำแนกตามเกณฑ์จากสื่อได้ 6 ประเภท เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่อดิจิทัล สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้าน วัสดุจริง จากเนื้อหาแบ่งเป็น 10 สาขา เช่น สาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม สาขาแพทย์แผนไทย สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน สาขาสวัสดิการ สาขาศิลปกรรม สาขาภาษาและวรรณกรรม สาขาศาสนาและประเพณี และ สาขาโภชนาการ และจากแหล่งข้อมูล ได้ 3 ประเภท เช่น สถาบัน บุคคล อินเทอร์เน็ต

4.3 ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรี เป็นชุมชนเก่าแก่แห่งหนึ่งมาตั้งแต่บรรพกาล มีชื่อปรากฏโดยกล่าวถึงจังหวัดเพชรบุรีและมีร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์โบราณคดีและมีอารยธรรมอันหลากหลายสืบทอดเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรม เอกลักษณ์ และภูมิปัญญา เป็นของตนเองที่โดดเด่นมาตลอดจนถึงปัจจุบันนี้ นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาของจังหวัดเพชรบุรีไว้ดังนี้

(สมบูรณ์ แก่นตะเคียน, 2544: 1) ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาของจังหวัดเพชรบุรีไว้ ดังนี้

4.3.1 สภาพภูมิศาสตร์

ที่ตั้งและขอบเขต จังหวัดเพชรบุรีตั้งอยู่ทางภาคตะวันตกของประเทศไทย มีพิกัดทางภูมิศาสตร์อยู่ที่ละติจูด 12 องศา 35 ลิปดาเหนือ ถึง 13 องศา 20 ลิปดาเหนือ และละติจูดระหว่าง 99 องศา 6 ลิปดาตะวันออก ถึง 100 องศา 6 ลิปดาตะวันออก

จังหวัดเพชรบุรีมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

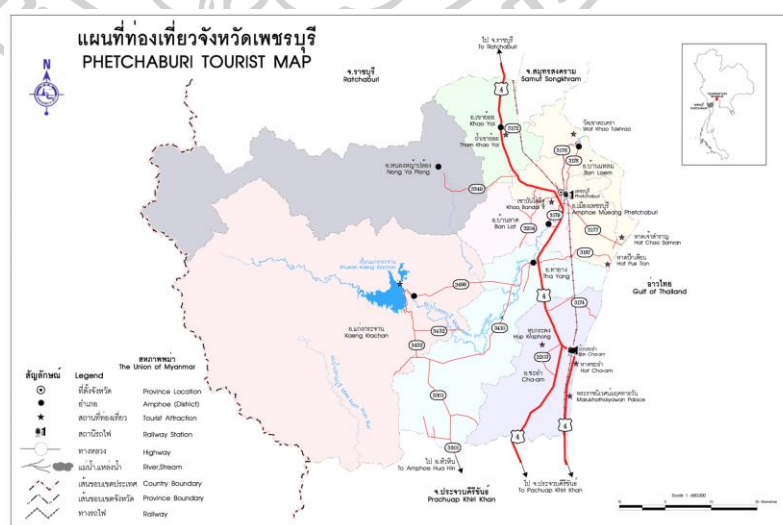
ทิศเหนือ จดอำเภอปากท่อจังหวัดราชบุรีและอำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ระยะทางยาวประมาณ 184 กิโลเมตร

ทิศใต้ จดอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ยาวประมาณ 85 กิโลเมตร

ทิศตะวันออก จดอ่าวไทย ตั้งแต่ปากอ่าวบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ถึงสนามบินบ่อฝ้าย อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ยาวประมาณ 90.6 กิโลเมตร

ทิศตะวันตก จดเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นพรมแดนระหว่างไทยกับประเทศสหภาพพม่า ยาวประมาณ 120 กิโลเมตร

แผนที่จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ 2 แผนที่จังหวัดเพชรบุรี

ที่มา: <https://phetchaburi.go.th/phet2/CODE/content/read/46>

หากพิจารณาตามที่ตั้งของเพชรบุรี จะเห็นได้ว่าเป็นประตูการเดินทางไป ยังภาคใต้ ของประเทศซึ่งมีระยะทางยาวมาก ดังนั้นทำเลที่ตั้งของจังหวัดเพชรบุรี จึงมีความสำคัญในฐานะ เป็นจุดแวะพักของรถบรรทุกสินค้าและผู้คนที่เดินทางไปสู่ภาคใต้

นอกจากนี้ จังหวัดเพชรบุรีนับเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวง ของประเทศไทย การติดต่อกับกรุงเทพฯ จึงสะดวกเพราะมีระยะทางไม่เกิน 200 กิโลเมตร กล่าวคือ ระยะห่างจากกรุงเทพฯ ถึงจังหวัดเพชรบุรีตามทางรถไฟประมาณ 167 กิโลเมตร หรือหากเดินทาง โดยรถยนต์ ใช้เส้นทางตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 ถนนพระราม 2 (ธนบุรี-ปากท่อ) ผ่าน จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม และอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี เป็นระยะทาง 121 กิโลเมตร หรือใช้เส้นทางตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ผ่านพุทธมณฑลจังหวัดนครปฐม และ จังหวัดราชบุรี เป็นระยะทางประมาณ 161 กิโลเมตร ส่วนการเดินทางทางน้ำ จากปากแม่น้ำเพชรบุรี ที่อำเภอบ้านแหลมจนถึงปากแม่น้ำเจ้าพระยามีระยะทางประมาณ 145 กิโลเมตร

เนื่องจากจังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดที่ไม่ไกลจากจังหวัดกรุงเทพมหานคร อีกทั้งยังมี เส้นทางสัญจรที่สะดวก จึงทำให้กรุงเทพฯ เป็นแหล่งการกระจายสินค้าขนาดใหญ่ของจังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้เพชรบุรียังเป็นจังหวัดคนทั่วไปมักเดินทางมาพักผ่อน เนื่องจากมีสถานที่ที่สวยงามและ เดินทางสะดวก

จังหวัดเพชรบุรีมีพื้นที่ประมาณ 6,223.138 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,890,111 ไร่ ประกอบด้วย 8 อำเภอ

4.3.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี มีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยม ส่วนที่กว้าง ที่สุด จากทิศตะวันออกตั้งแต่แหลมผักเบี้ยไปจนถึงทิศตะวันตกสุด เขตแดน จดประเทศ สหภาพพม่า ยาวประมาณ 80 กิโลเมตร ลักษณะดังกล่าวนี้ จึงเอื้อประโยชน์ต่อการเดินทางติดต่อ ทั่วถึงกันทั้งจังหวัด

4.3.3 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดชายทะเลที่อากาศอบอุ่นสบายไม่ร้อนจัดเหมาะแก่การอาศัย หรือพักผ่อนตากอากาศ

อุณหภูมิ จากสถิติอุณหภูมิของสถานีตรวจอากาศเพชรบุรี กรมอุตุนิยมวิทยา สรุป ได้ว่า จังหวัดเพชรบุรีมีอุณหภูมิเฉลี่ย 27.8 องศาเซลเซียส สูงสุด 33.2 องศาเซลเซียสและต่ำสุด 19.8 องศาเซลเซียส มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 63.9 เปอร์เซ็นต์ ต่ำสุดในเดือนธันวาคม และสูงสุด 91.8 เปอร์เซ็นต์

ฤดูกาล จังหวัดเพชรบุรีมี 3 ฤดู ได้แก่

- ฤดูฝน จะเริ่มกลางเดือนพฤษภาคม แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งตามปกติจะเริ่มพัดประมาณกลางเดือนถึงปลายเดือนพฤษภาคม เป็นผลให้มีฝนตกเกือบทุกวันติดต่อกันประมาณ 3 สัปดาห์ ครั้นถึงปลายเดือนมิถุนายน ฝนจะเริ่มห่างจนถึงเดือนสิงหาคมช่วงที่ฝนทิ้งช่วงนี้ ฝนอาจจะตกนาน ๆ ครั้งส่วนใหญ่จะเป็นฝนแบบพาความร้อนและอาจจะมีพายุฝน มีปริมาณสูงมาก เพราะในช่วงนี้จะมีฝนที่เกิดจากพายุหมุนหรือร่องมรสุมเข้ามาด้วยจนกระทั่งสิ้นเดือนตุลาคม จึงถือว่าหมดฤดูฝนของ จังหวัดเพชรบุรี

- ฤดูหนาว จะหนาวเป็นระยะ ๆ ขึ้นอยู่กับผู้พิพลของหย่อมความกดอากาศสูงในประเทศจีน ที่จะแผ่มาปกคลุมประเทศไทยอย่างรุนแรงอย่างไร กล่าวคือ ถ้าความกดอากาศสูงมาก แผ่มาปกคลุม จะทำให้อากาศหนาวเย็น และถ้าหย่อมความกดอากาศอ่อนกำลังลงอากาศก็จะอบอุ่นมากขึ้น ลักษณะดังกล่าวจะมีอยู่จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ แต่ความหนาวเย็นไม่มากนักเนื่องจากอุณหภูมิต่ำของทะเลช่วยปรับอุณหภูมิให้อุ่นขึ้น

- ฤดูร้อน จะเริ่มระหว่างเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนพฤษภาคมของทุกปี หลังจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดอ่อนกำลังลงในเดือนกุมภาพันธ์ จังหวัดเพชรบุรีจะเริ่มมีอุณหภูมิสูงขึ้น เพราะรับแสงอาทิตย์ตรงศีรษะเวลาเที่ยงวัน ในช่วงฤดูร้อนจะมีลมประจำเวลาและลมประจำถิ่น ส่วนมากพัดจากอ่าวไทยเข้าสู่แผ่นดิน เป็นผลให้จังหวัดเพชรบุรีมีอากาศไม่ร้อนเท่าไรนัก ลมดังกล่าวจะพัดในช่วงเวลาบ่าย ๆ เป็นต้นไประยะที่มีลมร้อนจะเกิดจากความแตกต่างระหว่างพื้นดิน กับพื้นน้ำ เนื่องจากอุณหภูมิต่ำค่อนข้างสูง บางครั้งในฤดูร้อนอาจมีฝนตก แต่นาน ๆ เกิดขึ้นครั้งหนึ่งจะเป็นฝนแบบพาความร้อนที่ตกในช่วงบ่ายซึ่งอากาศร้อนจัด ซึ่งจะตกเพียงครู่เดียวก็หายไป บางครั้งเรียกว่า ฝนชู่ หรือฝนไล่ช้าง เป็นต้น

4.3.4 การประกอบอาชีพ

(สมพร ประกอบชาติ และคณะ, 2558: 101) ได้กล่าวถึงจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะพื้นที่ราบชายฝั่งซึ่งเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี มีความยาวถึง 42 กิโลเมตร ด้วยเหตุนี้ราษฎรจึงประกอบอาชีพหลัก ดังนี้

1) การเกษตรกรรม

1.1 การกสิกรรม มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและแหล่งเพาะปลูก ดังนี้

ข้าว เป็นพืชที่ปลูกมากเป็นอันดับหนึ่งของจังหวัด สามารถเพาะปลูกได้จำนวนมากในเขตที่ราบของอำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านลาด และอำเภอท่ายาง ส่วนการปลูกข้าวนาปรังนั้น เนื่องจากมีปัญหาภัยแล้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงขอให้ชาวนางดปลูกข้าวนาปรังและให้หันมาปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย เช่น ถั่วเขียว โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการแจกพันธุ์ให้แก่เกษตรกรทั่วไป

ลัษณะ เป็นพืชเศรษฐกิจรองลงมาจกข้าว ปลุกมากในท้องที่อำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง อำเภอหนองหญ้าปล้อง และอำเภอแก่งกระจาน

กล้วย จังหวัดเพชรบุรีเป็นแหล่งเพาะปลูกกล้วยชนิดต่าง ๆ คือ กล้วยน้ำว้า กล้วยไข่และกล้วยหอม ซึ่งปลุกมากในเขตอำเภอท่ายาง อำเภอแก่งกระจาน อำเภอบ้านลาด และอำเภอหนองหญ้าปล้อง ผลผลิตกล้วยของจังหวัดเพชรบุรีเป็นที่ต้องการของท้องตลาดโดยเฉพาะกล้วยหอม ซึ่งสามารถส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่น สร้างรายได้ให้แก่จังหวัดเป็นจำนวนมาก

มะนาว จังหวัดเพชรบุรีมีการปลูกมะนาวมากที่สุดในประเทศ นับเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัด ปลุกมากในพื้นที่อำเภอท่ายาง อำเภอแก่งกระจาน อำเภอหนองหญ้าปล้อง และอำเภอบ้านลาด

อ้อย ปลุกมากในเขตอำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง อำเภอหนองหญ้าปล้อง และอำเภอแก่งกระจาน

ข้าวโพด ปลุกมากในเขตอำเภอท่ายาง อำเภอแก่งกระจาน อำเภอหนองหญ้าปล้อง และอำเภอชะอำ

1.2 การประมงจังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตทางด้านทิศตะวันออกติดกับทะเลอ่าวไทย เป็นแนวยาวกว่า 82 กิโลเมตร ในเขตท้องที่อำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านแหลม อำเภอเมืองเพชรบุรี และอำเภอชะอำ และยังมีแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่ เช่น เขื่อนแก่งกระจาน ดังนั้นอาชีพประมงจึงนับเป็นอาชีพสำคัญที่สร้างรายได้อีกอย่างหนึ่งของชาวเพชรบุรี

2) การท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีมีสภาพทางธรรมชาติและภูมิประเทศอันสวยงามหลากหลาย เป็นผลให้มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น ชายหาด ทะเล น้ำตก ถ้ำ ป่า เขา ตลอดจนทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ ในการนี้จังหวัดเพชรบุรียังได้ประชาสัมพันธ์เผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญในด้านประวัติศาสตร์ให้เป็นที่รู้จักกันมากขึ้น โดยเฉพาะการจัดงานพระนครคีรี เมืองเพชรในระหว่างเสาร์แรกของเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีรวม 9 วัน 9 คืน โดยระหว่างการจัดงานจะมีการประดับไฟบนพระนครคีรี (เขาวัง) สวยงามเป็นอย่างมาก

3) การอุตสาหกรรม กิจการอุตสาหกรรมในจังหวัดเพชรบุรี ส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมประเภทนำผลิตผลทางเกษตรกรรมชนิดต่าง ๆ มาแปรรูปเป็นสินค้า โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงงานน้ำตาลทราย นอกจากนี้ยังมีโรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กต่าง ๆ ได้แก่ โรงสีข้าว โรงงานน้ำแข็ง โรงงานไม้เกลือ เป็นต้น

4.3.5 พัฒนาการประวัติศาสตร์

1) การตั้งถิ่นฐาน

จากการศึกษาทางโบราณคดีในเขตจังหวัดเพชรบุรี พบว่าในสมัยทวารวดีพื้นที่ที่มีความสูง 3.5 ถึง 4 เมตรจะเป็นทะเลเพราะเหตุนี้พื้นที่ราบทางตะวันออกของจังหวัดเพชรบุรี ตั้งแต่อำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม จนจดอำเภอเขาย้อยจะเป็นทะเลทั้งหมดไปจนถึงตัวเมืองราชบุรี ดังปรากฏหลักฐานทางโบราณคดีว่า จากตัวเมืองเพชรบุรีไปจังหวัดราชบุรี จะมีเมืองคูบัว ซึ่งเป็นเมืองโบราณสมัยทวารวดี ชุมชนโบราณสมัยทวารวดีที่สำคัญ ได้แก่ เขตชุมชนโบราณหนองปรัง เขตอำเภอเมืองเพชรบุรี โบราณสถานทุ่งเศรษฐี ที่บ้านโคกเศรษฐี ตำบลนายาง อำเภอชะอำ ชุมชนแห่งนี้อยู่ในเขตพบพระพุทธรูปโคลนและเศษวัสดุต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก มีข้อสังเกตว่า แหล่งชุมชนโบราณส่วนใหญ่อยู่ใกล้แม่น้ำและติดชายฝั่งทะเล เพื่อความสะดวกในการเดินทางและติดต่อค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าต่าง ๆ นอกจากนี้ชุมชนโบราณยังมีการทำเกษตรกรรม โดยเฉพาะการปลูกข้าวและพืชผักผลไม้ต่าง ๆ ตลอดจนการจับสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงชีพชุมชนโบราณอาจมีการเคลื่อนย้ายบ้าง เนื่องจากภัยพิบัติ หรือการศึกสงครามอย่างไรก็ตาม เมื่อมีผู้เข้ามาอยู่อาศัยเพิ่มขึ้น ต่างก็มีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นของตนเอง ต่อมาเมื่อมีการผสมผสานทางวัฒนธรรมก็จะกลมกลืนกัน เป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่นไปในที่สุด ดังนั้น เมื่อชุมชนโบราณทวารวดีอาศัยอยู่ในเขตเมืองเพชรบุรี จนสิ้นยุคแล้ว จึงปรากฏชื่อเมืองเพชรบุรีในสมัยสุโขทัย สันนิษฐานว่าจะเป็นชุมชนใหญ่มีกษัตริย์ปกครอง ครั้นถึงสมัยอยุธยา เมืองเพชรบุรีก็ยังอยู่ในฐานะที่เป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำและเมืองหน้าด่าน ซึ่งความสำคัญดังกล่าวนี้ได้สืบทอดมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์

2) ความเป็นมาของเมืองเพชรบุรี

ดินแดนของเมืองเพชรบุรี ปรากฏหลักฐานว่า มีผู้คนอยู่อาศัยมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งพบหลักฐานเครื่องมือเครื่องใช้ประเภทขวานหินขัด เครื่องประดับที่ทำจากหิน ภาชนะดินเผา โดยเฉพาะในเขตภูเขาทางด้านทิศตะวันตก เช่น พบโบราณวัตถุที่ถ้ำเขากระปุก อำเภอท่ายาง รวมทั้งการพบขวานหินขัดบริเวณใกล้เขากระจิว อำเภอท่ายางและยังพบภาชนะดินเผา ลูกปัด ทำจากหินคาร์เนเลียนจำนวนมาก บริเวณบ้านดอนขุนห้วยอำเภอชะอำ ซึ่งเป็นเขตภูเขาเชื่อมต่อกับที่ราบส่วนในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำเพชรบุรี บริเวณบ้านหนองแฟบ อำเภอท่ายางพบโครงกระดูกและโบราณวัตถุ ได้แก่ ภาชนะดินเผา ลูกปัดหินอาเกต ลูกปัดหินคาร์เนเลียน ลูกปัดแก้ว เครื่องมือเหล็ก ที่มีรูปแบบดังที่พบตามแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในแถบภาคกลางของประเทศไทย เป็นหลักฐานชี้ให้เห็นว่า มีการตั้งถิ่นฐานในดินแดนแถบนี้มานานแล้ว ทั้งยังมีการติดต่อกับชุมชนภายนอก เนื่องจากพบโบราณวัตถุจากต่างถิ่น ได้แก่ ลูกปัดหิน เป็นต้น ชุมชนโบราณเหล่านี้คงพัฒนาอย่าง

ต่อเนื่องมาโดยตลอด อย่างไรก็ตามยังไม่มีการศึกษาเรื่องราวของชุมชนโบราณอย่างละเอียดเท่าไรนัก จึงไม่อาจเห็นภาพรวมได้อย่างชัดเจน

อาจกล่าวได้ว่า มีกลุ่มคนในวัฒนธรรมหินขัดอาศัยอยู่ในเขตภูเขาทางทิศ ตะวันตกและที่ราบลุ่มแม่น้ำเพชรบุรี เมื่อประมาณ 4,000-2,000 ปีมาแล้ว และพบหลักฐานลูกปัด ประดับตกแต่งร่างกายและเครื่องประดับสัมฤทธิ์ เช่น แหวน กำไล เป็นต้น มีการประดิษฐ์ภาชนะดินเผาขึ้นใช้ และคงจะทำภาชนะพิเศษที่ใช้ในพิธีกรรม ด้วยเนื่องจากพบโครงกระดูกและภาชนะที่มี ขนาดเล็กกว่าที่จะใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังมีการติดต่อกับชุมชนโพ้นทะเล เนื่องจากพบ โบราณวัตถุที่ผลิตจากวัตถุดิบที่ไม่มีในดินแดนแถบนี้ เช่น หินคาร์เนเลียน เป็นต้น

การติดต่อระหว่างชุมชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะบริเวณ คาบสมุทรมลายูและภาคกลางของไทย อยู่ในเส้นทางคมนาคมระหว่างอินเดียกับจีน ซึ่งอาศัยการ เดินทางเรือเป็นหลัก เส้นทางการเดินทางเรือที่สำคัญบริเวณภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในราวพุทธ ศตวรรษที่ 7 เป็นการเดินทางเรือตามเส้นทางการค้าระหว่างอินเดียกับจีน เส้นทางการค้าทางทะเล ดังกล่าวเป็นการเดินทางเรือที่ต้องผ่านคาบสมุทรมลายูโดยเดินทางเลียบตามชายฝั่งคาบสมุทรมลายู ทั้ง ด้านตะวันตก (อ่าวอันดามัน) และทางด้านตะวันออก (อ่าวไทย) ชุมชนในแถบลุ่มแม่น้ำเพชรบุรีซึ่ง ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออก จึงน่าจะเป็นจุดผ่านหรือจุดพักการเดินทางที่อยู่บนเส้นทางดังกล่าวด้วย

ต่อมาเมื่อมีการพัฒนาการเดินทางเรือน้ำลึกในพุทธศตวรรษที่ 11 ทำให้การค้าใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขยายตัวตามลำดับ โดยเฉพาะการขยายการค้าทางเรือของจีน นอกจากนี้การใช้เส้นทางข้ามคาบสมุทรมลายูตอนบนของแหลมมลายู ซึ่งผ่านมาทางแม่น้ำตะนาวศรี ข้ามทิวเขาตะนาวศรีมายังฝั่งอ่าวไทยคงมีการใช้มากขึ้น เนื่องจากในช่องแคบมะละกา และแม้ว่าจะมี การพัฒนาเส้นทางการเดินทางเรือน้ำลึกขึ้นแล้ว แต่การใช้เส้นทางเดินทางเรือเลียบชายฝั่งก็ยังมีการใช้ต่อมา อีก ชุมชนที่ตั้งอยู่ในเส้นทางคมนาคมเหล่านี้เป็นแหล่งรวมสินค้าหรือจุดแวะพักเพื่อสะสมเสบียง ชน พืนเมืองเริ่มเข้ามามีบทบาททางการค้าโดยตรงกับคนต่างถิ่นมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการขยายตัว พัฒนาขึ้นเป็นชุมชนที่มีความสำคัญในระดับหนึ่ง

เมื่อกระแสวัฒนธรรมจากภายนอก โดยเฉพาะวัฒนธรรมอินเดียเข้ามาผสมผสาน กับวัฒนธรรมท้องถิ่นในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เกิดเป็นรูปแบบวัฒนธรรมที่เรียกกันว่า “วัฒนธรรมทวาร วดี” ราวพุทธศตวรรษที่ 11-16 ดินแดนในที่ราบลุ่มแม่น้ำเพชรบุรีคงรับเอารูปแบบวัฒนธรรมดังกล่าว เข้ามาในชุมชนด้วย จึงได้พบหลักฐานร่องรอยชุมชนทวารวดีกระจายอยู่ทั่วไปในบริเวณนี้จนถึง คาบสมุทรมลายู ซึ่งเมื่อพิจารณาตำแหน่งที่ตั้งของชุมชนในวัฒนธรรมทวารวดีเหล่านี้ ล้วนตั้งอยู่ใน เส้นทางคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำกล่าวคืออยู่ในเส้นทางการเดินทางเรือเลียบชายฝั่งและเส้นทางข้าม คาบสมุทรมลายู รวมทั้งตั้งอยู่ในเส้นทางคมนาคมระหว่างคาบสมุทรมลายูและดินแดนลุ่มแม่น้ำ เจ้าพระยา

4.3.6 เอกลักษณ์ของท้องถิ่น

สุนันท์ นิลพงษ์ และคณะ (2559: 7) ได้กล่าวถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีไว้ดังนี้

1. **เอกลักษณ์ประจำจังหวัด** จังหวัดเพชรบุรีมีเอกลักษณ์ประจำจังหวัดซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป ดังคำขวัญประจำจังหวัดที่ว่า เขาวังคูบ้าน ขนมหวาน เมืองพระ เลิศล้ำศิลปะ แดนธรรมะ ทะเลงาม ด้วยเหตุนี้ จังหวัดเพชรบุรีจึงเป็นสถานที่ซึ่งเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศสร้างรายได้ให้แก่จังหวัดเป็นอย่างมากอนึ่งตราและธงประจำจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งประกอบด้วย พระราชวังพระนครคีรีหรือเขาวังและต้นตาลโตนด ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์และวิถีชีวิตของชาวเพชรบุรี ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะภาพผืนนาที่ขนาบข้างด้วยต้นตาลโตนด เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของผืนแผ่นดินเมืองเพชรบุรี ซึ่งราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม คือการทำนาเป็นอาชีพหลัก และทำตาลโตนดเป็นอาชีพรอง

2. เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

2.1 งานช่างฝีมือ

2.1.1 **เมรุเมืองเพชร** ชาวเพชรบุรีนิยมทำเมรุเผาศพเพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูต่อบุพการี ไม่ว่าจะยากดีมีจนอย่างไร นิยมตั้งเมรุศพกันทั่วไปและได้ปฏิบัติกันมาแต่ครั้งโบราณกาล นับเป็นมรดกและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวเพชรบุรี

2.1.2 **ปูนปั้นเมืองเพชร** เป็นเอกลักษณ์การสร้างสรรค์งานศิลปะประเภทหนึ่ง ที่มีมา แต่โบราณ โดยใช้ปูนที่ทำมาจากเปลือกหอยเผาไฟผสมน้ำอ้อยและวัสดุอื่น ๆ แต่ส่วนใหญ่มีปูน ผสมกับน้ำอ้อยเป็นหลัก เมื่อปูนผสมกับน้ำอ้อยจะมีความเหนียวสามารถปั้นเป็นรูปต่าง ๆ ได้และเมื่อแห้งแล้วจะแข็งตัวทนแดดทนฝนได้งานปูนปั้นนี้ส่วนใหญ่ใช้เป็นเครื่องตกแต่งประดับอาคารสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรม เพราะปูนปั้นสามารถทำเป็นลวดลายต่าง ๆ ให้อ่อนช้อยสวยงาม

2.1.3 **ช่างทองเมืองเพชร** ช่างทองโดยทั่วไปแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ช่างทำภาชนะต่าง ๆ และช่างทำทองรูปพรรณ ช่างทองเมืองเพชรจะอยู่ในกลุ่มช่างทองรูปพรรณ ช่างทองเมืองเพชร รุ่นแรก ๆ มีหลักฐานว่าพระอาจารย์ฤทธิ แห่งวัดพระทรง ถวายทอดวิชาช่างทองให้แก่ นายหวน ตาลวันนา หลังจากนั้นไม่ปรากฏว่ามีผู้สืบทอดการทำทองอีกต่อไปช่างทำทองเมืองเพชรรุ่นต่อมา เป็นช่างทำทอง ซึ่งอาศัยอยู่แถบหัวถนนพานิชเจริญตั้งแต่บริเวณวัดเกาะและศาลเจ้าบ้านป็นจนถึงบริเวณตรอกท่าช่อง ได้แก่ ตระกูล “สุวรรณช่าง” และตระกูล “ทองสัมฤทธิ์”

2.1.4 **หม้อตาลเมืองเพชร** น้ำตาลเป็นผลผลิตที่ทำให้เกิดการผลิตหม้อตาล นับเป็นอุตสาหกรรมพื้นบ้านเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา ปรากฏแหล่งผลิตแห่งแรกที่หมู่บ้านหม้อเมืองเพชรบุรี

2.1.5 เกวียนเมืองเพชร ในสมัยโบราณ เกวียนเป็นพาหนะสำคัญสำหรับการเดินทาง ต่อมาเมื่อการพัฒนาระบบขนส่ง เกวียนจึงลดความสำคัญลงตามลำดับลักษณะของเกวียน แต่ละจังหวัดจะมีความแตกต่างกันออกไปตามลักษณะภูมิภาคและท้องถิ่น เฉพาะเกวียนเพชรบุรีนั้นมีลักษณะรูปทรงสมส่วนสวยงามซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของศิลปะสกุลช่างเพชรบุรี ซึ่งนอกจากเพื่อประโยชน์ใช้สอยแล้วยังแฝงด้วยความวิจิตร

2.1.6 เรือนไทยเพชรบุรี เป็นสถาปัตยกรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทย รูปแบบเรือนไทยย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิอากาศ และวัสดุในแต่ละท้องถิ่น เฉพาะรูปแบบเรือนไทยเพชรบุรี เป็นฝีมือของสกุลช่างเพชรบุรี ซึ่งมีความงดงามและแตกต่างกับจังหวัดอื่น ๆ

2.2 อาหารการกิน จังหวัดเพชรบุรีมีอาหารคาวหวานที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ได้แก่

2.2.1 แกงหัวตาล หรือแกงหัวโตนด เป็นแกงคั่วประเภทหนึ่งที่ชาวเพชรบุรีนิยมรับประทาน แกงหัวตาลมีลักษณะพิเศษ คือ มีรสออกขมเล็กน้อย เรียกว่าอกรสหล่อม ๆ คือ ขมไม่มาก ทำให้มีรสหวานรับประทานยิ่งขึ้น ทำนองเดียวกับน้ำมะระ ใบยอ ลูกตำลึง มาปรุงเป็นผักสำหรับแกงที่เรียกว่า “แกงอ่อม” ซึ่งจะอกรสขมหล่อมเช่นกัน

2.2.2 โตนดทอด หรือจาวโตนดทอด เป็นขนมพื้นบ้านของจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจังหวัดอื่นอาจมีขนมที่คล้ายกับจาวโตนดทอดก็ได้ แต่ไส้ขนมจะทำด้วยเผือกหรือมันเทศแทนส่วนแป้ง ที่หอหุ้มจะเป็นแป้งข้าวเหนียว

2.2.3 ขนมหม้อแกง เป็นขนมพื้นบ้านของเมืองเพชรบุรี ประมาณกว่า 40 ปีมาแล้ว ผู้บุกเบิกขนมหม้อแกงคือ นางปิ่น พูลสวัสดิ์ เจ้าของร้านขนมเชื่อมแม่ปิ่นเดิมเริ่มจากการหาขนมหม้อแกงขายเพียงเล็กน้อยก่อน ต่อมาเมื่อผู้มาว่าจ้างทำขนมหม้อแกงในงานต่าง ๆ มากขึ้น จึงเริ่มมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ต่อมาเมื่อคนนิยมบริโภคมากขึ้น จึงขยายกิจการใหญ่โตขึ้นตามลำดับ

2.2.4 ข้าวเกรียบงา นับเป็นสินค้าพื้นเมืองของเมืองเพชรบุรี เป็นที่รู้จักกันมาตั้งแต่พ.ศ. 2480 ผู้ผลิตข้าวเกรียบงาเป็นสินค้าคนแรกคือ นายสุภัทร เพชรปิ่นแก้ว เจ้าของร้านปิ่นแก้ว เวลานั้นเปิดร้านค้าขายอยู่ตรงข้ามสุศาลา ถนนพานิชเจริญ

2.3 มหรสพและการละเล่น ชาวชนบทของจังหวัดเพชรบุรี จะมีวิถีชีวิตอยู่กับการทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เมื่อเลิกนาหรือเลิกงานก็จะหาสิ่งบันเทิงคลายความเหน็ดเหนื่อยล้าจึงคิดและเอาการละเล่นที่ใกล้ตัวและผูกพันกับวิถีชีวิตโดยมีการร้องรำ เต้นปรบมือเป็นหลัก ซึ่งบางการละเล่นก็อาจใช้เครื่องดนตรีไทยมาประกอบ เช่น วัลลาน เพลงปรบไก่ เหม่เรือบก รำโทน หนังใหญ่ เป็นต้น

4.3.7 โครงการในพระราชดำริจังหวัดเพชรบุรี

(มยุรี วัดแก้ว และคณะ, 2558: 16) ได้กล่าวถึงหลักปรัชญาการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงคิดค้นปรับปรุง และพัฒนางานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จนไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมากกว่า 4,000 โครงการ ซึ่งจังหวัดเพชรบุรีมีโครงการในพระราชดำริ จำนวน 24 โครงการ เช่น โครงการตาม พระราชประสงค์หุบกะพง โครงการตามพระราชประสงค์ดอนขุนห้วย โครงการซึ่งห้วม้นตามพระราชดำริ เป็นต้น โดยโครงการต่าง ๆ ที่พระองค์ทรงดำริฯ นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

จากข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การนำความรู้ท้องถิ่นที่มาประยุกต์ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยจะต้องศึกษาวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และภูมิปัญญาในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อเข้าใจรวมทั้งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของการรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ และนำมาจัดลำดับความ โดยนำมามาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำข้อมูลท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างนวัตกรรม ที่ส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โดยการนำเอกลักษณ์เด่นของจังหวัดเพชรบุรี มาจัดทำเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ 1) ประวัติเมืองทริบพรี 2) นิทานเมืองเพชร 3) ท่องเที่ยวเมืองทริบพรี 4) งานช่างและศิลปกรรมเมืองเพชร 5) การละเล่นเมืองเพชร 6) ขนมหวานเมืองเพชร 7) วิถีชีวิตของคนเมืองเพชร 8) โครงการการเกษตรเมืองเพชรของในหลวงรัชกาลที่ 9

ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” นี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสอนอ่านจับใจความไว้ 4 ขั้น ดังนี้ 1. ขั้นก่อนการอ่าน คือ ครูใช้ภาพ เพลง การสนทนา หรือ คำถามที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน 2. ขั้นอ่าน คือ นักเรียนอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน แล้วตอบคำถามลงในใบงานท้ายเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน 3. ขั้นหลังอ่านคือ ครูสุ่มนักเรียนเฉลยคำตอบในใบงาน นักเรียนในชั้นเรียนตรวจทาน ครูอธิบายเพิ่มเติม พร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง และ 4. ขั้นสรุป คือ นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

(อภิเชษฐ์ เทศเล็ก, 2558: 92-99) ได้ทำการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน ด้วยการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ และแบบสอบถามความคิดเห็น เป็นเครื่องมือในการวิจัย ตัวอย่างวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านมีประสิทธิภาพ 81.63/82.67 และนักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสูงขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมาก

(เต็มนภา รุ่งวิริยะ, 2559: 97) ได้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น โดยใช้อินเทอร์เน็ตมาจัดทำเป็นบทอ่านมัลติมีเดียที่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบทักษะการอ่านจับใจความ และแบบสอบถาม ตัวอย่างวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลพบว่า บทอ่านที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.31/81.15 นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมาก

(ธิดา ปุ่สามสาย, 2559: 68-72) ได้พัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนโดยการใช้ข้อมูลท้องถิ่นและเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R การวิจัยนี้มีแผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความ และแบบสอบถามความคิดเห็น เป็นเครื่องมือวิจัย ตัวอย่างวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 32 คน ผลพบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความสูงขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมาก

(ธิดาพร เทวัญประทานพร, 2559: 100-143) ได้นำข้อมูลท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนา กิจกรรมเสริมประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิด แก้ปัญหา และทักษะการแสวงหาความรู้ ซึ่งในการทดลองนี้มี คู่มือกิจกรรมเสริมประสบการณ์แบบโครงการร่วมกับข้อมูลท้องถิ่น แผนการจัดประสบการณ์ แบบประเมินความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย เป็นเครื่องมือวิจัย กลุ่มตัวอย่างวิจัยคือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มีประสิทธิภาพ 87.68/89.41 และหลังการจัดกิจกรรมนักเรียนมีความรู้เรื่องข้อมูลท้องถิ่นสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งนักเรียนมีผลการประเมินความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาของในระดับปฏิบัติได้มากในทุกด้าน

(ลัดดาวัลย์ พงษ์เขตกรณ์, 2561: 91-92) ได้พัฒนาทักษะการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเป็นเครื่องมือวิจัย ตัวอย่างวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน ผลการวิจัยพบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน

มีประสิทธิภาพ 82.86/82.37 นักเรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำสูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมาก

(วรธรรมล ศุภคุณ สุนิตย์ตา เย็นทั่ว และปวีริศา จรตล, 2558: 61-64) ได้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือวิจัย ตัวอย่างวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน ผลวิจัยพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีประสิทธิภาพ 80.05/83.56 และนักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความสูงขึ้น

(ริสา ชูช่วยสุวรรณ และพิมพ์พร จารุจิตร, 2556: 49-57) ได้ใช้การสอนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับผังกราฟิก ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจตัวอย่างที่วิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ 82.33/81.22 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และ นักเรียนมีความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก

(สินีนารถ รัชณี และคณะ, 2566: 95-96) ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ เป็นเครื่องมือวิจัย ตัวอย่างวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า หนังสือส่งเสริมการที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.67/85.33 นักเรียนมีความก้าวหน้าในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ร้อยละ 73.17 และนักเรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำสูงขึ้น

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

(Fudin Hariyadi, 2020: 168-172) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหนังสือดัดแปลงเกมฟุตบอลสำหรับครูพลศึกษาและครูสุขศึกษาระดับประถมศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหนังสือดัดแปลงเกมฟุตบอลสามารถใช้เป็นสื่อทางเลือกในการเรียนรู้เกมฟุตบอลได้หรือไม่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือครูการกีฬาและสุขศึกษาในเขตตูกูทั้งหมด จำนวนครู 28 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามกึ่งเปิดและการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ครูพลและครูสุขศึกษา ได้คะแนน 88% สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาหนังสือดัดแปลงเกมฟุตบอลอยู่ในเกณฑ์ดีและสามารถใช้เป็นสื่อทางเลือกในการเรียนรู้ได้

(Novi Hendratno, 2020: 626) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสื่อหนังสือป๊อปอัพเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหนังสือป๊อปอัพที่มีคุณภาพเพื่อนำมาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1. สื่อหนังสือแบบป๊อปอัพ 2. แบบทดสอบ ผลการวิจัยพบว่าสื่อหนังสือป๊อปอัพเหมาะที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมการสอนและการเรียนรู้ สามารถใช้งานได้จริง ซึ่งสังเกตได้จากกิจกรรมของครูและนักเรียนซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักเรียนมีทักษะการอ่านเพิ่มขึ้น

(ShofwanRidho, 2021: 6) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหนังสือดิจิทัลโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านการเรียนรู้จากปัญหาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหนังสือดิจิทัลโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ ใช้การทดสอบแบบN-gain ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาหนังสือดิจิทัลโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านการเรียนรู้จากปัญหามีประสิทธิภาพสูง

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยการนำข้อมูลท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ก็เป็นการช่วยพัฒนาการอ่านจับใจความและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน โดยเรื่องที่ผู้วิจัยนำมาเขียนนั้น เป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนสามารถอ่านแล้วเข้าใจง่ายอีกทั้งเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดีให้กับนักเรียน นักเรียนจะได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของท้องถิ่นของตนมีความภาคภูมิใจต่อท้องถิ่นของตน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
 - 1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
 - 2.1 หนังสือส่งเสริมการอ่าน
 - 2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี
 - 2.3 แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ
 - 2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี
3. ขั้นดำเนินการวิจัย
4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1.1 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกัน

1.1.2 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน

1.1.3 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

1.1.4 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลท้องถิ่น

1.1.5 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน

1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชะอำ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 สังกัดเทศบาลเมืองชะอำจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 9 โรงเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 347 คน ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกัน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแคม สังกัดเทศบาลเมืองชะอำจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 26 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ขั้นสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 เล่ม

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 ชั่วโมง

2.1.3 แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.1.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 เล่ม ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ตามลำดับขั้นดังนี้

- 1) ศึกษารายละเอียดหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 3) ศึกษาข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี โดยอิงเนื้อหาที่มาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำมาพัฒนาเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน

4) สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 เล่ม คือ 1) ประวัติเมืองพริบพรี 2) นิทานเมืองเพชร 3) ท่องเที่ยวเมืองพริบพรี 4) งานช่างและศิลปกรรมเมืองเพชร 5) การละเล่นเมืองเพชร 6) ขนมหวานเมืองเพชร 7) วิถีชีวิตของคนเมืองเพชร และ 8) โครงการเกษตรเมืองเพชรของในหลวงรัชกาลที่ 9

5) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง การใช้ภาษาแล้วให้ข้อเสนอแนะ

6) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการสอนภาษาไทย และด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านละ 1 คนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)และนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ(Index of Item Objective Congruence: IOC) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535: 139) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แสดงว่าองค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความเหมาะสมหรือความสอดคล้องสามารถนำไปทดลองใช้ได้

7) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองแบบรายบุคคล (Individual Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านชะอำ จำนวน 3 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ 80/80 เพื่อศึกษาความง่ายและความเหมาะสมของหนังสือส่งเสริมการอ่านพบว่ามีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 73.89/74.44 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 การหาประสิทธิภาพแบบรายบุคคล

การทดลอง	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ประสิทธิภาพ
กระบวนการ	3	120	88.67	2.06	73.89
ผลลัพธ์	3	30	22.33	5.13	74.44

8) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านชะอำ จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกนักเรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน และอ่อน 3 คน กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพที่

80/80 พบว่ามีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.67/82.97 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านมีประสิทธิภาพสามารถนำไปทดลองใช้ได้

ตารางที่ 3 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก

กลุ่มทดลอง	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ประสิทธิภาพ
กระบวนการ	9	120	98.00	1.10	81.67
ผลลัพธ์	9	30	24.89	4.76	82.97

9) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ไปทดลองแบบภาคสนาม (Field Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านชะอำ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ 80/80 พบว่ามีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.06/83.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านมีประสิทธิภาพสามารถนำไปทดลองใช้ได้

ตารางที่ 4 หาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม

กลุ่มทดลอง	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ประสิทธิภาพ
กระบวนการ	30	120	97.27	1.38	81.06
ผลลัพธ์	30	30	25.00	3.63	83.33

10) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแถม จำนวน 26 คน

2.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 แผน เวลา 8 ชั่วโมง มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 1) หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแถม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
- 3) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความ

4) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 แผน ใช้เวลาในการสอนแผนละ 1 ชั่วโมง โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้ 1) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สาระสำคัญ

4) สารระการเรียนรู้ 5) สมรรถนะสำคัญ 6) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 7) กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ 8) ภาระงาน / ชิ้นงาน 9) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 10) การวัดและประเมินผล 11) บันทึกหลังสอน

ตารางที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความ ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

แผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	สารระการเรียนรู้/หนังสือ	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	ท.1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	- หลักการอ่านจับใจความสำคัญ - หนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มที่ 1 ประวัติเมืองพริบพรี	1. ขั้นก่อนการอ่าน - ครูใช้ภาพ เพลง การสนทนา หรือ คำถามที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน 2. ขั้นอ่าน - นักเรียนอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน แล้วตอบคำถามลงในใบงานท้ายเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน 3. ขั้นหลังอ่าน - ครูสุ่มนักเรียนเฉลยคำตอบในใบงาน นักเรียนในชั้นเรียนตรวจทาน ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง 4. ขั้นสรุป - นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน	1

ตารางที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความ ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/หนังสือ	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
2	ท.1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	- หลักการอ่านจับใจความสำคัญ -หนังสือส่งเสริมการอ่าน เล่มที่ 2 นิทานเมืองเพชร	1. ขั้นก่อนการอ่าน - ครูใช้รูปภาพ พร้อมทั้งตั้งคำถามที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน 2. ขั้นอ่าน - นักเรียนอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน แล้วตอบคำถามลงในใบงานท้ายเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน 3. ขั้นหลังอ่าน - ครูสุ่มนักเรียนเฉลยคำตอบในใบงาน นักเรียนในชั้นเรียนตรวจทาน ครูอธิบายเพิ่มเติม พร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง 4. ขั้นสรุป - นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน	1

ตารางที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความ ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/หนังสือ	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
3	ท.1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	- หลักการอ่านจับใจความสำคัญ - การแยกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น - หนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มที่ 3 ท้องถิ่นเมืองพริบพรี	1. ขั้นก่อนการอ่าน - นักเรียนดูคลิปสารคดีการท่องเที่ยวเมืองเพชร พร้อมตอบคำถาม เพื่อกระตุ้นความสนใจ 2. ขั้นอ่าน - นักเรียนอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน แล้วตอบคำถามลงในใบงานท้ายเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน 3. ขั้นหลังอ่าน - ครูสุ่มนักเรียนเฉลยคำตอบในใบงาน นักเรียนในชั้นเรียนตรวจทาน ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง 4. ขั้นสรุป - นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน	1

ตารางที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความ ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/หนังสือ	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
4	ท.1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการอ่านจับใจความสำคัญ - การแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น - หนังสือส่งเสริมการอ่าน เล่มที่ 4 งานช่างและศิลปกรรมเมืองเพชร 	<p>1. ชั้นก่อนการอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิดีทัศน์สารคดีเรื่อง อ.ทองร่วง เอมโอษฐ์ บรมครูช่างปั้นแห่งเมืองเพชร พร้อมทั้งตอบคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจ <p>2. ชั้นอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน แล้วตอบคำถามลงในใบงานท้ายเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน <p>3. ชั้นหลังอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูสุ่มนักเรียนเฉลยคำตอบในใบงาน นักเรียนในชั้นเรียนตรวจทาน ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง <p>4. ชั้นสรุป</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน 	1

ตารางที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความ ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/หนังสือ	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
5	ท.1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการอ่านจับใจความสำคัญ - การแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น - หนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มที่ 5 การละเล่นเมืองเพชร 	<p>1. ชั้นก่อนการอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนฟังเพลง ดอกชะโอน ร้องโดย ศิลปินเมืองเพชรพร้อมทั้งตอบคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจ <p>2. ชั้นอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน แล้วตอบคำถามลงในใบงานท้ายเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน <p>3. ชั้นหลังอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูสุ่มนักเรียนเฉลยคำตอบในใบงาน นักเรียนในชั้นเรียนตรวจทาน ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง <p>4. ชั้นสรุป</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน 	1

ตารางที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความ ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/หนังสือ	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
6	ท.1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	- หลักการอ่านจับใจความสำคัญ - การแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น - หนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มที่ 6 ขนมหวานเมืองเพชร	1. ชั้นก่อนการอ่าน - นักเรียนเล่นเกมโดมิโนขนมไทย พร้อมทั้งตอบคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจ 2. ชั้นอ่าน - นักเรียนอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน แล้วตอบคำถามลงในใบงานทำยเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน 3. ชั้นหลังอ่าน - ครูสุ่มนักเรียนเฉลยคำตอบในใบงาน นักเรียนในชั้นเรียนตรวจทาน ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง 4. ชั้นสรุป - นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน	1

ตารางที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความ ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/หนังสือ	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
7	ท.1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการอ่านจับใจความสำคัญ - การแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น - หนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มที่ 7 วิถีชีวิตของคนเมืองเพชร 	<p>1. ชั้นก่อนการอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนดูคลิปสารคดีเรื่อง ตาลโตนต พร้อมทั้งตอบคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจ <p>2. ชั้นอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน แล้วตอบคำถามลงในใบงานทำยเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน <p>3. ชั้นหลังอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูสุ่มนักเรียนเฉลยคำตอบใบงาน นักเรียนในชั้นเรียนตรวจทาน ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง <p>4. ชั้นสรุป</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน 	1

ตารางที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความ ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/หนังสือ	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
8	ท.1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการอ่านจับใจความสำคัญ - การแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น - หนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มที่ 8 โครงการเกษตรเมืองเพชรของในหลวงรัชกาลที่ 9 	<p>1. ชั้นก่อนการอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนดูภาพที่เกี่ยวกับโครงการในพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 จากนั้นตอบคำถามเพื่อกระตุ้นความรู้ <p>2. ชั้นอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน แล้วตอบคำถามลงในใบงานท้ายเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน <p>3. ชั้นหลังอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูสุ่มนักเรียนเฉลยคำตอบในใบงาน นักเรียนในชั้นเรียนตรวจทาน ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง <p>4. ชั้นสรุป</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน 	1
รวมระยะเวลาในการทดลอง				8

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและการใช้ภาษา

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการสอนภาษาไทยและด้านการวัดและประเมินผลด้านละ 1 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และการวัดผลประเมินผล ของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 แผน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คนไปใช้เป็นเครื่องมือวิจัย ร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

2.2.3 แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ซึ่งใช้เป็นแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เป็นแบบวัดแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแถม
- 2) ศึกษาทฤษฎี หลักการ วิธีการสร้าง เครื่องมือวัดผลทางการศึกษา
- 3) ศึกษาทฤษฎี หลักการวิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษาชนิดเลือกตอบ แบบ 4 ตัวเลือก
- 4) วิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการจับใจความ
- 5) จัดทำตารางวิเคราะห์ข้อสอบดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 วิเคราะห์ข้อสอบ

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	พฤติกรรม						รวม
	ความจำ	ความเข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	
มาตรฐานที่ 1.1 ตัวชี้วัด ป6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลา แล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	3	17	10	-	-	-	30

7) สร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความซึ่งแบบวัดแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ ใช้จริงจำนวน 30 ข้อ

8) นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบด้านการใช้ภาษาความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อความและนำมาปรับปรุงแก้ไข

9) นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทางการสอนภาษาไทยและด้านการวัดและประเมินผลด้านละ 1 คนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อความและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อความของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535: 139) ได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งมีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

10) นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน 1 บ้านชะอำ ที่ผ่านการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความแล้ว จำนวน 30 คน

11) นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ค่าสถิติรายข้อเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ โดยมีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.38-0.77 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.41-0.84 มาใช้จำนวน 30 ข้อ

12) นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

13) นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่มีคุณภาพตามเกณฑ์จำนวน 30 ข้อไปใช้วัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกันแต่นำมาสลับข้อสลับตัวเลือกเพื่อใช้เป็นแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความกับกลุ่มตัวอย่าง

2.2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นด้วยแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ

แบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับจำนวน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2. ด้านหนังสือส่งเสริมการอ่าน 3. ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และ 4. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

โดยมีจำนวน 15 ข้อตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) จากหนังสือคู่มือการสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัยของสำนักทดสอบทางการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2536: 47-77) ดังนี้

เห็นด้วยมาก	ใช้ระดับคะแนน 3
เห็นด้วยปานกลาง	ใช้ระดับคะแนน 2
เห็นด้วยน้อย	ใช้ระดับคะแนน 1

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากุล, 2545: 304-305) ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การแปลผลค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
2.50 – 3.00	เห็นด้วยมาก
1.50 – 2.49	เห็นด้วยปานกลาง
1.00 – 1.49	เห็นด้วยน้อย

3) นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมและการใช้ภาษา

4) นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ที่ปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คนซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการสอนภาษาไทยและด้านการวัดและประเมินผลด้านละ 1 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535: 139)

เมื่อนำผล จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คนมาคำนวณแล้วได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งมีความสอดคล้องและยอมรับได้ตามเกณฑ์

5) นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับตัวอย่าง

3. ขั้นตอนการวิจัย

การดำเนินการทดลองผู้วิจัยได้แบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

3.1 รูปแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยก่อนทดลอง (Pre Experimental Designs or Non Designs) แบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ (The One -Group Pretest - Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 144) มีแบบแผนการทดลองดังนี้

ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
T ₁	X	T ₂

เมื่อ T₁ แทน ทดสอบก่อนเรียน (Pretest)
 X แทน การจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน
 T₂ แทน ทดสอบหลังเรียน (Posttest)

3.2 การดำเนินการทดลอง

ในการทดลองนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ขั้นตอนก่อนการทดลอง เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ และให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความก่อนการจัดการเรียนรู้ Pre test

3.2.2 ขั้นทดลอง เป็นขั้นที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความโดยใช้เวลาในการทดลองสอน 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมงรวม 8 ชั่วโมง

3.2.3 เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ตามกำหนด ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ Post-Test ซึ่งเป็นแบบวัดความสามรถบับเดียวกับแบบวัดความสามารถก่อนเรียน Pre-Test แต่ใช้วิธีการสลับข้อ สลับตัวเลือก แล้วตรวจให้คะแนน จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

4. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและเพื่อสรุปการทดลอง ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/ 80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทุกคนทำได้จากแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทุกคนทำได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ

4.2 วิเคราะห์ผลการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และเปรียบเทียบคะแนนการอ่านจับใจความจากแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t -test for dependent)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีโดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 8 พบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าประสิทธิภาพ กระบวนการ E1 เท่ากับ 81.67 และมีค่าประสิทธิภาพผลลัพธ์ E2 เท่ากับ 83.97 หรือมีค่า E1/E2 เท่ากับ 81.67/83.97 ซึ่งหมายความว่า การทดสอบค่าประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80

ตารางที่ 8 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านจับใจความ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทดลอง	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ประสิทธิภาพ
กระบวนการ (E ₁)	26	120	98.00	1.32	81.67
ผลลัพธ์ (E ₂)	26	30	25.19	3.77	83.97

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดเรียนรู้ ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 17.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 3.71 หลังการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 25.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 3.77 ซึ่งผลหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

การประเมินผล	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	t	p
ก่อนเรียน	30	17.38	3.71	12.64	0.00
หลังเรียน	30	25.19	3.77		

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

ผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 26 คนมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 10 แสดงผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อ	รายการประเมิน	(M)	(SD)	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้าน 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		2.76	0.40	เห็นด้วยมาก	2
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	2.88	0.32	เห็นด้วยมาก	1
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ	2.69	0.46	เห็นด้วยมาก	3
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนที่ชัดเจน	2.88	0.32	เห็นด้วยมาก	1
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติได้จริง	2.58	0.49	เห็นด้วยมาก	4
ด้านที่ 2 ด้านหนังสือส่งเสริมการอ่าน		2.65	0.52	เห็นด้วยมาก	3
5	หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นมีเนื้อหาที่น่าสนใจ	2.31	0.87	เห็นด้วยปานกลาง	5
6	หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น มีเนื้อหาเข้าใจง่าย	2.92	0.27	เห็นด้วยมาก	1
7	หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น มีภาพที่สวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา	2.54	0.69	เห็นด้วยมาก	4

ตารางที่ 10 แสดงผลการศึกษาคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	(M)	(SD)	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
8	หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย	2.58	0.49	เห็นด้วยมาก	3
9	หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น มีรูปเล่มที่มีขนาดที่เหมาะสม	2.92	0.27	เห็นด้วยมาก	1
ด้านที่ 3 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้		2.51	0.59	เห็นด้วยมาก	4
10	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและน่าสนใจ ไม่เบื่อหน่าย อีกทั้งครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน	2.85	0.36	เห็นด้วยมาก	1
11	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ช่วยปลูกเร้าและจูงใจให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน	2.38	0.49	เห็นด้วยปานกลาง	2
12	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ช่วยกระตุ้นการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ในเรื่องของการแลกเปลี่ยนความรู้	2.31	0.91	เห็นด้วยปานกลาง	3
ด้านที่ 4 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ		2.96	0.15	เห็นด้วยมาก	1
13	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดและภูมิใจในจังหวัดเพชรบุรีมากขึ้น	3.00	0.00	เห็นด้วยมาก	1
14	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ	2.92	0.27	เห็นด้วยมาก	3

ตารางที่ 10 แสดงผลการศึกษาคำความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	(M)	(SD)	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
15	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ส่งเสริมให้กระบวนการคิดของผู้เรียน	2.96	0.19	เห็นด้วยมาก	2
	ความคิดเห็นโดยรวม	2.72	0.43	เห็นด้วยมาก	-

จากตารางที่ 10 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 2.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.43 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่นักเรียนมีความเห็นด้วยเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M = 2.96 , SD = 0.15) ลำดับที่ 2 คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M = 2.76 , SD = 0.40) ลำดับที่ 3 คือ ด้านหนังสือส่งเสริมการอ่าน นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M = 2.65 , SD = 0.52) และลำดับที่ 4 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M = 2.51, SD = 0.59) โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้าน 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M = 2.76, SD = 0.40) เมื่อวิเคราะห์รายข้อ พบว่า นักเรียนมีลำดับความคิดเห็นเป็นลำดับที่ 1 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนที่ชัดเจนนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M = 2.88, SD = 0.32) ลำดับที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M = 2.69, SD = 0.46) และลำดับสุดท้ายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติได้จริงนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M = 2.58, SD = 0.49)

ด้านที่ 2 ด้านหนังสือส่งเสริมการอ่านนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($M = 2.65$, $SD = 0.52$) เมื่อวิเคราะห์รายข้อ พบว่า นักเรียนมีลำดับความคิดเห็นเป็นลำดับที่ 1 คือหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น มีเนื้อหาเข้าใจง่ายและหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น มีรูปแบบที่มีขนาดที่เหมาะสมนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($M = 2.92$, $SD = 0.27$) ลำดับที่ 3 หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($M = 2.58$, $SD = 0.49$) ลำดับที่ 4 หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น มีภาพที่สวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($M = 2.54$, $SD = 0.69$) และลำดับสุดท้ายหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นมีเนื้อหาน่าสนใจนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.31$, $SD = 0.87$)

ด้านที่ 3 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($M = 2.25$, $SD = 0.59$) เมื่อวิเคราะห์รายข้อ พบว่า นักเรียนมีลำดับความคิดเห็นเป็นลำดับที่ 1 คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและน่าสนใจ ไม่เบื่อหน่าย อีกทั้งครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($M = 2.85$, $SD = 0.36$) ลำดับที่ 2 คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ช่วยปลูกฝังและจูงใจให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.38$, $SD = 0.49$) และลำดับสุดท้ายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ช่วยกระตุ้นการมีปฏิสัมพันธ์ดีกับเพื่อนในเรื่องของการแลกเปลี่ยนความรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.31$, $SD = 0.91$)

ด้านที่ 4 ด้านประโยชน์ที่ได้รับนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($M = 2.72$, $SD = 0.43$) เมื่อวิเคราะห์รายข้อ พบว่า นักเรียนมีลำดับความคิดเห็นเป็นลำดับที่ 1 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดและภูมิใจในจังหวัดเพชรบุรีมากขึ้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($M = 3.00$, $SD = 0.00$) ลำดับที่ 2 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ส่งเสริมให้กระบวนการคิดของผู้เรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($M = 2.96$, $SD = 0.19$) และลำดับสุดท้ายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($M = 2.92$, $SD = 0.27$)

สรุปได้ว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถ ด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีและ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 26 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแหม สังกัดเทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรีซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถ ด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 เล่ม 2) แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความ ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 แผน 8 ชั่วโมง 3) แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.38-0.77 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.41-0.84 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 15 ข้อ

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) สอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ (One Group Pretest-Posttest Design) วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้สูตร E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80 วิเคราะห์ผลคะแนนแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนโดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำผลคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบกันโดยการทดสอบค่า t -test แบบ dependent และวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.67/83.97 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

อภิปรายผล

1. ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จากการวิจัยพบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.67/83.97 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้งนี้อาจเป็นเพราะหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 8 เล่มนั้น มีเนื้อหาสาระเหมาะสม เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของนักเรียนเรื่องราวประวัติความเป็นมา วิถีชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ เช่น เล่มที่ 5 การละเล่นเมืองเพชร และเล่มที่ 6 ขนมหวานเมืองเพชร โดยนักเรียนมีประสบการณ์ทำให้เกิดการเชื่อมโยงทางความคิด เช่น เมื่อนักเรียนอ่านแล้วย่อมเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และนักเรียนสามารถนำประสบการณ์เดิมนั้นมาเชื่อมเข้ากับเรื่องที่อ่านและสามารถเล่าเรื่องราวของตนเองให้เพื่อน ๆ ได้รับฟัง ทำให้ทุกคนได้มีโอกาส แสดงความคิดเห็นร่วมกัน มีความเข้าใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น ดังที่ จินตนา ไบกาซูยี (2537: 19) ที่ได้กล่าวว่า การจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านสามารถใช้ข้อมูลต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น ลักษณะของท้องถิ่น สิ่งที่พบหรือประเด็นต่าง ๆ นอกจากจะเป็นประเด็นที่น่าสนใจแล้วยังเป็นการประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นของตนให้ผู้อื่นรู้จักอีกด้วย และ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 6) กล่าวอย่างสอดคล้องว่า ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนต้องจัดการเรียนรู้โดยต้องอาศัยบริบทต่าง ๆ ของสังคม ในการเลือกบทอ่านหรือหนังสือที่ใกล้ตัว ซึ่งอาจจะทำให้นักเรียนเข้าใจได้ดีขึ้นเนื่องจากนักเรียนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมของวัฒนธรรมหรือเรื่องราวในสังคมของตนเอง นอกจากนี้ ถวัลย์ มาศจรัส (2549: 15) กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านสร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่าน และส่งเสริมทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน นอกจากนี้ยังสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกรักบ้านเกิด ภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนได้อีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัย ธิตาพร เทวัญประทานพร (2559: 100-143) ที่ได้นำข้อมูลท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนากิจกรรมเสริมประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และทักษะการแสวงหาความรู้ ซึ่งในการทดลองนี้มี คู่มือกิจกรรมเสริมประสบการณ์แบบโครงการร่วมกับข้อมูลท้องถิ่น แผนการจัดประสบการณ์ แบบประเมินความสามารถในการคิดและ

แก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยเป็นเครื่องมือวิจัย กลุ่มตัวอย่างวิจัยคือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดเจ็ดเสมียน ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 18 คน ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มีประสิทธิภาพ 87.68/89.41 หลังการจัดกิจกรรมนักเรียนมีความรู้เรื่องข้อมูลท้องถิ่นสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีผลการประเมินความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาของในระดับปฏิบัติได้มากในทุกด้าน

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

จากการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการนำหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นนวัตกรรมที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ (Skinner, 1993 : 124; อ่างอิงใน ทิศนา แคมมณี, 2559 : 62) การเสริมแรงจะช่วยให้เกิดความกระหายใคร่รู้เกิดความพอใจ และนำไปสู่ความสำเร็จ ทั้งยังสอดคล้องกับ สมาน วัฒนรังสี (2556: 93) ได้กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือส่งเสริมประสบการณ์เรียนรู้ และมีส่วนช่วยในการส่งเสริมทักษะการอ่านตลอดจนปลูกฝังนิสัย รักการอ่าน โดยมีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินในการอ่านจึงสามารถพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ได้อย่างดี ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนมีกระบวนการและได้ผ่านการทดลองหาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้หนังสือมีคุณภาพเหมาะสมในการนำมาใช้ในการพัฒนาการอ่านจับใจความและในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านนี้ให้นักเรียนอ่านหนังสือแล้วตอบคำถาม เฉลยคำตอบ และสรุปความรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่อง ที่อ่านได้ถูกต้อง ดังนั้นการอ่านจับใจความจึงมีความสำคัญดังที่ แวมมยุรา เหมือนนิล (2553: 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นภัสวรรณ ภัทรากุล, 2558: 62) ที่ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ซึ่งจากการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น นอกจากนี้ วรชมล ศุภคุณ, สุนิตย์ตา เย็นทั่ว และปวีรีศา จรดล (2564: 86) ก็ได้ทำการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ผลการศึกษาพบว่าหลังการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงขึ้น ผลการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่าหนังสือ

ส่งเสริมการอ่านมีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความให้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีกระบวนการในการลำดับเรื่องราวได้อย่างเป็นระบบ

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทั้งนี้ เป็นเพราะหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี มีเนื้อหาที่น่าสนใจ น่าติดตาม เนื้อเรื่องมีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของนักเรียน ภาพประกอบมีความสวยงาม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง โดยในหนังสือจะมีคำชี้แจงแนะนำการใช้อย่างละเอียด ซึ่งเนื้อหาที่นำมาใช้ในการพัฒนาหนังสือขึ้นเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนเมืองเพชร อาทิ ตำนาน นิทานเมืองเพชร แหล่งท่องเที่ยว การดำเนินชีวิต ประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ตลอดจนการเล่นของคนในท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่า เป็นการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยนำเรื่องราวที่อยู่รอบตัวมาสร้างเป็นหนังสือ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนพบว่านักเรียนชอบหนังสือส่งเสริมการอ่านมากที่สุด ตามด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และบรรยากาศการเรียนรู้ ความพึงพอใจของนักเรียนจะเห็นได้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีภาพประกอบที่สวยงาม มีกิจกรรมหลังการอ่านที่เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน ส่งผลให้ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน หลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริม การอ่านสูงขึ้น ซึ่งผลวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภัสวรรณ ภัทรากุล (2558: 80) ที่กล่าวว่า ภาพประกอบ เป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความน่าสนใจ ซึ่งการเลือกใช้ภาพประกอบที่เหมาะสม สอดคล้องกับเรื่องจะเป็นสิ่งดึงดูดใจของผู้อ่านได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิเชษฐ์ เทศเล็ก (2558: 91) ที่ได้พัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน พบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามที่เสนอไปแล้วข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านควรมีรูปภาพประกอบที่สวยงาม และไม่ควรมีจำนวนหน้าที่ยากเกินไป
2. จากผลการทดลอง ควรเพิ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทดลองสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เกี่ยวกับ ข้อมูลท้องถิ่นอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อสร้างประสบการณ์ในการอ่านที่ใกล้ตัวนักเรียนมากขึ้น

2. ควรพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านใช้ร่วมกับเทคนิคการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ เกมมิฟิเคชัน หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- Fudin Hariyadi. (2020). Development of a Football Game Modification Book for Primary School Physical Education and Health Teachers. *Journal of Physical Education, Sport, Health and Recreation*, 9(3), 168-172.
- Miller W. H. (1990). *Reading comprehension activities kit*. NewYork: The center forapplied Research in Education.
- Novi Hendratno. (2020). *Development of Pop-Up Book Media Based on Balanced Literacy Approach toImprove Skills of Reading Class 1 Students Basic School*. Indonesia: Surabaya State University.
- ShofwanRidho. (2021). *Development of Local Wisdom Digital Books to Improve Critical Thinking Skills through Problem Based Learning*. Indonesia: Universitas Negeri Semarang.
- กรมวิชาการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). การผลิตการเลือกและการใช้หนังสือเพื่อสนองหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กองทัพ เคลือบพนิชกุล. (2558). การอ่านที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์. (2545). สื่อสารมวลชน ทฤษฎี และแนวทางการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คณะทำงานท้องถิ่นหน่วยงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค. (2549). ข้อมูลท้องถิ่น : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. นครปฐม: หน่วยงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค.
- จินตนา ไบกาชุย. (2545). การเขียนสื่อสารการเรียนรู้การสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จีเรียง บุญสม. (2543). ผลของเพื่อนช่วยสอนร่วมกับการเสริมแรงที่มีต่อเจตคติความสามารถในการอ่านออกเสียง และความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทยัน อิมสำราญ. (2547). ภาษากับการสื่อสาร. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2556). การจัดการสารสนเทศท้องถิ่น. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชวาล แพร์दनกุล. (2552). เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ชาติรี สำราญ. (2545). จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศสุโขทัย.
- ชุตินา สัจจามันท์. (2546). พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชกับความเป็นครูและพระราชกรณียกิจด้านการศึกษา. ใน 25 ปี มสช. 25 ปีแห่งการสร้างสรรค้บัณฑิตคุณภาพ (หน้า 18-31). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2553). ารพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้: การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เต็มมภา รุ่งวิริยะ. (2559). การพัฒนาทอ่านมัลติมีเดียโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล. (2561). การอ่านให้เก่ง. นนทบุรี: ภาพพิมพ์จำกัด.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2549). คู่มือการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ด้านวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ และเอกลักษณ์ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- ธิดา ปู่สามสาย. (2559). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธิดาพร เทวัญประทานพร. (2559). การพัฒนากิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้วยการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาและทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นพวรรณ ศิริเวชกุล และปานบุญ ศิริเวชกุล. (2546). เรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- นภัสวรรณ ภัทรากุล. (2558). การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องมหัศจรรย์ชายแดนใต้. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บันลือ พุกกะวัน. (2537). มิติใหม่ในการอ่าน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บันลือ พุกกะวัน. (2557). แนวพัฒนาการอ่านเร็วคิดเป็น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2535). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: B&B Publisshing.
- เบญจรัตน์ ปันเวหา. (2549). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เพลงประกอบการสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2548). การอ่านเพื่อความเข้าใจตามชนิดของการอ่าน. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คพลับลิชเคชั่นส์.
- มยุรี วัดแก้ว และคณะ. (2558). ภูมิปรัชญา ภูมิবারม. เพชรบุรี: เพชรภูมิการพิมพ์.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). วิธีวิจัยทางการศึกษา. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รังสิมันต์ ฉิมรักษ์. (2550). การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ริสา ชูช่วยสุวรรณ และพิมพ์พร จารุจิตร. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านอิเล็กทรอนิกส์ ชุดเล่าเรื่องเมืองร้อยเอ็ดร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารครุศาสตร์ปัญญา, 2(4), 49-57.
- ละอ อ เพชรรัตน์. (2547). การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ. ฉะเชิงเทรา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ลัดดาวัลย์ พงษ์เขตกรณ์. (2561). การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดชุดคล้องแคล้วคำควบคล้องแคล้วคำควบ

กล้าเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วนิดา นเรศวร. (2558). การจัดการสารสนเทศท้องถิ่น. นครราชสีมา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

วรรณิ โสมประยูร. (2553). เทคนิคการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.

วรรณมล ศุภคุณ สุนิตย์ตา เย็นทั่ว และปวีศา จรดล. (2558). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. จันทบุรี: สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

วินัย รอดจ่าย. (2540). การเขียนและจัดทำหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟ.

แววมยุรา เหมือนนิล. (2556). ทักษะการอ่าน. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.

ศรีวิไล พลมณี. (2545). ภาษาและการสอน. เชียงใหม่: ศูนย์ไทยศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศิริพร ลิ้มตระกูล. (2547). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่านในเอกสารการสอนชุดการสอนภาษาไทย หน่วยที่ 1-7 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ 2 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ศิวพร โกศิยะกุล. (2546). การใช้สื่อนวัตกรรมพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดสระเกษ) จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สนม ครุฑเมือง. (2550). การเขียนเชิงวิชาการ. นครสวรรค์: นิวเสรินคร.

สมบูรณ์ แก่นตะเคียน. (2544). สมุดเพชรบุรี. เพชรบุรี: จังหวัดเพชรบุรี.

สมพร ประกอบชาติ และคณะ. (2558). ภูมิลักษณะ. เพชรบุรี: เพชรภูมิการพิมพ์.

สมศรี รอดทอง. (2547). การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง "สลุย บ้านเรา". วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สินินารถ รัชณี และคณะ. (2566). การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 8(2), 925-926.

สุนันท์ สินธพานนท์. (2551). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพฯ: เทคนิคพรินต์ติ้ง.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุนีย์ ชุ่มจิต. (2542). หนังสือเด็ก. ราชบุรี: สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

สุปราณี พัดทอง. (2559). ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.

สุภัทสร วัชรคุปต์. (2557). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

อภิเชษฐ์ เทศเล็ก. (2558). การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราณ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อรอนงค์ โชคสกุล. (2544). การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. ชัยนาท: โมเดิร์นโฮม.

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. (2545). เทคโนโลยีการศึกษา:หลักการและแนวคิดสู่ปฏิบัติ. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

รองศาสตราจารย์สมพร ร่วมสุข

ข้าราชการบำนาญ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวรี ญาณปรีชาเศรษฐ

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สง่า วงศ์ไชย

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นิทาน เมืองเพชร

เล่ม 2

จัดทำโดย
นางสาวยุพาพรรณ มากมูล

คำนำ

หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เล่มที่ 2 นิทานเมืองเพชร เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องราวที่มีอยู่ในท้องถิ่นของนักเรียน ซึ่งนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจในจังหวัดเพชรบุรี 2 เรื่องคือ มหาเกศราและเมืองลับแล (ถ้าแปลเขาหลวง) เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักให้นักเรียนเกิดความรัก และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เล่มที่ 2 นิทานเมืองเพชร ที่จัดทำขึ้นนี้ จะส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนี้จนมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ยุพาพรรณ มากมูล

เรื่อง	สารบัญ	หน้า
คำนำ		ก
สารบัญ		ข
คำชี้แจงการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน		ค
จุดประสงค์การเรียนรู้		ค
นิทานเรื่องมหาเศรษฐี		1
นิทานเรื่องเมืองลับแล (ถ้าแปล เขาหลวง)		3
แบบฝึกหัดท้ายเล่ม		4
เฉลยแบบฝึกหัดท้ายเล่ม		6
เอกสารอ้างอิง		7

คำชี้แจงในการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เล่มที่ 2 นิทานเมืองเพชร เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลินและรู้จักแสวงหาความรู้ เพื่อให้การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเกิดประสิทธิภาพบรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้นผู้จัดทำจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอนและนักเรียนดังต่อไปนี้

คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน

1. หนังสือเล่มนี้ใช้คู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
2. ศึกษาและปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้
3. ครูอ่านหนังสือเล่มนี้และทำความเข้าใจก่อนที่จะนำมาใช้กับนักเรียน
4. สร้างข้อตกลงในการใช้หนังสือ
5. แจกหนังสือให้นักเรียนทุกคน
6. ครูแจกกระดาษคำตอบสำหรับทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

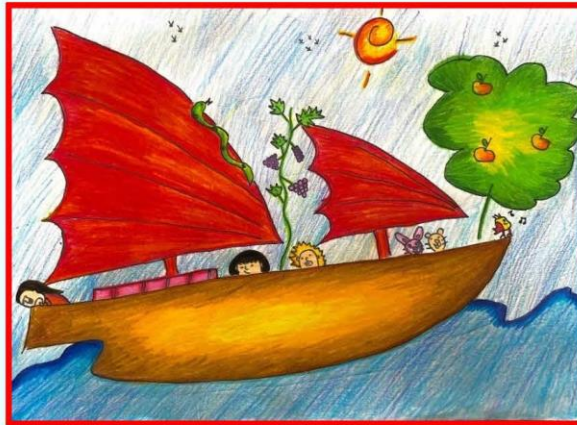
1. อ่านคำแนะนำการใช้หนังสือให้เข้าใจ
2. ไม่ทำเครื่องหมายหรือขีดเขียนลงในหนังสือ
3. ทำแบบฝึกหัดท้ายเล่ม
4. ส่งหนังสือคืนครูหลังจากเรียนจบในแต่ละเล่ม
5. อ่านแล้วต้องคิดตามนำความรู้มาพัฒนาตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องแล้วสามารถ 1.ตอบคำถามของเรื่องที่ได้ถูกต้อง 2.บอกใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง 3.เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง 4.บอกจุดประสงค์ของผู้แต่งได้ถูกต้อง 5.บอกข้อคิดที่ได้รับจากการอ่านเรื่องนี้ได้ถูกต้อง 6. บอกการนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้

นิทาน เรื่อง มหาเกตรา

มีเรือใหญ่ชื่อว่ามหาเกตรากว้างยาวเป็นโยชน์แล่นอยู่ในแถบเพชรบุรี ซึ่งในขณะนั้นมีแต่น้ำกับฟ้าบนเรือมีเรือกสวนไร่นาและสัตว์ต่างๆครบถ้วน พอให้คนได้อาศัยเลี้ยงชีพได้เรื่อนั้นเป็นเทพนิมิตทำด้วยฝาทอยกาบ ลอยอยู่ตรงที่ลอยอยู่นั้นภายหลังเป็นบ้านชื่อพอทอย

เรือใหญ่นั้นได้จำหน่ายสินค้าให้ชาวดอนบนฝั่งด้วยครั้งหนึ่งเรื่อนั้นผ่านภูเขาสูงหนึ่ง และได้ชนภูเขาสูงหนึ่งขาดกระเด็นไปบางส่วนกลายเป็น เขากิว ในปัจจุบัน

ส่วนที่หลุดไปเป็นเขพนมชวดอยู่ระหว่างเขามโหสวรรค์ (เขาวัง) กับเขาหลวง ส่วน
เขารูปที่อยู่ด้านใต้ของเขาก็เป็นเขabanไดอิฐ

ภาพที่ 1 ภาพเขามโหสวรรค์ (เขาวัง)

ภาพที่ 2 ภาพเขพนมชวด

ภาพที่ 3 ภาพเขาหลวง

ภาพที่ 4 ภาพเขabanไดอิฐ

เรือใหญ่นั้นหลังชนภูเขาแล้วก็ชำรุด ต้องไปหยุดนำสมอขึ้นพลีเพื่อทำพิธีบวงสรวงกัน
ที่ตำบลหนึ่งตำบลนั้นได้ชื่อว่า สมอพลี ภายหลังเพี้ยนเป็น สมอพลีเรือได้ทอดสมอมาถึง
ตำบลหนึ่งนานเข้าเพรียงกินเรือมุสมอหลุดจากเรือที่นั่นจึงเรียกตรงนั้นว่า สมอหลุด และ
เพี้ยนเป็นสมอลก จากสมอลกไปสมอนั้นหลุดไปถมดินอยู่เรียกว่า สมอกบดาน หรือสมอ
ด่าน

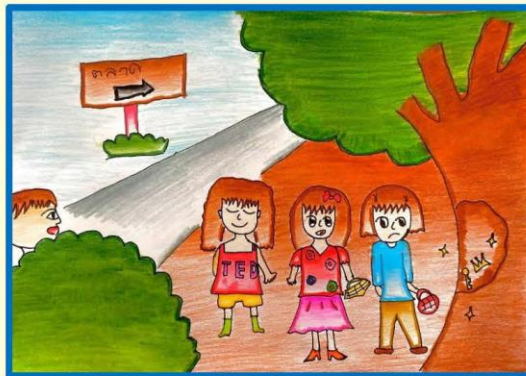

สำเภานั้นยังแล่นต่อไปได้และไปถูกลมตะเภาจนเรือทะเลลุ พอมาถึงทะเลย่านหนึ่งเรือถูกลมพายุพัดหมุนจมลงเรียกตำบลนั้นว่า บ้านหันตะเภา และตรงที่เรือจมลงเรียกว่า อุดตะเภา หรือภายหลังเพี้ยนเป็นอู่ตะเภา คนในเรือที่เหลือตายพากันเกาะกระดานเรือไปขึ้นได้ ณ ที่แห่งหนึ่งได้ตั้งหลักแหล่งอยู่ ณ เจ้าลาย

นิทานเรื่องเมืองลับแล (ถ้าแกลบเขาหลวง)

ชายชาวเพชรบุรีขึ้นศาลอยู่เชิงเขาหลวงเห็นหญิงสาวกลุ่มหนึ่งออกมาจากถ้ำ นำสิ่งของมาซ่อนไว้ และเดินทางไปซื้อของในตลาดเพชรบุรี พอบ่ายเย็นก็กลับมาหยิบของที่ซ่อนไว้และหายเข้าผ่นั่งถ้ำ

เขาเห็นอยู่บ่อยๆก็สงสัยจึงหมายตาไว้ เมื่อพวกหญิงเหล่านั้นเข้าตลาดแล้วจึงเข้าไปค้นดู เห็นแต่เป็นใบไม้ชนิดหนึ่งจึงหยิบไปซ่อนเสียใบหนึ่งชายหนุ่มเอาใบไม้ 1 ใบไปซ่อนตักเย็นหญิงเหล่านั้นกลับมาหยิบใบไม้ของตนแล้วก็หายทะลุผ่นั่งถ้ำไป คงเหลือแต่คนหนึ่งเข้าไม่ได้นั่งร้องไห้อยู่

ชายนั้นก็ลงไปตีสนิทซึกถามได้ความว่าไปไม้วิเศษที่ใช้ผ่านผนังหินแล้วเข้าไปเมืองลับ
แลหายไป ตนเข้าเมืองไม่ได้ชายคนนั้นก็หยิบไปไม้ที่ตนซ่อนไว้มาให้ นางชอบใจและเดินผ่าน
ผนังถ้ำกลับไปได้

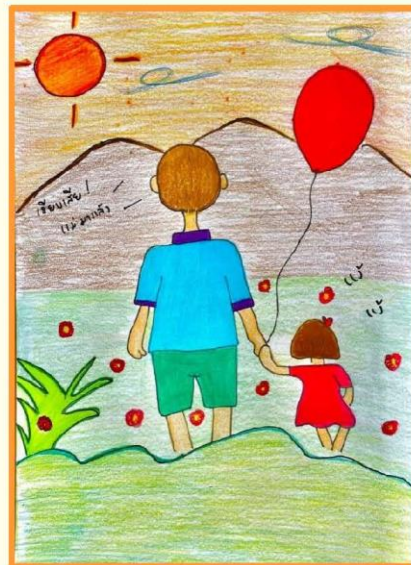

ภายหลังทั้งสองคนสนิทสนมและผูกรักกัน หญิง
ชวนชายหนุ่มไปอยู่เมืองลับแลของตน แต่มีข้อแม้ว่า
เมืองนั้นห้ามพูดเด็ดขาด ชายนั้นตกลงนางก็นำไป
วิเศษมาเพื่อและพาชายนั้นทะเลาะนั่งถ้าเข้าไปอยู่กินกัน
ณ เมืองลับแลจนมีบุตรด้วยกัน

วันหนึ่งนางผู้นั้นเดินทางมาจ่ายตลาดใน
เพชรบุรี ตามปกติฝากให้พี่เลี้ยงลูกอยู่บ้าน ลูก
หิวนมก็ร้องขึ้น พ่อปลอบเท่าใดก็ไม่ยอมหยุด
ร้อง จึงพูดปลุกว่า “เจียบเสีย แม่มาแล้ว” แม่
ยายชะเง้อซันดูไม่เห็นลูกสาวมากกว่าลูกชาย
โกหก เป็นอันอยู่เมืองลับแลไม่ได้อีกต่อไป

ตกเย็นเมียกลับมากรู้ว่าผ้าหูดปดผิดกฎต้องไล่ออกจากเมือง รุ่งขึ้นจึงพามาส่งและให้ขมั้นมาหลายแ่ง ชายผู้ผ้าเมื่อพันถ้ำแล้วก็เดินกลับบ้านเดิม ส่วนแ่งขมั้นนั้นเห็นว่าหนักนักก็โยนทิ้งเสียเหลือไปแต่แ่งเดียว

เมื่อเดินทางถึงบ้านเมียเก่าก็ตีใจพี่
ผัวกลับบ้าน (เพราะหายไปปีกว่า) เมียไปดูข้าว
ของในยามเห็นมีทองแท่งก็ตีใจ ฝ่ายชายนั้นอะใจ
ที่ขมั้นเป็นทองก็รีบไปดูตรงที่ตนโยนทิ้งแต่ก็ไม่พบ
เสียแล้ว

แบบฝึกหัดท้ายเล่ม

ตอนที่ 1

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

คำถาม เรื่องมหาสมุทร

1. นิทานมหาสมุทรเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร
.....
2. บนเรือมหาสมุทรมีสิ่งใดอยู่บ้าง
.....
3. นิทานเรื่องนี้ผู้แต่งมีจุดประสงค์เพื่ออะไร
.....
4. คนบนเรือที่รอดตายได้ตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ที่ใด
.....
5. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องคืออะไร
.....
6. นักเรียนนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ไปใช้อย่างไร
.....

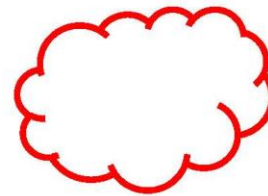
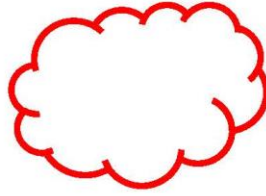
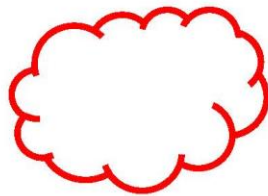
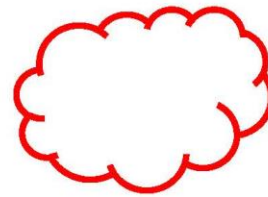
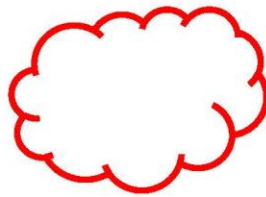
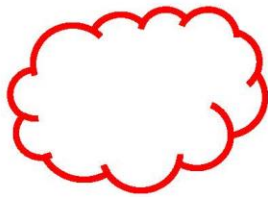
คำถามเรื่องเมืองลับแล

7. หญิงสาวที่ออกมาจากถ้ำ ซ่อนอะไรไว้
.....
8. ข้อห้ามของคนเมืองลับแลคืออะไร
.....
9. ชายชาวเพชรบุรีต้องหยุดเพราะเหตุใด
.....
10. หญิงสาวเมืองลับแลให้สิ่งใดกับสามีเมื่อถึงคราวจากกัน
.....
11. ข้อคิดของเรื่องนี้คืออะไร
.....
12. นักเรียนนำข้อคิดจากเรื่องนี้ไปใช้อย่างไร
.....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากนิทานเรื่อง เมืองลับแล ให้ถูกต้อง

- ก. หญิงสาวชวนชายหนุ่มไปอยู่ที่เมืองลับแลด้วยกันโดยมีข้อตกลงร่วมกัน
- ข. ชายหนุ่มนำไปไม้วิเศษไปซ่อน
- ค. ชายหนุ่มได้พูดปดเพื่อหลอกให้ลูกหยุตร้อง
- ง. เมียจากเมืองลับแลให้ขมิ้นมาหลายแ่ง
- จ. ชายหนุ่มรีบกลับไปหาขมิ้นที่ตนโยนทิ้งแต่ไม่พบเสียแล้ว
- ฉ. หญิงสาวออกไปซื้อของที่ตลาดเพชรบุรี ให้ชายหนุ่มเลี้ยงลูกอยู่บ้าน

เอกสารอ้างอิง

ทองใบ แทนมณี และคณะ. (2558). **ภูมิทัศน์วัฒนธรรมเมืองเพชร เล่มที่ 9**. เพชรบุรี: เพชรภูมิการพิมพ์.

บุญมา แฉ่งฉายา และคณะ. (2558). **ภูมิศิลปกรรม เล่มที่ 7**. เพชรบุรี: เพชรภูมิการพิมพ์.

มนู อุดมเวช และคณะ. (2559). **ภูมิประวัติ เล่มที่ 3**. เพชรบุรี: เพชรภูมิการพิมพ์.

มยุรี วัตแก้ว และคณะ. (2558). **ภูมิปรัชญา ภูมิบารมี เล่มที่ 1**. เพชรบุรี: เพชรภูมิการพิมพ์.

สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. (2536). **เที่ยวเมืองเพชร**. กรุงเทพฯ: cursภาลาดพร้าว.

สุวิทย์ เปี้ยผ่อง และคณะ. (2558). **ภูมิประชา เล่ม 4**. เพชรบุรี: เพชรภูมิการพิมพ์.

แผนการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานเมืองเพชร

เวลา 1 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวยุพาพรรณ มากมูล

วัน ที่เดือน พ.ศ.2566

เวลาน.

โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านบ่อแคม (เรือนพริ้งอาสาสงเคราะห์)

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนตอบคำถามจากนิทานที่อ่านได้ถูกต้อง
2. นักเรียนบอกใจความของนิทานที่อ่านได้ถูกต้อง
3. นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง
4. บอกจุดประสงค์ของผู้แต่งได้ถูกต้อง
5. นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากนิทานได้ถูกต้อง
6. นักเรียนบอกการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. สาระสำคัญ

นิทานท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีเป็นเรื่องราวความเป็นมา ความเชื่อเกี่ยวกับสถานที่ในจังหวัดเพชรบุรี มีการสอดแทรกข้อคิดไว้ การอ่านจับใจความนิทานเป็นการที่ผู้อ่านต้องสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ถูกต้อง การที่นักเรียนได้เรียนเรื่องการอ่านจับใจความนิทานจะทำให้เห็นนักเรียนจับใจความเรื่องที่ได้ถูกต้อง

4. สาระการเรียนรู้

- หลักการอ่านจับใจความนิทาน
- ข้อมูลท้องถิ่นนิทานเมืองเพชร

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 5.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 5.2 ความสามารถในการคิด

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 6.1 ใฝ่เรียนรู้
- 6.2 มุ่งมั่นในการทำงาน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ครูซักถามนักเรียนว่ารู้จักนิทานของจังหวัดเพชรบุรีบ้างไหม รู้จักเรื่องอะไร มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

ขั้นอ่าน

2. นักเรียนอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มที่ 2 นิทานเมืองเพชร แล้วตอบคำถามลงในใบงานท้ายเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่านครูเดินดูนักเรียนคอยให้คำแนะนำและตอบคำถามนักเรียน

ขั้นหลังอ่าน

3. ครูสุ่มนักเรียนเฉลยคำตอบในใบงาน นักเรียนในชั้นเรียนตรวจทาน ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง

ขั้นสรุป

4. นักเรียนร่วมกันสรุปใจความของนิทานจากการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มที่ 2 นิทานเมืองเพชร

8. การงาน/ชิ้นงาน

- ใบงานการอ่านจับใจความใบงานที่ 2

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- หนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มที่ 2 นิทานเมืองเพชร
- ใบงานการอ่านจับใจความใบงานที่ 2
- ใบความรู้การอ่านจับใจความนิทาน

10. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนตอบคำถามจากนิทานที่อ่านได้ถูกต้อง 2. นักเรียนบอกใจความของนิทานที่อ่านได้ถูกต้อง 3. นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง 4. นักเรียนบอกจุดประสงค์ของผู้แต่งได้ถูกต้อง 5. นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากนิทาน 6. นักเรียนบอกการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 7. นักเรียนมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	การทำใบงาน สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	ใบงานที่ 2 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ร้อยละ 70 ถือว่าผ่านเกณฑ์ ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

11. บันทึกหลังการสอน

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (คาบที่.....นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)

ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไขปัญหาและการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางสาวยุพาพรรณ มากมูล)

วันที่...../...../.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ

วันที่...../...../.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายเกรียงไกร ไยบำรุง)

ผู้อำนวยการโรงเรียน

วันที่...../...../.....

แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

สมรรถนะด้าน	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				สรุปผลการประเมิน
		ดีมาก (3)	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)	
1.ความสามารถในการสื่อสาร	1.1 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม					☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง
	1.2 ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม					
	1.3 มีความสามารถในการรับและส่งสาร					
2.ความสามารถในการคิด	2.1 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์					
	2.2 มีความสามารถในการคิดอย่างมีระบบ					
	2.3 ตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองได้					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้ประเมิน)

(.....)

วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน.....

เกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ

ดีมาก	หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ระดับ 3 คะแนน
ดี	หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและบ่อยครั้ง	ให้ระดับ 2 คะแนน
พอใช้	หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ระดับ 1 คะแนน
ต้องปรับปรุง	หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเลย	ให้ระดับ 0 คะแนน

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		3	2	1	0
1. ใฝ่เรียนรู้	1.1 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้				
	1.2 จัดบันทึกอย่างเป็นระบบ				
	1.3 ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน				
2. มุ่งมั่นในการทำงาน	2.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	2.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				

ลงชื่อ.....(ผู้ประเมิน)

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

ร้อยละ 50 - 66 ระดับคุณภาพ

ร้อยละ 40 - 49 ระดับคุณภาพ

ร้อยละ 20 - 39 ระดับคุณภาพ

ดีเยี่ยม (3) พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ

ดี (2) พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง

พอใช้ (1) พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้ 3 คะแนน

ให้ 2 คะแนน

ให้ 1 คะแนน

หลักการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานอาจใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญ เหมือนการอ่านเรื่องยาวๆ ทั่วไป คือเน้นการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ในลักษณะการย่อความซึ่งมีขั้นตอนการอ่าน ดังนี้

๑. ตั้งใจอ่าน มีสมาธิในการอ่าน
๒. อ่านเรื่องราวสั้นๆ ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง
๓. สรุปหรือจับใจความสำคัญ ว่าเป็นเรื่องอะไร มีใคร ทำอะไร กับใครที่ไหน เมื่อไร ทำอย่างไร
๔. ทบทวนความบางตอน หรือสาระบางเรื่องที่ยังเข้าใจ ไม่ชัดเจน ให้เข้าใจ
๕. สังเกตดูว่าผลสุดท้ายของเรื่องนั้นๆ อะไรเกิดขึ้นบ้าง
๖. พิจารณาว่าเรื่องมีสาระหรือความสำคัญอยู่ที่ใดมีแง่คิดคติธรรม หรือคำสอน แก่ผู้อ่านอย่างไรบ้าง
๗. สรุปความคิด ทำบันทึกช่วยจำ ย่อความ ตอบคำถาม หรือทำกิจกรรมต่างๆ ตามวัตถุประสงค์

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ และตอบคำถามต่อไปนี้

1. “จิตรกรรมฝาผนังในจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่เป็นจิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ มีเพียง 2 วัด ที่เป็นจิตรกรรมสมัยอยุธยา คือ วัดใหญ่สุวรรณาราม และวัดเกาะ เรื่องราวที่เขียนเป็นภาพพุทธประวัติ ทศชาติชาดก เทพชุมนุม ลวดลายต่าง ๆ วรรณคดี สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณีวัฒนธรรม ลักษณะเป็นจิตรกรรมสีฝุ่นผสมกาว สภาพจิตรกรรมมีทั้งที่ยังอยู่ในสภาพดี และลบเลือน”

จิตรกรรมฝาผนังส่วนใหญ่ของเพชรบุรีจะใช้สีฝุ่นผสมกาว เพราะเหตุใด

- ก. เพราะ เป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมานาน
- ข. เพราะเป็นวัสดุในชุมชน หาใช้ได้ง่าย
- ค. เพราะจะทำให้สีติดทน สีสดชัดเจน
- ง. เพราะกาวสามารถป้องกันน้ำเวลาฝนตกได้

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 2 - 3

“จังหวัดเพชรบุรี หรือ เมืองเพชร ได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีต และมีความโดดเด่นด้านศิลปวัฒนธรรมโดยเฉพาะศิลปกรรมงานช่างสิบหมู่เมืองเพชร เป็นเมืองที่มีช่างแขนงต่าง ๆ มากมาย ผลงานที่สร้างสรรค์ออกมาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา และปรากฏตามวัดต่าง ๆ”

2. จากข้อความข้างบนใจความของข้อความคืออะไร

- ก. จังหวัดเพชรบุรีมีความโดดเด่นในงานช่างสิบหมู่
- ข. ช่างฝีมือของจังหวัดเพชรบุรีมีทั่วเพชรบุรี
- ค. จังหวัดเพชรบุรีได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีต
- ง. งานจิตรกรรมฝาผนังส่วนใหญ่ของจังหวัดเพชรบุรีจะเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

3. จากข้อความข้างบนข้อใดต่อไปนี้กล่าวถูกต้อง

- ก. คนไทยทุกคนนับถือศาสนาพุทธ
- ข. พระพุทธศาสนามีบทบาทต่อสังคมไทยตั้งแต่โบราณ
- ค. คนไทยมีความเชื่อเรื่องบุญ บาป นรก สวรรค์
- ง. คนไทยส่วนใหญ่ไม่นับถือ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 4 และข้อ 5

“การจำหลักหนังใหญ่นั้นช่างจะร่างแบบหรือวาดแบบในกระดาษ นำแบบร่างไปแปะลงบนแผ่นหนังชั้นที่เตรียมไว้ แล้วจำหลักด้วยเครื่องมือแกะสลัก ตอกไปตามลายที่ร่าง ไม่นิยมลงสีที่ตัวหนัง ซึ่งจะต่างจากตัวหนังตะลุงที่มีวิธีทำคล้ายกันแต่เมื่อเสร็จแล้วจะลงสีเพิ่มเติมและมีขนาดเล็กกว่า”

4. จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปใจความได้ว่าอย่างไร

- ก. ประเภทของงานจำหลัก
- ข. วิธีการฉลุจำหลักหนังใหญ่
- ค. ความแตกต่างของหนังใหญ่และหนังตะลุง
- ง. ความประณีตในงานฉลุ

5. จากข้อความข้างต้นผู้เขียนมีจุดประสงค์เพื่ออะไร

- ก. เชิญชวนให้ทำหนังใหญ่
- ข. ชื่นชมความงามของหนังใหญ่
- ค. ให้ความรู้เกี่ยวกับการฉลุลายหลักหนังใหญ่
- ง. เปรียบเทียบความแตกต่างของหนังใหญ่และหนังตะลุง

6. “งานแกะสลักไม้ เป็นงานช่างไทยโบราณอีกสาขาหนึ่งมักเป็นผลงานแกะสลักลวดลายประดับอาคาร สถาปัตยกรรม เช่น ลวดลายหน้าบัน คันทวย ซ่อฟ้า ใบระกา บานประตู ธรรมาสน์ งานศิลปกรรมที่เกี่ยวกับการแกะสลักไม้รวม เรียกว่า เครื่องไม้จำหลัก”

เหตุใดงานแกะสลักไม้จึงมักเป็นงานที่เกี่ยวกับการแกะสลักส่วนต่าง ๆ ของวัด

- ก. เพราะส่วนต่าง ๆ ของวัดต้องการความประณีต อ่อนช้อย
- ข. เพราะคนส่วนมากไม่นิยมใช้ไม้ในการสร้างที่อยู่อาศัย
- ค. เพราะลวดลายของงานไม่เป็นที่ถูกใจของผู้อยู่อาศัย
- ง. เพราะเป็นงานที่ทำได้เฉพาะที่วัดเท่านั้น

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7 - 8

“งานลกรักปิดทอง เป็นการใช้ทองคำแผ่นปิดทับลงไป นิยมทำกับองค์พระพุทธรูปทั้งที่หล่อด้วยโลหะ หรือปั้นด้วยปูนฐานของพระพุทธรูป ธรรมาสน์ หน้าบันแกะสลักไม้ หรือหน้าบันปูนปั้นเมื่อปิดทองแล้วจึงต้องมีการลกรักซ้ำไปอีกครั้ง เพื่อป้องกันทองหลุดเป็นที่มางานลกรักปิดทอง”

7. ข้อใดเป็นใจความสำคัญของข้อความข้างต้น
- ก. ที่มาชื่องานลงรักปิดทอง
 - ข. งานลงรักปิดทองทำได้กับผลงานศิลปะหลายอย่าง
 - ค. การลงรักปิดทองนิยมทำกับองค์พระพุทธรูปเท่านั้น
 - ง. งานลงรักปิดทองคือการใช้ทองคำแผ่นปิดทับบนชิ้นงานศิลปะแล้วลงรักซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
8. เพราะเหตุใดเมื่อปิดทองแล้วจึงต้องมีการลงรักซ้ำไปอีกครั้ง
- ก. เพื่อความสวยงาม
 - ข. เพื่อป้องกันทองหลุด
 - ค. เพื่อความแวววาวของทอง
 - ง. เพื่อให้งานมีความละเอียดมากยิ่งขึ้น
9. “ศิลปกรรมพื้นบ้าน” มีความหมายว่าอย่างไร
- ก. งานฝีมือของช่างพื้นถิ่น
 - ข. การแสดงออกทางศิลปะของท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง
 - ค. การสร้างสรรค์งานศิลปะตามวิถีชีวิต
 - ง. งานศิลปะของพื้นถิ่น
10. ข้อใดกล่าวถึงงานศิลปกรรมพื้นบ้านได้ถูกต้อง
- ก. งานศิลปกรรมพื้นบ้านสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ของคนในพื้นที่
 - ข. งานศิลปกรรมพื้นบ้านสร้างขึ้นเพื่อความงดงาม
 - ค. งานศิลปกรรมพื้นบ้านสร้างขึ้นเพื่อหารายได้
 - ง. งานศิลปกรรมพื้นบ้านสร้างขึ้นเพื่อบันทึกเรื่องราวความเชื่อ
11. ข้อใดต่อไปนี้กล่าวถึงลักษณะของงานศิลปกรรมพื้นบ้านถูกต้องที่สุด
- ก. เป็นงานที่ต้องมีความประณีต
 - ข. เป็นงานที่สร้างชื่อเสียงให้ท้องถิ่น
 - ค. เป็นงานที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย
 - ง. เป็นงานที่ทุกคนรอบครัวในท้องถิ่นจะต้องทำได้

12. “ผ้าทอไทยทรงดำ เป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมที่สะท้อนวิถีชีวิต แฝงไปด้วยความเชื่อ และพิธีกรรมของกลุ่มชนชาวไทยทรงดำเป็นอย่างดี โดยบ่งบอกให้รู้ความเป็นมาในอดีต การย้ายถิ่น โครงสร้างทางสังคมและระบบการค้า” จากข้อความข้างต้น ใจความสำคัญของข้อความนี้ คือข้อใด

- ก. ลักษณะของผ้าไทยทรงดำ
- ข. ลายผ้าทอไทยทรงดำ
- ค. ความเป็นมาของผ้าทอไทยทรงดำ
- ง. ประวัติผู้ทอผ้าไทยทรงดำ

13. “เพชรบุรีนั้นมีหลักฐานรุ่งทวารวดีอันควรสนใจ เช่น หินสลักรูปธรรมจักรกับกวางหมอบ” ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง

- ก. เพชรบุรีเป็นเมืองเก่าแก่โบราณ
- ข. ชื่อเพชรบุรีถูกตั้งโดยผู้ปกครองอาณาจักรทวารวดี
- ค. เพชรบุรีอาจเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยทวารวดี
- ง. หลักฐานที่พบสมัยทวารวดีนั้น ล้วนเป็นรูปธรรมจักร

14. คนไทยเรานับถือพราหมณ์แต่ไหนแต่ไร จากข้อความข้างต้นข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. ประเทศไทยมีความหลากหลายด้านศาสนา
- ข. พราหมณ์มีบทบาทเฉพาะงานพิธีสำคัญ
- ค. พราหมณ์มักจะอยู่ในราชวัง ไม่ออกมาบริเวณหมู่บ้านร้านค้า
- ง. หากมีพราหมณ์จะทำให้รู้สีก่างานพิธีนั้นศักดิ์สิทธิ์

15. “จิตรกรรมฝาผนังในโบสถ์วัดเกาะ เพชรบุรี มีภาพขมุนมเทวดา ที่ไม่ได้มีแต่เทวดาหน้าตาเป็นไทย ๆ แบบเดิมแต่มีเทวดาที่เป็นชาติอื่น ภาษาอื่นอยู่ด้วย การเขียนภาพจิตรกรรมให้เทวดามีรูปหน้าเป็นคนชาติอื่น” ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องมากที่สุด

- ก. แสดงถึงการยอมรับความหลากหลายทางเชื้อชาติ
- ข. แสดงถึงประวัติศาสตร์ในสมัยนั้น
- ค. วาดเพื่อความตลกขบขัน
- ง. วาดเพื่อให้ชาวต่างชาติได้ชม

16. “แต่พี่ทงร้องเรียกว่าน้ำเต้าพี่เขียวเล่าเรียกว่าซีพรว้าแกลง” ข้อความที่ขีดเส้นใต้แสดงให้เห็นวัฒนธรรมทางด้านใด

- ก. การประกอบอาชีพ
- ข. ภาษาถิ่น
- ค. อาหารการกิน
- ง. สภาพความเป็นอยู่อาศัย

17. “..กองทัพเหล่านี้ตั้งเตรียมรับศึกพม่าตามกำหนดจนเข้าฤดูฝนปีมะเส็ง เห็นว่าพันวิสัยที่ข้าศึกจะเดินทัพมาได้แล้วจึงโปรดให้เริ่มถอนกำลังกลับ” จากข้อความ ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. ในช่วงฤดูฝนเป็นช่วงฤดูที่ยากต่อการทำสงครามจึงถอนกำลังกลับ
- ข. เพชรบุรีเป็นเมืองที่ง่ายต่อการโจมตี
- ค. พม่าไม่มาโจมตี เนื่องจากรู้ว่าไทยจัดตั้งกองทัพใหญ่เพื่อรับมือ
- ง. กองทัพของไทยมีความเข้มแข็ง และมีกำลังพลมาก

อ่านข้อความต่อไปนี้และตอบคำถามข้อ 18 -19

“เต้าเดินข้ามขอนไม้ไม่ได้ ลาวโซ่งช่วยยกเต้าข้ามขอนไม้ เต้าเลยไปบอกแกนซึ่งเป็นเทพเจ้าสูงสุดแกนเลยให้พรว่าให้ลาวโซ่งมีความสุข ความเจริญ ลาวโซ่งเห็นบุญคุณเต้า จึงปลูกบ้านหลังคาเป็นรูปทรงกระดองเต้า”

18. การปลูกบ้านของลาวโซ่ง สะท้อนให้เห็นสิ่งใด

- ก. ความกตัญญูกตเวที
- ข. ความกล้าหาญ
- ค. ความสงบเสถียร
- ง. ความถ่อมตัว

19. จากข้อความข้างบนใจความของข้อความคืออะไร

- ก. การสร้างบ้านของลาวโซ่ง
- ข. ลาวโซ่งกับเต้า
- ค. วิถีชีวิตของลาวโซ่ง
- ง. ความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์

20. “เพชรบุรีในอดีตมีการบันทึกไว้โดยชาวต่างชาติ มีชาวฝรั่งเศสในสมัยสมเด็จพระนารายณ์บันทึกไว้เป็นหลักฐาน” (กรมศิลปากร, 2557) ข้อใดสรุปใจความของข้อความข้างต้นได้ถูกต้อง

- ก. เพชรบุรีมีอีกชื่อคือเมืองทริบพรี
- ข. เพชรบุรีมีการรับวัฒนธรรมต่างชาติ
- ค. เพชรบุรีเป็นเมืองประวัติศาสตร์
- ง. เพชรบุรีมีชาวต่างชาติตั้งแต่สมัยพระนารายณ์มหาราช

21. “สมุดข่อยกัมพูชาที่วัดศาลาเขื่อน อำเภอบ้านลาด กล่าวถึงชุมชนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถพูดภาษาอังกฤษพูดฟิตฟอไฟ ได้ดีพอสมควร”

ข้อความที่ขีดเส้นใต้ บุคคลใดปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับสถานการณ์มากที่สุด

- ก. ธันวาคมพูดภาษาอังกฤษ เนื่องจากต้องค้าขายกับชาวต่างชาติ
- ข. เศรษฐเปิดร้านหนีเมื่อเห็นชาวต่างชาติจะมาซื้อของ
- ค. สุภานิชนำเงินไปซื้อเหล้าเพื่อทำตัวให้กลมกลืนกับชาวต่างชาติ
- ง. สรวินุญใช้สินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศเพื่อแสดงว่าตนมีรสนิยมดี

อ่านข้อความที่กำหนดให้และตอบคำถามข้อ 22 - 23

“ป่าตาลงตาลมีอยู่ทั่วทั้งอาณาเขตมีโคตรเพชรอันเตร็ดเตร่จรัสศรีเวลากลางราตรีส่องแสงสว่างพราราวกับดาวประดับเขาบังเกิดมีปรากฏขึ้นเป็นเดิม ณ ยอดเขาใหญ่ด้านดินแดนได้อ้ายแสงเพชรพลอยแห่งภูเขานั้นเป็นเหตุภูเขานั้นจึงได้สมญาพิเศษเรียกว่า “เขาแต่น” คือแลดูต่างพร้อมเพราะเหตุเพชรพลอยปรากฏแล้ว ณ ยอดภูเขานั้นท่านโบราณกษัตริย์ทั้งหลายผู้เป็นต้นก่นสร้างพระนครจึงขนานนามกรเมืองนั้นว่าเมืองเพชรบุรี กระนั้นแล” (สมุทรชาบุรี, 2468 : 54)

22. จากข้อความข้างต้นข้อใดที่สมควรมานำตั้งชื่อเรื่อง

- ก. ตำนานเขาแต่น
- ข. ตำนานเมืองเพชรบุรี
- ค. ความงดงามของเพชรบุรี
- ง. ภูมิประเทศของเพชรบุรี

23. ข้อความข้างต้นไม่ได้กล่าวถึงสิ่งใด

- ก. ภูมิประเทศของเพชรบุรี
- ข. ที่มาของเขาเด่น
- ค. ชื่อเรียกเพชรบุรี
- ง. ที่มาของเพชรพลอยบนเขา

24. ประเพณีรับขวัญข้าวทำขึ้นเพื่อสิ่งใด

- ก. สร้างขวัญและกำลังใจให้กับชาวนา
- ข. เพื่อให้ข้าวเจริญเติบโต
- ค. เพื่อสืบทอดประเพณี
- ง. เพื่อรักษาความเชื่อในอดีต

25. “ศรีศรีศรีวันนี้เป็นวันชัยฤกษ์บรรจบข้าขอยอคุณแม่โพสพออกร้าฟันจะกล่าวอ้างเป็นทางขวัญตามแบบโบราณหนึ่งข้าจะขอเชิญอมรเทพทุกสถานมาสถิตทั้งเจ้ากรุงทุ่งท่าวารฤทธิ”

ข้อความข้างต้นเป็นบทสวดที่ใช้ในพิธีกรรมใด

- ก. พิธีทำขวัญข้าว
- ข. พิธีอุปสมบท
- ค. พิธีกวนข้าวทิพย์
- ง. พิธีแรกนา

26. “ประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติในเทศกาลสงกรานต์ประกอบด้วยการทำบุญอุทิศส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษ สรงน้ำพระตลอดจนรดน้ำขอพรผู้ใหญ่และเล่นสาดน้ำก็บะร่ำรำพันกันอย่างสนุกสนานบางแห่งจะมีการละเล่นเรียกว่าเข้าทรงผี ซึ่งเป็นการละเล่นที่นิยมเล่นในเทศกาลสงกรานต์ด้วย”

ประเพณีทำบุญท้ายกรานต์ น่าจะมาจากสิ่งใด

- ก. วันสุดท้ายของเทศกาล
- ข. การละเล่นในช่วงไม่สุดท้ายของเทศกาล
- ค. ประเพณีที่จัดขึ้นลำดับสุดท้ายของเทศกาล
- ง. การไหว้บรรพบุรุษก่อนหมดเทศกาล

27. “สลากภัต เป็นการทำบุญถวายทานประเภทหนึ่ง ตามรูปศัพท์แล้วหมายถึงการถวายภัตตาหาร โดยการจับสลาก (สลาก หมายถึงแผ่นกระดาษที่ทำเครื่องหมายไว้จับเลือกผู้ได้รับของ) (ภัต หรือ ภัตตาหารหมายถึงอาหาร ข้าว) ผู้ถวายทานจะต้องจัดอาหารไปถวายแก่พระสงฆ์โดยติดสลากที่อาหาร นั้นไว้จากนั้นพระสงฆ์จะจับสลากเพื่อจับคู่ระหว่างพระสงฆ์และภัตตาหารที่ผู้ถวายเตรียมมาเมื่อได้คู่ แล้วเจ้าของถวายภัตตาหารแต่พระสงฆ์”

จากข้อความข้างต้นข้อใดกล่าวถึงความสำคัญของสลากภัตได้ถูกต้อง

- ก. เพื่อพระสงฆ์จะได้ฉันอาหารที่หลากหลาย
- ข. เพื่อสร้างความเท่าเทียมในหมู่สงฆ์
- ค. เพื่อประชาชนจะได้ทำบุญร่วมกัน
- ง. เพื่อที่จะได้จัดเตรียมอาหารไม่ให้ซ้ำกัน

28. “เฮลโล่สาระพา เทโลเฮ้ลา สาระพาเฮโล... เฮลโล่สาระพา เทโลเฮ้ลา สาระพาเฮโล โอลูกสาวใครละนี่ สวยดีน่ากอด ไ้แม่ทองพันชั่ง แม่ตำลึงทองทอด ไ้แม่เขียวใบข้าว ไ้น้องสาวช่าง น่ากอด ไ้แม่ท่าเรือไฟ ขอให้เรือพี่ได้จอด ถ้าได้ลงเรือมากับพี่ คีนนี้จะไม่ให้รอด เฮลโล่สาระพา เทโลเฮ้ลา สาระพาเฮโล” จากเนื้อเพลงข้างต้น เป็นเพลงเกี่ยวกับการละเล่นใด

- ก. ลำตัด
- ข. เท่เรือ
- ค. พวงมาลัย
- ง. ฉ่อย

29. “ประเพณีแห่เรือองค์ คือประเพณีการทอดกฐินหรือทอดผ้าป่าทางน้ำประเพณีการแห่เรือองค์ ได้สูญหายไปนับกว่า 40 – 50 ปีมาแล้ว เนื่องจากบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงมีการตัดถนนหลายสายทำให้ การสัญจรทางน้ำลดน้อยลง”

หากประเพณีแห่เรือองค์กำลังจะสูญหาย นักเรียนในฐานะคนเพชรบุรีจะมีการอนุรักษ์ประเพณีนี้ไว้ อย่างไร

- ก. บอกเล่าเรื่องราวความงดงามของประเพณีแห่เรือองค์ให้ผู้อื่นได้รับรู้
- ข. แจ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้จัดงานทุกปี
- ค. หานักท่องเที่ยวให้มาชมประเพณี
- ง. เข้าร่วมงานแห่เรือองค์ทุกปี

แบบสอบถามความคิดเห็นด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

**แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ
การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความสามารถ
ด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

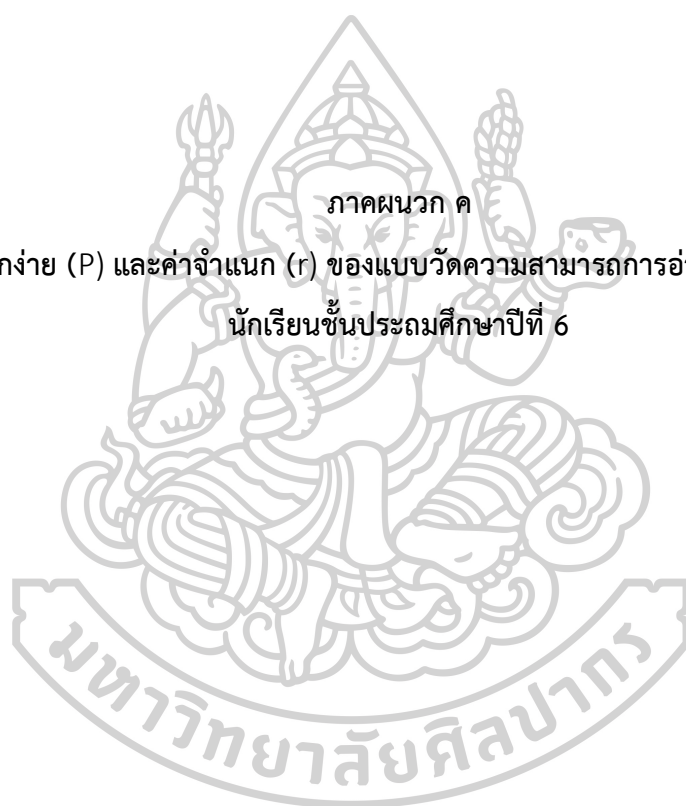
คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในระดับที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

คะแนน 3 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก
คะแนน 2 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง
คะแนน 1 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		3	2	1
ด้าน 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้			
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ			
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนที่ชัดเจน			
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติได้จริง			
ด้านที่ 2 ด้านหนังสือส่งเสริมการอ่าน				
5	หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นมีเนื้อหาน่าสนใจ			
6	หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น มีเนื้อหาเข้าใจง่าย			
7	หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น มีภาพที่สวยงาม สอดคล้องกับเนื้อหา			
8	หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย			
9	หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น มีรูปเล่มที่มีขนาดที่เหมาะสม			

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		3	2	1
ด้านที่ 3 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้				
10	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและน่าสนใจ ไม่เบื่อหน่าย อีกทั้งครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน			
11	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ช่วยปลูกเร้าและจูงใจให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน			
12	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ช่วยกระตุ้นการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ในเรื่องของการแลกเปลี่ยนความรู้			
ด้านที่ 4 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
13	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดและภูมิใจในจังหวัดเพชรบุรีมากขึ้น			
14	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ			
15	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ส่งเสริมให้กระบวนการคิดของผู้เรียน			

ภาคผนวก ค
ค่าความยากง่าย (P) และค่าจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 11 ค่าความยากง่าย (P) และค่าจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อ ที่	ความ ยาก	แปลผล	อำนาจจำแนก	Sig.	แปลผล	แปลผล คุณภาพของ ข้อสอบ
1	0.65	ใช้ได้	0.8139 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.54	ใช้ได้	0.7115 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.46	ใช้ได้	0.6109 *	0.0009	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.58	ใช้ได้	0.7051 *	0.0001	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.77	ใช้ได้	0.6353 *	0.0005	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.69	ใช้ได้	0.5032 *	0.0088	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.73	ใช้ได้	0.6644 *	0.0002	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.77	ใช้ได้	0.8398 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.65	ใช้ได้	0.5555 *	0.0032	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.54	ใช้ได้	0.5928 *	0.0014	ใช้ได้	ใช้ได้
11	0.73	ใช้ได้	0.5731 *	0.0022	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.73	ใช้ได้	0.4827 *	0.0125	ใช้ได้	ใช้ได้
13	0.62	ใช้ได้	0.6475 *	0.0003	ใช้ได้	ใช้ได้
14	0.73	ใช้ได้	0.5630 *	0.0027	ใช้ได้	ใช้ได้
15	0.69	ใช้ได้	0.6394 *	0.0004	ใช้ได้	ใช้ได้
16	0.58	ใช้ได้	0.7515 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
17	0.62	ใช้ได้	0.7886 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.69	ใช้ได้	0.6786 *	0.0001	ใช้ได้	ใช้ได้
19	0.65	ใช้ได้	0.5555 *	0.0032	ใช้ได้	ใช้ได้
20	0.69	ใช้ได้	0.5225 *	0.0062	ใช้ได้	ใช้ได้
21	0.46	ใช้ได้	0.6200 *	0.0007	ใช้ได้	ใช้ได้
22	0.54	ใช้ได้	0.5837 *	0.0017	ใช้ได้	ใช้ได้
23	0.38	ใช้ได้	0.4170 *	0.0341	ใช้ได้	ใช้ได้
24	0.46	ใช้ได้	0.5656 *	0.0026	ใช้ได้	ใช้ได้

ข้อ ที่	ความ ยาก	แปลผล	อำนาจจำแนก	Sig.	แปลผล	แปลผล คุณภาพของ ข้อสอบ
25	0.65	ใช้ได้	0.6504 *	0.0003	ใช้ได้	ใช้ได้
26	0.46	ใช้ได้	0.5656 *	0.0026	ใช้ได้	ใช้ได้
27	0.65	ใช้ได้	0.5272 *	0.0056	ใช้ได้	ใช้ได้
28	0.54	ใช้ได้	0.4399 *	0.0245	ใช้ได้	ใช้ได้
29	0.69	ใช้ได้	0.4646 *	0.0168	ใช้ได้	ใช้ได้
30	0.54	ใช้ได้	0.5475 *	0.0038	ใช้ได้	ใช้ได้

ค่าความเที่ยง (Reliability) = 0.9498

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวยุพาพรรณ มากมูล
สถานที่เกิด	จังหวัดเพชรบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2559 สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พ.ศ.2562 ศึกษาต่อระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน 125 หมู่ที่ 9 ตำบลบางจาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

